

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

גְּלוּיִן 146

פְּרֻשֵׁת בָּא

שְׁנַת תשפ"ב ל"כ"ק

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר

לרפואה שלימה בקרוב

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דְּעֵרְתִּידָא
לְאַתְנַגְלִיא
לְעֵרְתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּת בֵּא

לְבוֹא - כִּי צָרִיךְ לֹאמַר בּוֹ שְׁנֵי הַפְּכִים: 'יש' ו'אין'.

כִּי ה' הִחְלֵל-הַפְּנוּי, הוּא עַל-יְדֵי ה'עֲמָצוּם' - שֶׁכְּבִיכּוֹל צִמְצָם 'אַלְקוּתוֹ' מִשָּׁם, וְאִין שָׁם 'אַלְקוּת' כְּבִיכּוֹל, כִּי אִם לֹא כֵן, אֵינּוּ פְּנוּי וְהַכֵּל 'אֵי-סוּף' וְאִין מְקוֹם ל'בְּרִיאַת-הָעוֹלָם' כֻּלָּל.

אָבֵל בְּאֵמֶת-לְאֻמָּתוֹ, בּוֹדֵאֵי אֶה-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ שָׁם גַּם-כֵּן אַלְקוּת - כִּי בּוֹדֵאֵי אִין שׁוֹם דְּבַר בְּלַעֲדֵי חַיּוּתוֹ.

וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג כֻּלָּל בְּחִינַת 'הִחְלֵל-הַפְּנוּי', עַד 'לְעֵתִיד-לְבוֹא'.

וְדַע: שֵׁישׁ שְׁנֵי מִינֵי 'אֶפִיקוֹרְסוֹת':

(א) 'אֶפִיקוֹרְסוֹת' שֶׁבָּא מ'חֲכָמוֹת-חַיּוּצוֹנִיּוֹת', וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (אָבוֹת פ"ב מ"ד): "וְדַע מַה שֶׁתְּשִׁיב לְאֶפִיקוֹרוֹס", כִּי ה'אֶפִיקוֹרְסוֹת' הַזֹּאת יֵשׁ עָלֶיהָ תְּשׁוּבָה, כִּי בָּא מִבְּחִינּוֹת 'שְׁבִירַת-כְּלָיִם' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן מִי שֶׁנוֹפֵל ל'אֶפִיקוֹרְסוֹת' הַזֹּאת, אֵף שֶׁבּוֹדֵאֵי צָרִיךְ לְבָרַח וּלְהַמְלִט מִשָּׁם, אֵךְ אֶה-עַל-פִּי-כֵן אֶפְשָׁר לוֹ לְמַצֵּא הַצֵּלָה לְצֵאת מִשָּׁם, כִּי יוֹכֵל לְמַצֵּא שָׁם הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אִם יִבְקֶשְׁהוּ וַיִּדְרֹשְׁהוּ שָׁם - כִּי מֵאַחַר שֶׁבָּאִים מ'שְׁבִירַת-כְּלָיִם', יֵשׁ שָׁם כִּפְמָה 'נִיּוּצוֹת הַקֶּדְשָׁה' וְכוּ'.

(ב) ה'אֶפִיקוֹרְסוֹת' הַבָּאִים מ'הִחְלֵל-הַפְּנוּי', אֲשֶׁר שָׁם אִין 'אַלְקוּת' כְּבִיכּוֹל, וְעַל-כֵּן אֵלּוֹ הַקְּשִׁיּוֹת הַבָּאִים מִשָּׁם, אֵי-אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם-

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, בֵּא אֶל פְּרַעֲהוּ, כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדִּי, לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְנִי אֱלֹה בְּקִרְבוֹ. וְלַמַּעַן תִּסְפֹּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וְבֵן בְּנֵי, אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֵתִי בַּמִּצְרַיִם, וְאֶת אֶתְנִי אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בָם, וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה' וְגו'. וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל פְּרַעֲהוּ, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים, עַד מָתִי מֵאֲנֶת לַעֲנַת מִפְּנֵי, שְׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי. כִּי אִם מֵאֵן אַתָּה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, הֲנִנִּי מִבֵּיא מַחֲדָר אֲרָבָה בְּגִבּוֹלְךָ" (שְׁמוֹת י, א-ב-ג-ד)

א.

(ח"א סד, א-ב-ג-ה-ו; כתב-יד רבנו ז"ל)
הַשִּׁיךְ לְתוֹרַה הַזֶּה, הַנִּדְפָּס בְּסוּף הַסֵּפֶר)

"הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת כָּל הַבְּרִיאָה, מִתְחַלֵּת הָאֲצִילוֹת עַד סוּף נִקְדַּת הַמִּרְכָּז שֶׁל עוֹלָם הַגִּשְׁמִי - כְּדֵי לְהַרְאוֹת רַחֲמָנוּתוֹ.

וְכֹאֲשֶׁר רָצָה לְבְרֹא הָעוֹלָם, לֹא הָיָה מְקוֹם לְבְרֹאוֹ, מִחֲמַת שֶׁהָיָה הַכֵּל 'אֵי-סוּף'. עַל-כֵּן צִמְצָם ה'אֵזֶר' לְצַדִּיק, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'הִחְלֵל-הַפְּנוּי'. וּבִתְוֹךְ ה'הִחְלֵל-הַפְּנוּי' הַזֶּה, נִתְהוּוּ כָּל הַיָּמִים וְהַמַּדּוֹת, שֶׁהֵם בְּרִיאַת-הָעוֹלָם" (עַץ-חַיִּים בְּתַחֲלִיתוֹ).

וְזֶה ה'הִחְלֵל-הַפְּנוּי', הָיָה מְכַרַּח ל'בְּרִיאַת-הָעוֹלָם' - כִּי בְּלִתִּי זֶה לֹא הָיָה שׁוֹם מְקוֹם ל'בְּרִיאַת-הָעוֹלָם' כֻּלָּל.

וְזֶה ה'עֲמָצוּם' שֶׁל ה'הִחְלֵל-הַפְּנוּי' - אֵי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין וּלְהַשִּׁיג, כִּי אִם לְעֵתִיד-

אפן למצא להם תשובה, הינו למצא שם השם-יתברך - כי אלו הנה מוצא שם גם-כן את השם-יתברך, אם-כן לא הנה פנוי, והנה הכל איך-סוף פנ"ל.

ועל-כן על האפיקורסות הזאת נאמר (משלי ב, ט): "כל באיה לא ישובו" - כי אין שום תשובה על האפיקורסות הזאת וכו'.

רק ישראל על-ידי אמונה, עוברים על כל החכמות, ואפלו על האפיקורסות הזאת הבא מ'הכלל-הפנוי', כי הם מאמינים בהשם-יתברך בלי שום חקירה וחכמה, רק ב'אמונה-שלמה' וכו'.

ועל-כן ישראל נקראים 'עבריים' (בראשית יד, יג; לט, יד; מ, טז; מא, יב; מג, לב; שמות א, טו-טז; ב, ו-ז; יח, ג) - על-שם שהם 'עוברים' באמונתם על כל החכמות, ואפלו על החכמות שאינם חכמות, הינו האפיקורסות השנית הבא מ'הכלל-הפנוי'.

ועל-כן השם-יתברך נקרא: "אלקי העבריים" (שמות ג, יח; ה, ג; ז, ט; ט, א; יג, ג), מלשון "עבר הנהר" (יהושע כד, ב), לשון 'צדדין' - הינו: ש'אלקותו' מסבב גם על ה'הכלל-הפנוי', הבא על-ידי ה'צמצום', שצמצם האור לצדדין.

אך דע: אם יש צדיק גדול שהוא בחינת 'משה' - הוא צריך דוקא לעין בדברי האפיקורסות אלו - ואף שאי אפשר לישבם, על-כף-זה על-ידי עינו ששמעין שם, הוא מעלה משם פמה נשמות שנפלו ונשקעו בתוך האפיקורסות הזאת.

כי אלו המבוכות והקשיות של האפיקורסות הזאת הבא מ'הכלל-הפנוי', הם בבחינת 'שתיקה' - מאחר שאין עליהם שכל ואותיות לישבם פנ"ל.

כי ה'בריאה' היתה על-ידי ה'דבור', כמו שכתוב (תהלים לג, ו): "בדבר ה' שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאם". ובה'דבור' יש 'חכמה' וכו'.

אבל בה'הכלל-הפנוי' שהוא מקיף כל העולמות, כי הוא 'קדם הבריאה', 'קדם אותיות הדבור' - והוא פנוי מכל בביכול - אין שם שום 'דבור', ואפלו שכל בלא אותיות.

ועל-כן ה'מבוכות' הבאים משם - הם בבחינת 'שתיקה' וכו', וצריך רק להאמין ולשתק שם.

ועל-זה נאמר (מנחות כט:): "שתק כף עלה במחשבה!" - כי על הדברים שקשים להבינם, נאמר "שתק" וכו'.

ועל-כן אסור לכנס ולעין בדברי האפיקורסות וה'מבוכות' אלו - כ"אם 'צדיק' שהוא בחינת 'משה' - כי 'משה' הוא בחינת 'שתיקה', בבחינות שנקרא: "כבוד פה" (שמות ד, י), בחינת 'שתיקה', שהוא 'למעלה מן הדבור'.

ודע: שעל-ידי ה'נגון של הצדיק' שהוא בחינת 'משה' - הוא מעלה את הנשמות מן האפיקורסות הזאת של ה'הכלל-הפנוי' שנפלו לשם.

כי דע: ש'כל חכמה וחכמה שבעולם', יש לה 'זמר ונגון מיוחד' וכו', ואפלו 'חכמת האפיקורסות', יש לה 'נגון וזמר המיוחד' ל'חכמה האפיקורסות' וכו'.

וְאִמּוֹנָה יֵשׁ לָהּ גַם־כֵּן זְמַר וְנִגּוֹן הַמִּיחָד לְאִמּוֹנָה.

וּכְמוֹ שֶׁאֵנוּ רוֹאִים: שְׁאִפְלוּ אִמּוֹנוֹת עִבּוֹ"ם בְּדַבְרֵי טְעוֹתָם, יֵשׁ לְכָל אִמּוֹנָה שֶׁל עִבּוֹ"ם, נִגּוֹן מִיחָד, שֶׁמְזַמְרִין בּוֹ וְעוֹרְכִין בּוֹ בְּבֵית־תְּפִלָּתָם. כֵּן לְהַפְדּוּ בְּקִדְשָׁהּ, כָּל אִמּוֹנָה יֵשׁ לָהּ זְמַר וְנִגּוֹן.

וְאוֹתוֹ הַזְמַר הַמִּיחָד לְאִמּוֹנָה הַנ"ל, שֶׁהוּא אִמּוֹנָה הָעֲלִיזָה מְכַל הַמִּינֵי חֲכָמוֹת וְאִמּוֹנוֹת שֶׁבְעוֹלָם, הֵינּוּ: אִמּוֹנָה בְּהָאֹר אֵיךְ־סוֹף עֲצָמוֹ וְכוּ' - 'אוֹתוֹ הַזְמַר' הוּא גַם־כֵּן לְמַעַלָּה מְכַל הַנְּגִינוֹת וְזַמְרֵיּוֹת שֶׁבְעוֹלָם הַשִּׁיכִים לְכָל חֲכָמָה וְאִמּוֹנָה.

וְכָל הַזַּמְרֵיּוֹת וְהַנְּגִינוֹת שֶׁל כָּל הַחֲכָמוֹת, נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא הַזְמַר הַשִּׁיף לְהִאִמּוֹנָה בְּהָאֹר אֵיךְ־סוֹף עֲצָמוֹ, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִן הַכָּל.

וְלַעֲתִיד־לְבוֹא, אִזְ יִתְקַים (שִׁיר־הַשִּׁירִים ה, ח): "תְּבוֹאֵי תְשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אִמְנָה" - "מִרְאֵשׁ אִמְנָה" דִּיקָא - הֵינּוּ בְּחִינַת 'אִמּוֹנָה עֲלִיזָה' זו, שֶׁהוּא 'רֹאשׁ לְכָל הָאִמּוֹנוֹת'.

וְזֶה "תְּשׁוּרֵי" דִּיקָא - הֵינּוּ: הַנְּגוֹן וְהַזְמַן הַשִּׁיף לְרֹאשׁ אִמּוֹנָה זו כַּנ"ל.

וְלְבַחֲנֵינָת זְמַר שֶׁל אִמּוֹנָה הָעֲלִיזָה הַזֹּאת - אֵין מִי שִׁיזְכֶּה, כִּי־אִם 'צַדִּיק־הַדּוֹר' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה', שֶׁהוּא בְּמַדְרַגַּת 'אִמּוֹנָה זו' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׂתִיקָה' כַּנ"ל. כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא בְּחִינַת 'שְׂתִיקָה' כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי נִגּוֹן שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה' כַּנ"ל - עוֹלִים וְיוֹצְאִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ בְּתוֹךְ הָאִפְיֻקוֹרְסוֹת הַזֹּאת שֶׁל חֲלָל־הַפְּנוּי - כִּי

נִגּוֹנוֹ' הוּא בְּבַחֲיֵנוֹת 'רֹאשׁ אִמּוֹנָה', הֵינּוּ: אִמּוֹנָה הָעֲלִיזָה עַל הַכָּל.

שֶׁעַל־יְדֵי נִגּוֹן וְאִמּוֹנָה זו, נִתְבַּטְּלִים כָּל הָאִפְיֻקוֹרְסוֹת, וְנִכְלָלִים וְנִתְבַּטְּלִים 'כָּל הַנְּגִינוֹת' בְּתוֹךְ הַנְּגוֹן הַזֶּה וְכוּ'.

וְזֶה פֵּרוֹשׁ (שְׁמוֹת י, אִב־גִּד): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, בֹּא אֶל פְּרַעֲה, כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבָבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדָּיו, לְמַעַן שְׂתִי אֶתְּתִי אֵלָהּ בְּקִרְבּוֹ.

וְלְמַעַן תִּסְפֹּר בְּאָזְנֵי בְנֶדָה וּבֶן בְּנֶדָה, אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֵתִי בַּמַּצְרִים, וְאֶת אֶתְּתִי אֲשֶׁר שָׂמֵתִי בָם, וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה'.

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל פְּרַעֲה, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי הָעִבְרִים, עַד מָתִי מֵאֲנֶתֶּ לַעֲנַת מִפְּנֵי, שְׁלַח עִמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי.

כִּי אִם מֵאֵן אֶתָּה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, הַנְּנִי מִבְּיַד מַחֵר אֲרַבָּה בְּגִבּוֹלְךָ."

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, בֹּא אֶל פְּרַעֲה" - שְׁצוּהָ הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא לְהַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה', שֶׁיָּבֹא לְבַחֲנֵינָת 'פְּרַעֲה'.

"פְּרַעֲה" - הוּא בְּחִינַת 'חֲלָל־הַפְּנוּי', כִּי "פְּרַעֲה", לְשׁוֹן 'בְּטוֹל', לְשׁוֹן (שְׁמוֹת ה, ד): "תְּפָרִיעוּ אֶת הָעַם".

וְגַם "פְּרַעֲה" - לְשׁוֹן 'הַתְּגַלּוֹת', הֵינּוּ בְּחִינַת 'חֲלָל־הַפְּנוּי' - שֶׁהוּא 'בְּטַל' וּפְנוּי מְכַל, וּבִתּוֹכּוֹ הַתְּגַלּוֹת כָּל הַבְּרִיאָה.

וְשֵׁם בְּחֲלָל־הַפְּנוּי, יֵשׁ 'כְּבִדּוֹת לֵב' - כִּי אִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ. וְכָל הַחֲכָמוֹת הַבָּאִים מִשָּׁם, יֵשׁ בָּהֶם 'כְּבִדּוֹת לֵב' -

שנשארים ב'קשיא' על השם-יתברך, ואי-אפשר למצא אותו שם, מחמת שפנה אלקותו משם בבכיכול, כדי שתוכל הבריאה להתהוות.

ועל-כן: "ויאמר ה' אל משה בא" וכו' - ש'משה' דיקא יבא אל 'פרעה', בחינות ה'חלל-הפנוי' - כי אסור לכנס לשם פני-אם בחינות 'משה'.

וזה: "כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו" - "הכבדתי", לשון 'לבוש' ו'הסתרה'.

"עבדים" - הם בחינות ה'הקדמות של כל החכמות, כי כל 'הכמה' יש לה 'הקדמות', והם נקראים 'עבדים' ו'משמשים' לה'הכמה'.

הינו: שכל ה'הכמות' וה'הקדמות' הבאים משם מ'חלל-הפנוי', יש בהם 'כבדות לב' - שנשארים ב'קשיא'.

הינו: שהסתיר וצמצם הקדוש-ברוך-הוא את 'אלקותו', את ה'אור אין-סוף', לצדדין, כדי לברא את-רבו ה'בריאה פלה'.

וזהו: "למען שתי אתתי אלה בקרב" - הינו: שמה ש"הכבדתי את לבו" שאי-אפשר למצא שם השם-יתברך - זה היה "למען שיתי" וכו' - כדי שאשית בקרבו ה'אותיות' של ה'בריאה'.

הינו: כדי שתוכל ה'בריאה' להתהוות שם בתוך ה'חלל-הפנוי', שצמצם ופנה אלקותו משם בבכיכול - כי אם לא היה מצמצם אלקותו משם, לא היה מקום ל'בריאה'.

וזה: "ולמען תספור" וכו' - כי שם בתוך ה'בריאה' שנתהוה בתוך 'חלל-'

הפנוי' - שם תוכל לספור ולדבר, כי יש שם 'אותיות' ו'דבור' שעל-ידם נתהוה ה'בריאה'.

וזה: "באזני בנה ובן בנה" - כי עקר 'כלל הבריאה' היתה בשביל 'רחמנותו' פנ"ל, וה'בריאה' היתה על-ידי ה'דבור' פנ"ל.

נמצא: שבכל דבר שנברא בתוך ה'חלל-הפנוי', יש שם 'צמצום רחמנותו'.

כי השם-יתברך צמצם רחמנותו, וברא הדבר הזה בתבנית ודמות הזה, כפי ש'פדת רחמנותו' חיבה: שזה הדבר יהיה כד'.

כי ה'רחמנות' - שרש כל הבריאה, כי הכל נברא כדי לגלות רחמנותו, פנ"ל.

וזה: "ולמען תספור באזני בנה ובן בנה", "עד פאן רחמי האב על הבן" (רש"י בראשית כא, כג). כי במה שהוא 'אחר הבריאה', שם תוכל לספור ולדבר, ולהשיג 'צמצום רחמנותו' שיש בכל דבר.

"עד פאן רחמי האב" וכו' - הינו: שבדבר הזה יש כל-כך רחמנות, ובדבר הזה יש כל-כך רחמנות.

הינו: כי על-ידי ה'בריאה' תוכל לספור בה'רחמנות' שתבחן ב'הבחנת שכלך'.

"באזני" - זה בחינת 'הבחנה', כמו (איוב יב, יא; לד, א): "אזן מלין תבחן" - כי ה'ספור' בא מפת 'אותיות הדבור' שנברא בהן ה'עולמות', ו'הבחנה' באה מ'החכמתו יתברך-שמו' שברא בה ה'עולמות'.

וְזֶה: "אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֹתִי בַּמִּצְרִים" וְכוּ'
- זֶה בַּחֲנִינֵת הַקְּלָפוֹת שְׂבָאִים
מִרְבוּי־הָאֹר מִשְׁבִּירַת־כְּלִים.

"כִּי הִתְעַלְלֹתִי", פֶּרֶשׁ רַש"י: "שְׁחַקְתִּי" -
הֵינּוּ: שְׁעֵשִׂיתִי שְׁחֹק וְעוֹלָלוֹת
בְּעוֹלָם. הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵן כִּנְגֹד
הַקְּדוּשָׁה, רַק כְּמוֹ מִי שֶׁמְדַמָּה וּמְשַׁחֵק
וּמַעֲקֵם עֲצָמוֹ לַחֲבֵרוֹ, כִּי הֵם רַק כְּקוֹף
הַמְשַׁחֵק וּמְדַמָּה עֲצָמוֹ לְאָדָם ("כְּקוֹף בְּפָנָי
אָדָם". בְּבֹא־בְתָרָא נח.). כְּמוֹ שְׁחֹק שְׁמִשְׁחָקִין
[שְׁקוּרִין: נֶאֱכָנַע שְׁפֻט].

וְזֶהוּ: "וְאֵת אֶתְתִּי אֲשֶׁר שָׁמְתִי בָם" - כִּי
יֵשׁ שֵׁם 'אוֹתִיּוֹת', כִּי הֵם בָּאִים
מִרְבוּי־הָאֹר מִשְׁבִּירַת־כְּלִים.

עַל־כֵּן: "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה'" - כִּי שֵׁם
תּוֹכְלוּ לְהַפִּיר אֶת הַשֵּׁם, כִּי יֵשׁ שֵׁם
נִיּוּצִי הַקְּדוּשָׁה וְאוֹתִיּוֹת.

הֵינּוּ: שְׂאֵפְלוֹ בְּתוֹךְ בַּחֲנִינֵת הַשְּׁחֹק,
בַּחֲנִינֵת הַקְּלָפוֹת, הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת
אֶפִּיקוֹרְסִית הַרְאֵשׁוֹנָה שְׂבָא מִבַּחֲנִינֵת רְבוּי־
אֹר - גַּם שֵׁם תּוֹכְלֵה לְהַפִּיר אֶת הַשֵּׁם - כִּי
אֶפְשָׁר לְמַצֵּא שֵׁם 'אוֹתִיּוֹת' וְנִיּוּצוֹת
לְיִשְׁבָם, כִּי הֵם בָּאִים מִשְׁבִּירַת־כְּלִים כְּנ"ל.

וּכְשֶׁבֵא מֹשֶׁה לְפָרְעָה: "כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי
הָעִבְרִים, שְׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבֹדֵנִי."
"אֱלֹהֵי הָעִבְרִים" - הֵינּוּ: אֱלֹהֵי 'אוֹר' וְאוֹר
שְׂצֻמָּם לְצַדִּיק.

וְזֶה לְשׁוֹן "עִבְרִים" - לְשׁוֹן (יהושע כד. ג):
"מֵעֵבֶר הַנְּהָר" [כְּנ"ל]. וְעַל־שֵׁם־זֶה אָנוּ
נִקְרָאִים: "עִבְרִים" - שְׂאֵנוּ מִשְׁלִיכִים כָּל
הַחֲכָמוֹת, וְדַבְּקִים בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְבַד,
בְּאִמּוּנָה לְבַד.

וְ'מֹשֶׁה' בָּא לְפָרְעָה - כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ,
כְּנ"ל.

וְזֶהוּ: "עַד מָתִי מֵאֲנֵת לַעֲנַת מִפְּנֵי".
וְעַקֵּר הַדְּבָר: "שְׁלַח עַמִּי" כְּנ"ל.

וְזֶה: "וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל פָּרְעָה וְכוּ', כִּי אִם
מֵאֵן אֶתָּה לְשַׁלַּח וְכוּ', הֲנִנִי מִבֵּיא
מִחַר אֲרֶבָה בְּגִבּוֹלְךָ".

"מִחַר" - הוּא בַּחֲנִינֵת לְעֵתִיד־לְבוֹא, כִּי
"מִחַר לְקַבֵּל שְׂכָר" (ערוֹבִין כב.),
בַּחֲנִינֵת (בְּרֵאשִׁית ל. לג): "וְעֵנְתָה כִּי צִדְקָתִי בְיוֹם
מִחַר", בַּחֲנִינֵת 'קַבּוּל הַשְּׂכָר לְעֵתִיד־לְבוֹא'.

וְאִזּוֹ יָבִינּוּ בַּחֲנִינֵת הַחֲלָל־הַפְּנוּי שֶׁהוּא עַל־
יְדֵי הַצְּמָצוּם, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת
שְׂבָאֵמֶת יֵשׁ שֵׁם 'אֱלֹהֵי' וְאֵף־עַל־פִּי־כֵן
הוּא 'חֲלָל־הַפְּנוּי'. הֵינּוּ: לְעֵתִיד יַעֲנֶה
וַיִּסְבִּיר לִי תְרוּצִים עַל כָּל הַסְּפָקוֹת וְכוּ'.

וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ הַקְּבוּל שְׂכָר - כִּי עַקֵּר
הַקְּבוּל שְׂכָר לְעֵתִיד הוּא: שִׁישִׁינּוּ
הַשְּׂגוֹת וַיָּבִינּוּ מֵה שֶׁהִיא אֵי־אֶפְשָׁר לְהַבִּין
בְּעוֹלָם־הַזֶּה. וְאִזּוֹ יִדְעוּ: שֶׁ'חֲלָל־הַפְּנוּי
הוּא בַּבַּחֲנִינֵת 'אֲרֶבָה', "כֹּה־הוּא קִמְצָא
דְּלְבוּשָׁה מִנָּה וְבֵה" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה כא. ה).

"לְבוּשׁ" - הוּא בַּחֲנִינֵת הַצְּמָצוּם שֶׁל חֲלָל־
הַפְּנוּי, שְׁעַל־יְדוֹ בַּחֲנִינֵת
הַלְבוּשִׁין - יָבִינּוּ שֶׁהוּא "מִנָּה וְבֵה" -
שְׂבָאֵמֶת יֵשׁ שֵׁם 'אֱלֹהֵי', וְאֵף־עַל־פִּי־כֵן
הוּא בַּחֲנִינֵת 'לְבוּשׁ', בַּחֲנִינֵת 'צְמָצוּם', בַּחֲנִינֵת
חֲלָל־הַפְּנוּי. הֵינּוּ: כִּי אֶפִּילוֹ הַלְבוּשָׁה הִיא
בְּחֲכָמָה.

שְׂאִזּוֹ יִתְגַּלֶּה סוּד בַּחֲנִינֵת הַלְבוּשִׁין,
בַּחֲנִינֵת הַצְּמָצוּם שֶׁל הַחֲלָל־הַפְּנוּי.

כִּי אִזּוֹ יִתְגַּלֶּה רֹאשׁ אִמּוּנָה, בַּחֲנִינֵת (שִׁיר־
הַשִּׁירִים ד. ח): "תְּבוֹאֵי תְשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ
אִמּוּנָה", בַּחֲנִינֵת הַנְּגוּן הָעֲלִיּוֹן שֶׁל רֹאשׁ

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, בְּנַעֲרֵינוּ וּבְזַקְנֵינוּ נִלְךָ, בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵנוּ, בְּצֹאנֵנוּ וּבְבָקָרֵנוּ נִלְךָ” (שְׁמוֹת י, ט)

”בְּנַעֲרֵינוּ וּבְזַקְנֵינוּ” וכו’ – בְּלִהוֹן סְפִירָאן בְּעֵינָן לְחִבְרָא לֹון פְּחָדָא. ”נַעֲרֵינוּ” – דְּהֵינּוּ: אֵינּוֹן ‘נַעֲרִים’, דְּאֵינּוֹן ‘תְּקוּנִין דְּמִטְרוֹנִיתָא’. ”בְּזַקְנֵינוּ” – הֵינּוּ: תְּלַתָּא עֵילָאִי’.

”בְּצֹאנֵנוּ” – הֵינּוּ: נְצִיחַ וְהוּד’ דְּאֶקְרוּן ‘צֹאן’, כְּמָה דְּאֵתָא אָמַר (יְחֻזְקָא לְד, לֹא): ”וְאֵתָאן צֹאנֵי צֹאן מְרַעִיתִי”. ”בְּבָקָרֵנוּ” – הֵינּוּ: סְפִירָן דְּאֵיתָא בְּהוּ דֵינָא’.

”כִּי חָג ה' לָנוּ” – כְּלוֹמַר: בְּלִהוּ סְפִירָן אָנוּ צְרִיכִין לְחִבְרָא בְּשְׁלִימָה, עַל דְּרָךְ: נְעוּץ סוֹפֵן בְּתַחֲלָתָן, דְּ'חָג' הֵינּוּ 'מַחוּל', דְּהוּא דְּבָר עָגוּל בְּסַבּוּב. וְכַד תְּנַעֵץ סוֹפֵן בְּתַחֲלָתָן, דְּמִי לְעַגּוּלָא.

וְכַד חָזָא פְּרַעָה, חָכִי אָמַר: אִי יִתְנַהֲרוּן בְּלִהוּ סְפִירָאִי בְּכִי הָאִי גּוֹנָא, כָּל אֵינָךְ סִיטְרִין יִתְבַטְּלוּן, וְלֹא יִשְׁתַּאֲר לִי קוִימָא כָּלֵל. (מְגִיד־מִיטְרִים, פְּרֻשַׁת בֹּא)

ג.

(ח"א כד, ג-ד)

כְּשֶׂאֲדָם עוֹשֶׂה אֵיזָה מְצוּהָ, יֵשׁ כַּח בְּהַמְצוּהָ, לִילְךָ וּלְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיַנְתָּ (שְׁמוֹת י, ט): ”בְּנַעֲרֵינוּ וּבְזַקְנֵינוּ נִלְךָ, בְּצֹאנֵנוּ וּבְבָקָרֵנוּ נִלְךָ”.

וְזָה בְּחִינַת (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שְׁעַר־הַתְּפִלָּה פ"ה; שְׁעַר־הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי תְּפִלַּת־הַשַּׁחַר ג): ”מַלְכוּת” – מְלִבִּישׁ ‘נְצִיחַ’ הוּד’ יְסוּד’, שְׁהֵם ‘כָּלִי הַהֲלִיכָה’.

וְעַל־יָדֵי הַהֲתַעֲוֹרוֹת, הֵינּוּ עַל־יָדֵי הַהֲלִיכָה – נִמְשָׁךְ ‘בְּרַכָּה’ לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְזָה בְּחִינַת (שָׁם): ”נְצִיחַ’ הוּד’ יְסוּד’, מְלִבִּישִׁין אֵת ‘חֶסֶד’ גְּבוּרָה’ תְּפָאֶרֶת” – שְׁהֵם הַיָּדִים, שְׁמֶשֶׁם כָּל הַבְּרָכוֹת’.

[מִי־הַנַּחַל עַל לְקוּטֵי־מוֹהָרָן (רַבִּי אֶלְטֶר טַעֲפֶלִיקֶער ז"ל): הֵינּוּ: שְׁמֶשֶׁה אָמַר לְפְרַעָה: שְׁעַל־יָדֵי מְצוּת הַקְּרַבָּן פְּסַח’ שְׁמַקְרִיב בְּשִׁמְחָה, נַעֲוֹר כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל אֲשֶׁר בְּהֵם לְעִבּוֹדַת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ].

אֲמוּנָה הֵנ"ל, שְׁעַל־יָדוֹ נִתְבַטְּל כָּל הַמְּבוּכוֹת שֶׁל הַלְלֵי־הַפְּנוּי’.

וְזָה: ”הֵנְנִי מֵבִיא מָחָר” – הֵינּוּ: ‘לְעֵתִיד’.

”אַרְבֵּה בְּגִבְלֶךָ” – הֵינּוּ: ”גְּבוּלְךָ”, שֶׁהוּא בְּחִינַת ‘הַלְלֵי־הַפְּנוּי’, יִתְגַּלֶּה שָׁם לְעֵתִיד’. הַ”אַרְבֵּה” – זָה בְּחִינַת הַצְּמִצּוּם – דְּלְבוּשִׁיהַ מְנִיָּה וּבִיָּה כְּנ"ל.

וְזָה: ”הֵנְנִי מֵבִיא מָחָר אַרְבֵּה” – רֵאשִׁי־תַבּוֹת (אֵיזוֹב לֵב, ח): ”אֶכֶן רִוַח הוּא בְּאַנּוּשׁ” – בְּחִינַת ‘נְגִינָה’, שֶׁהוּא בְּחִינַת ‘רוּח’.

הֵינּוּ: שְׂאֵז יִתְגַּלֶּה הַנְּגוּן וְהַזְמֵר שֶׁל רֵאשׁ אֲמוּנָה כְּנ"ל – וְעַל־יָדוֹ יִתְבַטְּלוּ כָּל הָאֲפִיקוֹרְסוֹת, אֲפֹלוֹ שֶׁל ‘הַלְלֵי־הַפְּנוּי’.

[עֵינָן לְקוּטֵי־הַלְכוּת, תְּכַלִּין ה, ל – נִמְצָא לְהֵלֵךְ בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יב, כט): ”וְהָ הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם”].

ב.

(ח"ב עט, רֵאשִׁי־פְּרָקִים שֶׁל רַבְּנּוֹ ז"ל)

”בֹּא אֶל פְּרַעָה” (שְׁמוֹת י, א). ”מֹשֶׁה בְּחִינַת ‘אַחַדוֹת הַזְּמַנִּים’ – ”מָה שֶׁהָיָה הוּא שְׁיֵהִיָּה” (קַהֲלַת א, ט; תְּקוּנֵי־זֶהַר קִיב).

”פְּרַעָה – קוֹלָה’ בְּנַחֵשׁ יִלְךָ” (יְרֻמָּה מו, יז – כב – בְּהַפְטֵרַת פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ). ”אַנִּי הַכְּבֹדְתִי אֵת לְבוֹ, לְמַעַן שְׁתִּי אֶתִּי” (שְׁמוֹת י, א).

”אִם לֹא יֵאֱמִינוּ לְקוֹל הָאוֹת” (שְׁמוֹת ד, ח). ”בְּקָרְבוֹ” (שְׁמוֹת י, א). ”הַכְּבֹדְתוֹ שֶׁהַכְּבִיד עַל יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְעוֹרֵרם בְּתַשׁוּבָה – וּפְרַעָה הַקְּרִיב” (שְׁמוֹת יד, י; שְׁמוֹת־רַבָּה כֹּא, ה).

[עֵינָן בְּפָנִים, בְּאוֹר מוֹהָרָנִית ז"ל עַל הַרֵאשִׁי־פְּרָקִים שֶׁל הַפְּרָשִׁיּוֹת ‘תּוֹלְדוֹת־וַיִּצְא’].

לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, נְפִילַת־אֲפִים ז, א (על־פי לקוטי מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעייתא דעלמא' - הפובא לעיל): כל הבחינות המבאין בהתורה הנ"ל, דהינו: שמלכות עולה מן הקלפות, ומלכות מלביש ועולה לבחינת 'נצח־הוד־יסוד', ו'נצח־הוד־יסוד' ל'חסד־גבורה־תפארת', ו'חסד־גבורה־תפארת' ל'חכמה־בינה־דעת' וכו'.

כלִיזה הוא פונת סדר התפלה: שאומרים מתחלה 'קרבנות וקטרת', ואחר־כך 'פסוקי־דזמרה', ואחר־כך 'ברכת קריאת־שמע', ואחר־כך 'התפלת שמונה־עשרה' וכו'. שעל־ידי כלִיזה עולין העולמות בבחינות הנ"ל, במבאר היטב בפונות (פרי־עץ־חיים, שער־התפלה פ"ה; שער־הפונות, דרושי תפלת־השחר ג).

ורבנו ז"ל גלה ובאר: שכל סוד עלית העולמות בבחינה הנ"ל, נעשין על־ידי עשית המצוה בשמחה כנ"ל. נמצא: ש'עשית המצוה בשמחה', ובחינת 'סדר התפלה', הם בחינה אחת - שעל־ידם עולין העולמות בבחינות הנ"ל וכו', עד שזוכין על־ידיִיזה לעלות עד ה'פתר' וכו' וכו'.

"וימש חשך" (שמות י, כא)

ד.

(ח"א יא, ב)

בְּשֵׁהתוֹרָה בָּאָה לְתוֹךְ דְּבוּרִים פְּגוּמִים, לְפָנֶי פְּגוּמִים, לֹא דִי שְׂאִין דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה מְאִירִים לוֹ, כִּי־אִם גַּם הַתּוֹרָה עֲצֻמָּה, נִתְגַּשֵּׁם וְנִתְחַשֵּׁד שֶׁם מִפְּיוֹ.

כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (יהושע א, ח): "לֹא יְמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ", בְּחִינַת (שמות י, כא): **"וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ"** - הִינּוּ: שֶׁלֹּא יִתְגַּשְׁמוּ וַיִּתְחַשְּׁבוּ מִפִּיךָ.

ה.

(ח"א קי)

ה'תוֹרָה' הִיא רוֹחֵנִיּוֹת, וְאֲשֶׁר "זָךְ יִשְׂרָפְעֵלוֹ" (משלי כא, ח), וְשִׁכְלוֹ רוֹחֵנִי - יָכוֹל לְתַפֵּס כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וְלֹא יִשְׂבַּח

דְּבַר. כִּי דְבַר רוֹחֵנִי אֵינוֹ תוֹפֵס מְקוֹם, וַיְכוּלָה הַתּוֹרָה לְהַתְּפַשֵּׁט וּלְשַׁכֵּן בְּשִׁכְלוֹ.

אֵךְ מִי שֶׁהוּא מְגַשֵּׁם 'דְּבַר־הַתּוֹרָה', וְעוֹשֶׂה מְמֻנָה 'מְמֻשׁוֹת' - אֲזִי יֵשׁ לָהּ שְׂעוֹר וְקִצְבָּה, כִּפְמָה הוּא יָכוֹל לְתַפֵּס בְּשִׁכְלוֹ וְלֹא יוֹתֵר. וְאִם יִרְצֶה לְהַשִּׁיג יוֹתֵר, אֲזִי יִדְחָה מֶה שֶׁכָּבֵר נִכְנָס בְּשִׁכְלוֹ.

כְּדָרְךָ כָּל דְּבַר גִּשְׁמִי, אִם הוּא כְּבֵר מְלֵא - אִם יִמְלֵאֵנוּ יוֹתֵר, יִדְחָה מֶה שֶׁהִיָּה בּוֹ כְּבֵר. וּמִזֶּה בָּא ה'שְׂכָחָה'.

וְזָהוּ (יהושע א, ח): "לֹא יְמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ".

"יְמוּשׁ" - מְלֵשׁוֹן 'מְמֻשׁוֹת', כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (שמות י, כא): "וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ", כְּלוּמֵר: הַזֶּהר שֶׁלֹּא תִהְיֶה 'מְמֻשׁוֹת' וְגִשְׁמִיּוֹת' בְּדְבַר־הַתּוֹרָה.

"מִפִּיךָ" - כְּלוּמֵר: מִחֻמַּת 'פִּיךָ', שְׂיוּצָא מֵאִתְךָ, יִהְיֶה לָּהּ 'מְמֻשׁוֹת' וְגִשְׁמִיּוֹת' - תִּזְהַר מִזֶּה.

"וַיְהִי חֹשֶׁךְ אַפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשַׁת יָמִים וָגו'. וְלִכְלֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם" (שמות י, כב-כג)
- עֲנִיֵן "מִבֵּית חֹשֶׁךְ" -
וְהָעֲנִיֵן: לְצֵאת מִתּוֹךְ ה'חֹשֶׁךְ אַפְלָה' - שִׁיְהִיָּה ה' אוֹר לוֹ

ו.

(ח"א א)

אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, צְרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּה'שִׁכְלוֹ שֶׁל כָּל דְּבַר, וּלְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ אֶל ה'חֻכְמָה וְהַשִּׁכְלוֹ שִׁישׁ בְּכָל דְּבַר, כְּדִי שְׂיֵאִיר לוֹ ה'שִׁכְלוֹ שִׁישׁ בְּכָל דְּבַר, לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי אוֹתוֹ הַדְּבַר.

כי ה'שִׁכְלִי - הוא 'אור גדול', ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ח, א): "חכמת אדם תאיר פניו".

כי ה'שִׁכְלִי מאיר לו בכל דבר - אפלו במקום שהיה 'אפל' ו'חשוך', מאיר לו ה'שִׁכְלִי, כשזוכה להסתכל על ה'שִׁכְלִי שיש שם בכל דבר, ומקרב אותו להשם יתברך.

ז.

(ח"א יז, ב)

כשנחשך אצל אחד היראה והאהבה - זה מחמת שנחשך אצלו 'אורי הצדיק', שממנו מקבלין 'יראה ואהבה'.

כי לפעמים יש: שנחשך אצל אחד 'אורי הצדיק', ואינו זוכה להבין ולראות 'אורו הגדול'. ואף שהוא אצל ה'צדיק', אינו יכול לטעם ולהבין ולראות 'אורו הגדול של הצדיק', שעלידו יוכל לבוא לתכלית הטוב.

וכמו שמצינו גבי 'עפרון' (זהר לך פא. ויחי ריח. ועוד): "שמקום מערת המכפלה, שהוא שער גי'עדן, שדרך שם עולין כל הנשמות, ואורו גדול מאד" - אף על פי כן (זהר טי"ש שרה קכח): "אצלו היה מקום 'חשך ואפלה', ועל כן מכרו בשמחה רבה לאברהם".

וכמו כן כשנחשך 'אורי הצדיק' שהוא מאיר בכל העולמות, מפלשפן בעולמיה, ואף על פי כן אצלו אינו מאיר כלל - אדרבא הוא 'חשוך' אצלו.

וזה מחמת 'עבירות המעשים' ו'כסילות השכל' - שעלידי 'מעשים רעים', נתחשך שכלו ב'כסילות', דהינו 'דעות נפסדות' ו'חכמות נכריות'. ועלידי

'כסילות השכל' - אינו יכול לראות ולהבין 'אורי הצדיק'.

ח.

(ח"א ט; ח"א קיב)

הנה ידוע: כי הסטרא אחרא מסבבת הקדשה וכו'. ובפרט מי שכבר נמשך אחר עברות חסד ושלום, ונמשך אחר הסטרא אחרא, ושם מקומו חסד ושלום, והם מסבבין אותו מכל צד.

וכאשר יעורר רוחו לשוב אל השם - קשה לו מאד להתפלל ולדבר דבורים לפני השם, כי הן מסבבין אותו מכל צד, לכל אחד לפי ענינו. ואזי באים 'מחשבות זרות וקלפות', ומסבבין אותו, ונשאר ב'חשוך', ואין יכול להתפלל.

ומחמת שאי אפשר לו להוציא דבור לפני אלקים בדחילו ורחימו וחיית פראוי - לכן כל הדבורים והתפלות שהוא מדבר, לא יוכלו לבקע המחצות והמסכים המבדילים לעלות למעלה, ונשארים למטה תחת המסכים.

עד אשר יזכה וישוב באמת, וידבר דבורים הראויין להתקבל בדחילו ורחימו מעמקא דלבא בהתעוררות גדול, אזי מבקע הדבור המאיר, את כל המחצות והמסכים המבדילים, ויעלו עמו כל הדבורים שהיו מנחים למטה עד הנה.

אך איך יזכה לזה: העקר שהכל תלוי בו, הוא 'אמת' - לילך ב'דרך אמת' לפי מדרגתו וכו'.

וכיון שהוא במדרגת 'אמת' - אזי כפיכול נתלבש בו 'אור השם יתברך' בעצמו, אשר "חותמו אמת" (שבת נה. יומא סט:

סנהדרין סד.). ואז נאמר עליו (תהלים כג, א): "ה' אורי וישעי".

וכש תקדושי ברוך הוא עמו, הוא מאיר לו איך ליצא מה'חשך' המונע אותו בתפלתו, כמו שכתוב: "ה' אורי".

וכיון שהשם אור לו - יוכל למצא פתחים הרבה, לצאת מ'החשך' והגלות' שהוא סגור שם וכו'.

אך צריך שיהיה ה'אמת' - אמת גמורה, ברור וצלול, בלי שום דפי.

והמשביל המבין, יש לו להתפלל כל ימיו: שיזכה פעם אחד כל ימי חייו, לדבר דבור אחד של אמת לפני השם בראוי וכו'.

ועקר הפונה: שכאשר הוא משקע בתכלית התגברות 'החשך' והקלפה', והוא כלוא ומסגר בתוך ה"חשך' אפלה" (שמות י, כב), המסבבת ומקפת אותו מכל צדי צדדים, בכמה סבובים רחמנא - לצלו, ואין לו שום פתח ותקנה ותחבולה לצאת מתוך ה'חשך'.

אזי עקר עצתו: שימשיך עצמו לה'אמת', ויביט על ה'אמת' לאמתו, ויבקש רק ה'אמת' האמתית.

וכנגד זה: אין שום חשך וסבוב שיחשיך לו - כי ה'אמת', הוא השם יתברך בעצמו, והוא בחינות: "ה' אורי".

וכיון שה' אור לו - אין שום 'חשך' שיחשיך אותו, ובודאי יזכה לראות ה'פתחים' לצאת מה'חשך'.

והעקר: שבתפלתו ותחנונתו ובקשתו, אף-על-פי שאי-אפשר לו לדבר שום דבור בתפלה ותחנונים, מגדל 'החשך' והבלבול' המסבב אותו מאד מאד מכל צד - אף-על-פי-כן על-פלפנים יראה לדבר הדבור באמת, באיזה מדרגה נמוכה שהוא.

כגון למשל, שיאמר: "ה' הושיעה" באמת. אף-על-פי שאינו יכול לדבר בהתלהבות והתעוררות בראוי, אף-על-פי-כן יאמר הדבור באמת, כפי מה שהוא.

ועל-ידי ה'דבור-האמת' - יזכה לראות ה'פתחים' שבתוך ה'חשך', ועל-ידי זה יזכה לצאת מ'חשך' ל'אור', ולהתפלל בראוי, וכנ"ל.

ואמר לי אז: שעל-ידי 'עצה זאת', יכולין להיות איש פשוט באמת' כל ימי חייו.

כי תמיד איך שהוא: יכולין להחיות את-עצמו, ולהחזיק את עצמו על-ידי-זה, על-ידי ה'אמת' שהוא 'אור השם יתברך' בעצמו, אשר "גם כל חשך לא יחשיך מפניו" (על-פי תהלים קלט, יב).

כי אין שום טמאה וסטרא-אחרא בעולם, שלא יהיה שם פתחים לצאת משם, רק שאין רואין אותן, מחמת 'גודל החשכות' שיש שם.

אבל על-ידי ה'אמת' - מאיר לו השם-יתברך בעצמו, ויזכה לראות ולמצא "פתח תקנה" (הושע ב, יז), גם בעמק נפילתו, לצאת מאפלה לאורה, ולהתקרב אליו יתברך באמת תמיד, אמן ואמן.

ט.

(לקוטי הלכות, חדש ג, דה - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לז, 'דרשוה' ונעזו')

על-כן קדם שיצאו ממצרים היה מפת השד' למצרים (שמות י, כב) - כי ה'גוף' הוא בחינת 'בהמה', בחינת 'השד' וכו', וה'נפש' הוא בחינת 'אדם', בחינת 'אור', שזהו בחינת 'מיתה' ו'חיים' וכו' - במבאר שם במאמר הנ"ל (ח"א לז).

ועל-כן הבה השם-יתברך את המצריים ב'מפת השד', וילכל בני ישראל ה'יה אור במושבתם" (שם פסוק כג) - להורות ההבדל וההפרש שבין ישראל למצריים, כי כל אחד קבל את שלו פראוי לו.

הינו: כי ה'מצריים' שהם העכו"ם הרודפים כל ימיהם אחר 'תאות הגוף' לבד, שהוא בחינת 'השד' 'מיתה' וכו' כנ"ל, על-כן היה להם 'השד גדול כפול ומכפל' - כי הם השכנת ה'גוף' וה'חמר', ונשארו במה שנתדבקו ורדפו אחריו.

וישראל קדושים' שקדשו עצמן והכניעו ה'גוף' לגבי ה'נפש' - על-כן **"לכל בני ישראל היה אור במושבתם"** - זה מורה על התגברות ה'נפש' על ה'גוף', שהוא בחינת 'אור' ו'חיים', כנ"ל.

ועל-כן "בשלישת ימי אפלה, מתו כל פושעי-ישראל שלא רצו לצאת מצרים" (שמות רבה יד, א).

הינו: כי אלו ה'פושעי-ישראל' שנשתקעו בחשכת ה'חמר' וה'גוף' כל-כף, עד שלא רצו לצאת מ'גלות-מצרים' שהוא 'גלות-הגוף' כנ"ל, "מתו אז בשלישת ימי אפלה" - כי 'השד' הוא בחינת 'מיתה', בחינת 'גוף' כנ"ל.

כי כל-זמן שאין ממתיקין ומבררין את ה'נפש', דהינו: כל-זמן שאין נכנע לגמרי ה'גוף' לגבי ה'נפש' - אזי מערבים יחד פחות ה'גוף' וה'נפש', שהוא בחינת 'תערובות טוב ורע', ואזי יכולין לקבל חיות גם העכו"ם שאחיזתם ב'גוף', מאחר שה'נפש' עדין לא נזדככה מאחיזת ה'גוף'.

אבל אז בשעת 'יציאת-מצרים', שאז עשה השם-יתברך עמנו נפלאות על-ידי משה רבנו עליו-השלום, וזכו ישראל אז להכניע ולשבר לגמרי את בחינת ה'גוף' לגבי ה'נפש', ה'חמר' לצורה', עד שזכו כל ששים רבוא ישראל ל'רוח נבואה', לדבר עם השם "פנים בפנים" (דברים ה, ד) בשעת 'מתן-תורה'.

ועל-כן אז בשעת 'יציאת-מצרים' - נתברר ונזדכך ה'נפש', מאחיזת ה'גוף', שהיא בחינת ה'מצריים'.

ועל-כן נמשך כל ה'השד' וה'מיתה' לה'מצריים', ולה'פושעי-ישראל' שלא רצו לצאת - שהם בחינת 'גוף' 'השד' 'מיתה' וכו' כנ"ל.

"ולכל בני ישראל", שהם בחינת 'נפש' 'אור' ו'חיים' - על-כן "היה להם אור במושבותם", כי כל אחד נשאר בחלקו, כנ"ל.

ועל-כן זכו אז לאור גדול מאד, כי איתא (תקוני-זהר נג, סז): "שבאלו ימי אפלה, האיר לישראל האור שלעתיד".

הינו כנ"ל: כי מחמת שה'נפש' שלקהם נזדככה אז ונתעלה על ה'גוף' - על-כן נתגלה ה'אור הגדול שלעתיד', בלי אחיזת ה'השד' כלל, שהוא בחינת 'גוף' - כי נפשם נזדכך מן ה'גוף' וה'השד' לגמרי.

וְנִשְׂאֵר כָּל הַחֲשָׁד לְמִצְרַיִם, שֶׁהֵם
בְּחִינַת גּוֹף, כַּנִּל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת יג, ג): "זְכוֹר אֶת הַיּוֹם
הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאֶתֶם מִמִּצְרַיִם."
"זְכוֹר" דִּיקָא - כִּי הַנֶּפֶשׁ הוּא בְּחִינַת
'זְכוּר' (כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה).

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְזַכֵּר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' כָּל
יְמֵי חַיָּיו (בְּרִכּוֹת פ"א מ"ה; יב: רש"י
בְּרִכּוֹת כ"א), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים טז, ג): "לְמַעַן
תִּזְכֹּר אֶת יוֹם יְצִיאַתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי
חַיֶּיךָ."

כִּי 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'הַתְּעַלּוֹת-הַנֶּפֶשׁ וְכוּ' כַּנִּל - זֶהוּ בְּחִינַת
'זְכוּר', בְּחִינַת 'חַיִּים'.

וְזֶהוּ: "לְמַעַן תִּזְכֹּר וְכוּ, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" -
'יְמֵי חַיֶּיךָ' דִּיקָא, כַּנִּל.

בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים ל"א, ט): "מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר
צָפַנְתָּ."

וְאֵלּוּ הַנְּקֻדּוֹת-טוֹבוֹת מְנַשְּׁבִין בְּ"כְּנוֹר
שֶׁל דָּוִד" - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין
'נְגוּנִים' (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א נד), וְעַל-כֵּן הָיָה מְנַגֵּן
מֵאֲלֵיו עַל-יְדֵי-זֶה. וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרְרִין
מֵהַשְּׁנָה בְּחִצּוֹת-הַלְּיָלָה, בְּתַקְוָה הַשְּׁנָה.

וְעַל-כֵּן נִמְשָׁךְ הַרוּחַ-טוֹבָה, הַנְּקֻדָּה-
טוֹבָה, מִצְּפוֹן דִּיקָא - כִּי
"מִצְּפוֹן תִּפְתַּח הָרָעָה" (יְרֵמְיָה א, יד), וּמִשָּׁם
דִּיקָא נִמְשָׁךְ הַרוּחַ צְפוֹן, רוּחַ-טוֹבָה,
הַמְּנַשֵּׁב בְּ"כְּנוֹר שֶׁל דָּוִד" וּמְנַגֵּן.

כִּי זֶה עֵקֶר מַעֲלַת הַטּוֹב הַיּוֹצֵא מִתּוֹךְ
'תַּקְוָה הָרַע וְהַסְטֵרָא-אֲחֵרָא' כַּנִּל, וְעַל-
יְדֵי-זֶה דִּיקָא נַעֲשִׂין 'נְגוּנִים', וְכַמּוּבָא
בְּסִפְרֵים (זֹהַר תַּזְרִיעַ מ"ח. מְדַרְשׁ-תְּמוּדָה פ"ג ופ"ד):
"שִׁיתְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֲשָׁד" (קַהֲלַת ב, יג)
דִּיקָא, כִּידוּעַ.

כִּי בְּחִצּוֹת' - "אֵז הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל
בְּתַכְלִית הַמַּעוֹט, כִּידוּעַ. וְאֵז הִיא
בְּבַחֲיִנַת נְקֻדָּה לְבַד" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, תַּקּוּדַת-חִצּוֹת
פ"ב), וְאֵז הוּא 'הַתְּנַבְרוֹת-הַשְּׁנָה'.

וְאֵז דִּיקָא צְרִיךְ כָּל אֶחָד מִי שֶׁנּוֹגֵעַ יְרֵאת-
הַשֵּׁם בְּלִבּוֹ, לְהַתְּנַבֵּר בְּהַתְּנַבְרוֹת גְּדוֹל
מְאֹד - לְהַתְּעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה אֵז.

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמַתְעוֹרְרִים מִתַּקְוָה הַשְּׁנָה
וְהַסְטֵרָא-אֲחֵרָא, עַל-יְדֵי 'נְקֻדָּה-
טוֹבָה' לְבַד וְכוּ, כַּנִּל.

וְאֵז הוּא בְּחִינַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' - כִּי עֵקֶר
הַגְּאֻלָּה שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', הָיָה
עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּל.

הִינּוּ: שִׁישְׂרָאֵל הָיוּ מְלַכְלָכִים, כִּי "הָיוּ
בְּבַחֲיִנַת אַרְבַּעִים-וְשָׁעָה שְׁעָרֵי-

"כֹּה אָמַר ה', בְּחִצּוֹת הַלְּיָלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ
מִצְרַיִם. וַיְהִי בְּחִצֵי הַלְּיָלָה וְה' הִבֵּה כָּל בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת י"א, ד; יב, כט)

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, הַשְּׂכֵמֶת-הַבְּקָר א, יב-יג - עַל-פִּי
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א רפב, 'אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי')
"בְּחִצּוֹת הַלְּיָלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם"
(שְׁמוֹת י"א, ד). "בְּחִצּוֹת" דִּיקָא - כִּי
בְּחִצּוֹת-הַלְּיָלָה, אֵז מִתְעוֹרֵר הַנְּקֻדָּה-
טוֹבָה.

בְּבַחֲיִנַת (בְּרִכּוֹת ג): "רוּחַ צְפוֹן הַמְּנַשֵּׁב
בְּכְנוֹר שֶׁל דָּוִד" - בְּחִינַת רוּחַ-
טוֹבָה, 'נְקֻדָּה-טוֹבָה', הַצְּפוֹן וְטָמִיר אֶפְלוּ
בְּתַכְלִית הַשְּׁנָה, אֶפְלוּ בְּמְדַרְגָּה פְּחוּתָה,

טמאה", כידוע (זהר-חדש, תחלת פרשת יתרו; פרי-עץ-חיים, תגהמצות פ"א). והשם-יתברך רחם עליהם ומצא בהם נקדות-טובות, אפלו בתקף טמאת מצרים' שהתגברה עליהם.

כמו שאמרו רז"ל (מדרש-תהלים קיד): "בשביל ארבעה דברים לבד נגאלו" - זה בחינת נקדות-טובות' שמצא בהם השם-יתברך אפלו במצרים, ועל-ידי-זה נגאלו.

וזהו (יחזקאל טז, ו): "ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיה, ואמר לך בדמיה חיי בדמיה חיי" - אפלו בתקף הדמים והלכלוכים, אף-על-פיי-כן - "חיי"! כי גם שם יכולין למצא נקדות-טובות, פנ"ל, שעל-ידי-זה נגאלו.

וזה בחינת: "פסח" - "שחמל ודלג השם-יתברך" (רש"י שמות יב, כג), "על בתי בני ישראל, בנגפו את מצרים" (שמות יב, כז).

וזה בחינת שהשם-יתברך ברחמיו לקט והציל את הנקדות-טובות, שהם בחינות ישראל', בחינות (שם ד, כב): "בני בכרי ישראל", מבין 'בכורי מצרים', מבין 'תקף הסטרא-אחרא' - שזה היה עקר גאלת מצרים, פנ"ל.

יא

(לקוטי-הלכות, השבמת-הבקר ה, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ת, 'תקעו תוכחה')

על-כן היה עקר 'יציאת-מצרים' ב'חצות', כמו שכתוב שם: "בחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים" (שמות יא, ד). "בחצות" דיקא.

כי עקר 'יציאת-מצרים' היה על-ידי מטה משה ואהרן, שהם בחינת 'תפלה

בבחינת דין, בחינת (שם ז, ט): "והשלוך לפני פרעה יהי לתנין".

על-כן היה עקר 'יציאת-מצרים' ב'חצות-הלילה' - כי אז מתעורר כח ה'תפלה בבחינת דין'.

ב'חצות-הלילה', אז מתעורר ה'נקדה-טובה'.

יב

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, 'דע שכל מיני צער')

על-כן הגאלה הראשונה' שהיא 'יציאת-מצרים', שכולל כל הגאלות, "כי כל הגליות מכוונים בשם מצרים" (בראשית-רבה טז, ד; לקוטי-מוהר"ן ח"א ד) - התחילה ב'חצות-הלילה', כמו שכתוב (שמות יא, ד): "בחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים".

כי עקר כל הגאלות, בפרט גאלת-מצרים', היה על-ידי בחינת 'השגחה', שהמשיך השם-יתברך מסוף-העולם, מעלמא-דאתי.

כי אז ב'יציאת-מצרים', היה 'שדוד המערכות' ו'בטול הטבע' - כי אז גלה השם-יתברך השגחתו, על-ידי המופתים נוראים שעשה אז, ובטל הטבע.

וכל-זה היה על-ידי בחינת 'עלמא-דאתי', כי "מסטרא דיובלא נפקו" (זהר בשלח מו, משפטים קכא); שהיא בחינת 'חמשים שערי בינה', בחינת 'עלמא-דאתי', כידוע.

ועל-כן היתה הגאלה ב'חצות-הלילה' דיקא - דהינו: ששבר את ה'לילה' וה'חשך', שהם בחינת 'חכמת-

הטבע, וגלה 'השגחה' בעולם, ועל-ידי-זה
היה עקר הגאולה, כנ"ל.

יג.

(לקוטי-הלכות, ציצית ג, ג - על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממטלה')

עקר 'יציאת-מצרים' הוא על-ידי בחינת
'חצות', בבחינת (שמות יא, ד): "בחצות
הלילה אני יוצא בתוך מצרים".

דהינו: על-ידי שמשברין ה"ש"ש
משמרות" (ברכות ג), ה"ש"ש מדות
רעות, שהם: א) 'תאות-מזון' (ב) ו'תאות-
אכילה' (ג) ו'תאות-משגל'.

שהם בחינת 'חשבת לילה', שהם עקר
'גלות-מצרים', שהוא 'גלות של
הפטר-אחרא', שמתגבר על האדם ב'ש"ש
מדות' הנ"ל, שהם 'כלל כל התאות'.

ועל-ידי בחינת 'חצות' שמשברין את
הלילה - על-ידי-זה יוצאין
מ'גלות-מצרים', מ'גלות שלש מדות' הנ"ל
- בבחינת: "בחצות הלילה אני יוצא בתוך
מצרים" כנ"ל.

יד.

(לקוטי-הלכות, מתנה ה, מז)

"בה אמר ה' פחצת הלילה אני יוצא
בתוך מצרים" (שמות יא, ד). סוד
'חצות-לילה' גם 'משה' לא יכל לעמד עליו
בשלמות, כמו שאמרו רז"ל (ברכות ג): "מפדי
משה לא ידע חצות אימת, ואמר 'פחצות',
דוד ידע? שאמר (תהלים קיט, סב): 'חצות לילה
אקום להודות לך' וכו'".

הינו: פי 'משה' ידע, שעקר הוא הגאולה
האחרונה שתהיה בזכות דוד
והנלוים אליו, שהם הצדיקים וכשרים

העומדים בחצות-לילה - לקונו על 'חרבן
בית-המקדש' - שאז "השם-יתברך וכל
הצדיקים שבגן עדן צייתין לקליהו"
(מקשיבים לקולם) וכו' (זהר לך עז: ועוד).

ועל-ידי-זה תהיה הגאולה בבחינת (ישעיה
סו, י): "שישו אתה משוש כל
המתאבלים עליה", וכמו שאמרו רז"ל (תענית
ל): "כל המתאבל על ירושלים" וכו'.

אבל לא יכול לעמד על הדבר, מתי יהיה
הקץ, פי הוא סתום מאד.

ועל-כן גם בגאולה הראשונה רמז בדבריו,
שאמר: "פחצת הלילה אני יוצא"
- פי בכל דבריו ושליחותו הסתפל על הקץ
האחרון שבשבי-לזה מאן בשליחות בתחלה
וכו'.

ועל-כן רמז בדבריו ואמר: "פחצת
הלילה אני יוצא בתוך מצרים"
וכו' - פי "כל הגליות מכנים בשם מצרים"
(בראשית-רבה טז, ד), ועל-כן אמר "פחצת" - פי
הקץ האחרון סתום מאד, רק דוד שהיה
בעצמו משיח אמר (תהלים קיט, סב): חצות
לילה אקום וכו'.

ועל-כן אמר משה אז: "בה אמר ה'" -
פי נבואה זו של בחינת 'חצות',
שפרמז על 'קץ האחרון' - היא רחוקה מאד,
ואי-אפשר לעמד על-זה - על-כן אמר
בלשון "בה".

עניני מעלת 'חצות הלילה' ו'תקון-חצות'
- נמצאים במערכת 'בין-המצרים' -

יח.

(ח"א סג)

ה'צדיק' הוא בחינות (נדריים כ): "מגלה טפח ומכסה טפח".

לפעמים: הוא בחינת 'מגלה' - שמגלה ומקרב עצמו.

ולפעמים: הוא בחינת 'מכסה' - שנתפסה ונתעלם, שמתרחק מאד.

ולא די שמתרחק ואינם יכולים להתקרב אליו, אלא שנופלים עליו קשיות ותמיהות, עד שנתעקם ונתבלבל מחם, מחמת שנתרחק מהם מאד, וקשה עליו קשיות ופליאות.

וזוה בחינת (ישעיה נ, ב): "ובשמים יכסה רגליו" - רגליו' לשון המשכה, כמו (שמות יא, ח): "וכל העם אשר ברגליו" - "ההולכים אחר עצתך" (רש"י שם).

הינו: שבהמשכה' שממשיך העולם אליו, הוא בחינת "מגלה טפח ומכסה" וכו' כנ"ל.

כי מחמת ש'מח הצדיק' בעצמו אי-אפשר לקבל מפנו - על-כן הוא צריך להתפסות ולהתלבש עצמו ב'דברים' קטנים, כדי שיוכל להתגלות, שיוכלו העולם לקבל מפנו.

וזוה בחינת: "מגלה טפח ומכסה טפח" - שמה ש'מכסה' ומתלבש עצמו, הוא בחינת 'מגלה' - שעל-ידי-זוה הוא מגלה עצמו אליהם, כי בלא זה לא היה אפשר להתגלות אליהם.

ולפעמים: הוא בחינת 'מכסה' ממש - שמתפסה ומתעלם מהם, ונתרחק ונפלא מהם, כנ"ל.

"צא אתה, וכל העם אשר ברגליו" (שמות יא, ח)

"ההולכים אחר עצתך" (רש"י)

טו.

(ח"א יז, ח)

"והינא שין פרסה" (בבא-בבא ע"ד).
"פרסה" בחינת רגל, הינו 'עצה', כמו (שמות יא, ח): "וכל העם אשר ברגליו" - "הנמשכים אחר עצתך" (רש"י שם).

הינו: שהנשמה נזפרת: "שהיתה תחלה במחשבה, ובה נמלך ונתיעץ בבריאת עולמו" (בראשית-רבה ח, ז; רות-רבה ב, ג). (עין בפנים).

טז.

(ח"א כ, י)

'המוזרעם' מכנים בשם רגליו, כמו (שמות יא, ח): "וכל העם אשר ברגליו".

יז.

(ח"א כב, א)

יש 'מוכיח-הדור', והם בחינות רגליו, ונקראים רגליו' - על-שם שהם 'למודי ה'" (ישעיה נד, יג), הינו: שלומדין כביכול את השם, שנותנין לו 'עצות', והם הולכים בשליחותו לישראל, להזכיקם ולהחזירם להשם-יתברך.

ועל-שם-זוה נקראים בחינות רגליו, על-שם ה'עצה', כמו שפרש רש"י (שמות יא, ח) על: "וכל העם אשר ברגליו", "ההולכים אחר עצתך". ועל שם ה'הליכה' שהולכים בשליחותו להזכיק כנ"ל.

יט.

(ח"ב ה, ב)

"וְאֵנֹכִי תְרַגְלֹתִי לְאֹפְרַיִם" (חושע יא, ג), זֶה בְּחִינַת 'עֲצוֹת', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יא, ח): "הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" - "הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצָתְךָ" (רש"י שם).

נ.

(ח"ב לט)

וְאֵנֹכֵנוּ הֵם: "הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ" (שְׁמוֹת יא, ח) - "הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצָתְךָ" (רש"י שם), שְׁמַתְנַהֲגִים אַחַר הַמְּנַהִיג. וְכִי יִתֵּן וְהָיָה לָנוּ מְנַהִיג כְּמוֹ 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עֲלֵינוּ הַשְּׁלוֹם וְכוּ'.

"הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים" (שְׁמוֹת יב, ב)
- מִצְוַת 'קָדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ' -

"הֲרֵאָהוּ לְבַנָּהּ בְּחֻדוֹשָׁהּ וְאָמַר לוֹ: בְּשֵׁהֲיָרַח מִתְחַדֵּשׁ יְהִי לָךְ רֵאשׁ חֲדָשׁ". (רש"י, מְכִילֵתָא בַּא)

נא.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, מִצְוַת 'קָדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ')

[א] "קָדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ" - מְסַגֵּל לְרֵפְאוֹת 'חֻלוֹשֵׁי-הָרְאוֹת' (רֵאָיָה ח"ב ג).

[ב] כָּל הַכְּבוֹד שֶׁל כָּל הַמַּלְכוּיּוֹת, נִכְלָלִים בְּאַרְבַּע מַלְכוּיּוֹת. וְעַל-יְדֵי "מַעֲשֵׂה מְנוּרָה" (שְׁמוֹת כה, לֹא-מ; לז, יז-כד; בַּמִּדְבָּר ח, א-ד), וְ"קָדוֹשׁ-הַחֹדֶשׁ" (שְׁמוֹת יב, ב), וְ"קִטְרֹת" (שְׁמוֹת ל, ד-ז; לד-), וְשְׁמִירָה מִן מְאֻכְלִים-טְמֵאִים - כָּל הָאַרְבַּע מַלְכוּיּוֹת מְחִזְרִים אֶת הַכְּבוֹד שֶׁבְּתוֹכָם לְהִשְׁמִיתָבְרָךְ (כְּבוֹד ח"ב ב).

נב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַשְּׂכַמַּת-הַבְּקָר א, יב - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א רפ"ב, 'אַזְמָרָה לְאַלְקֵי בְּעוּדֵי')

זֶה יְדוּעַ: שְׂכַשְׂיִשְׂרָאֵל הֵם חֲסִי-וְשָׁלוֹם בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה - זֶה בְּחִינַת 'פְּגָם-הַלְבָּנָה', 'קְטְרוּגַת-הִירַח', שְׂמֹשֶׁם בְּאִים כָּל הַפְּגָמִים וְהַחֲטָאִים חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

וְעַל-כֵּן בְּשָׂאִישׁ יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרֵר וּמוֹצֵא בְּעַצְמוֹ 'נִקְדָּה-טוֹבָה', וְעַל-יְדֵי-זֶה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה כַּנ"ל - זֶה בְּחִינַת 'מְלוֹי הַלְבָּנָה מְפַגְמֵתָה', בְּחִינַת 'קָדוֹשׁ-הַחֹדֶשׁ'.

כִּי בְּתַחֲלַת הַחֹדֶשׁ, בְּעַת שְׂרוּאֵין אֶת הַלְבָּנָה לְקָדֵשׁ אוֹתָהּ בְּבֵית-דִּין - אֲזִי הִיא 'קִטְנָה וְדָקָה' מְאֹד מְאֹד, וְאֲזִי הִיא רַק בְּבְחִינַת 'נִקְדָּה', הֵינּוּ בְּחִינַת 'נִקְדָּה-טוֹבָה'.

הֵינּוּ: כְּשֶׁהַלְבָּנָה הִיא בְּתַכְלִית הַמַּעוֹט בְּסוֹף הַחֹדֶשׁ - אֲזִי צְרִיכִין כָּל יִשְׂרָאֵל לְחַפְּשָׁה וּלְבַקֵּשָׁה, עַד שְׂמוֹצְאִין עַדֵי רֵאָיָה אֵיזָה 'נִקְדָּה-קִטְנָה' מִהַלְבָּנָה, וְאֲזִי מְקַדְּשִׁין אֶת הַחֹדֶשׁ בְּבֵית-דִּין - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּקוּן וּמְלוֹי הַלְבָּנָה'.

כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּקְדָּה לְבַד, בְּחִינַת 'נִקְדָּה-טוֹבָה' שְׂזוּכִין לְמַצָּא בְּתַכְלִית הַמַּעוֹט - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקְּנִין וְנִכְנָסִין בְּאַמַּת לְכַף-זְכוּת - שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'תְּקוּן וּמְלוֹי הַלְבָּנָה מְפַגְמֵתָה' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן (רֵאשׁ-הַשָּׁנָה כד.): "אוֹמְרִים הֵבִית דִּין וְכָל יִשְׂרָאֵל: 'מְקַדְּשׁ מְקַדְּשׁ" - כִּי עַל-יְדֵי הַנִּקְדָּה לְבַד, נִתְקַדְּשִׁין וְכוּ' כַּנ"ל - עַל-יְדֵי שְׂדָנִים לְכַף-זְכוּת.

וְזֶה בְּחִינַת: "שְׂכָלָם אוֹמְרִים 'מְקַדְּשׁ מְקַדְּשׁ" - דְּהֵינּוּ: שְׂעַל-יְדֵי 'דְּבָרֵיהֶם' מַעֲלִין אֶת הַלְבָּנָה, מְבַחֲשֵׁת 'פְּגָם וּמַעוֹט',

לְבַחֲנֵינָת 'תְּקוּן וּמְלוּי' - שֶׁזֶהוּ קִדְשָׁתָהּ, עַל-
יְדֵי הַנְּקֻדָּת-אֹר' לְבַד שָׂרְאוּ מִהַלְבָּנָה'.

כִּי עַל-יְדֵי 'קִטְרוּג־הֵיֶרֶח' נִתְמַעְטָה, "וְאִז
נָתַן לָהּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֶת הַפּוֹכְבִים
לְהַפִּיס דַּעְתָּהּ" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ג, ו; רִש"י בְּרֵאשִׁית א,
טז).

כִּי הַפּוֹכְבִים מְרַמְזִין עַל בְּחִינַת הַנְּקֻדָּת-
טוֹבוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
שֶׁעַל-יָדָם נִכְנָסִין לְכַף-זִכּוֹת בְּאֵמֶת, עַל-יְדֵי
שִׁדְדִים אוֹתָם לְכַף-זִכּוֹת כִּנ"ל.

בְּבַחֲנֵינָת (דְּנִיָּאל יב, ג): "וּמַצְדִּיקֵי הַרְבִּים
כַּפּוֹכְבִים" וְכו'. "מַצְדִּיקֵי
הַרְבִּים" - הֵינּוּ: 'צַדִּיקֵי-הַדּוֹר' שִׁדְדִים אֶת
הַכָּל לְכַף-זִכּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָסִין אֶפְלוּ
פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת לְכַף-זִכּוֹת כִּנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'פּוֹכְבִים', בְּחִינַת: "וּמַצְדִּיקֵי
הַרְבִּים כַּפּוֹכְבִים" כִּנ"ל - כִּי
הַפּוֹכְבִים הֵם בְּבַחֲנֵינָת 'נְקֻדָּת' וְכו'.

וְזֶהוּ בְּחִינָה: "שֶׁנָּתַן לְהַלְבָּנָה אֶת הַפּוֹכְבִים
לְהַפִּיס דַּעְתָּהּ" - כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת
הַפּוֹכְבִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַנְּקֻדָּת-טוֹבוֹת'
כִּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן 'פְּגַם-הַלְבָּנָה', כִּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' שֶׁנֶּאֱמַר
בְּפָרָשַׁת (שְׁמוֹת יב, ב): "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
לָכֶם" וְכו' - כִּי "פָּרָשַׁת הַחֹדֶשׁ", הֵינּוּ
'קִדְוֵשׁ-הַחֹדֶשׁ', הִיא מִצְוֵה רֵאשׁוֹנָה
שֶׁנִּצְטוּוּ בָּהּ יִשְׂרָאֵל בְּעַת יְצִיאַת-מִצְרַיִם.

כִּי עַקֵּר הַגְּאֻלָּה שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', הִיא
עַל-יְדֵי בְּחִינָה הַנ"ל: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
רַחֵם עֲלֵיהֶם וּמַצָּא בָּהֶם 'נְקֻדָּת-טוֹבוֹת',
אֶפְלוּ בְּתַקְוָה 'טְמֵאת-מִצְרַיִם' שֶׁהִתְגַּבְּרָה
עֲלֵיהֶם וְכו' וְכו', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלוּ כִּנ"ל.

[הַקְּמָשֶׁךְ עַל פְּסוּק "בְּדַמְיָהּ חַיִּי" - מוֹבָא לְעִיל בְּפְסוּק
(שְׁמוֹת יא, ד): "כַּחֲצַת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם",
וְלִהְלֵךְ בְּפְסוּק (שְׁמוֹת יב, כג): "וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמִּשְׁקוֹף
וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת".]

וְעַל-כֵּן מִצְוֵה רֵאשׁוֹנָה שֶׁנִּצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל,
הִיא "פָּרָשַׁת הַחֹדֶשׁ" - כִּי זֶה
בְּחִינַת 'קִדְוֵשׁ-הַחֹדֶשׁ', עַל-יְדֵי 'נְקֻדָּה' לְבַד
כִּנ"ל - שֶׁזֶה עַקֵּר 'גְּאֻלַּת-מִצְרַיִם' וְ'גְאֻלַּת-
אֲחֵרוֹנָה'.

"הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁוֹת חֹדָשִׁים, רֵאשׁוֹן
הוּא לָכֶם לְחֹדֶשֶׁי הַשָּׁנָה" (שְׁמוֹת יב, ב)
- עֲנִינֵי 'חֹדֶשׁ נִסָּן' -

נג.

(ח"א מט, ו)

"בְּרֵאשִׁית" (בְּרֵאשִׁית א, א), "ב' רֵאשִׁית"
(זֶהר בְּרֵאשִׁית כט:), הֵינּוּ: 'שְׁנֵי
רֵאשִׁית'. וְהֵם 'רֵאשִׁית-הַשָּׁנָה' וְ'נִסָּן', שְׁגָם
"נִסָּן הוּא רֵאשִׁית-הַשָּׁנָה" (רֵאשִׁית-הַשָּׁנָה פ"א מ"א).

וְ"תֵרִין דְּרוּעִין דְּמַלְכָּא" (תַּקְוֵי-זֶהר נז:), הֵם
'תִּשְׂרֵי וְנִסָּן'. וְהֵם 'יְמֵי תְּשׁוּבָה' -
כִּי "בְּנִסָּן עֲתִידִין לְגְאֹל" (רֵאשִׁית-הַשָּׁנָה יא.),
וְ"אִין הַגְּאֻלָּה אֶלָּא עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה" (סְנֵהֲדָרִין
צז:).

נד.

(ח"א ע)

בְּרֵאשִׁית-חֹדֶשׁ נִסָּן, הִיא גְּמַר הַקָּמַת
הַמִּשְׁכָּן (שְׁמוֹת מ, יז), שֶׁמִּשְׁם
נִמְשָׁךְ הַכְּבוֹד שֶׁל מַלְכִים [הֵינּוּ שֶׁל מַלְכֵי-יִשְׂרָאֵל
בְּזִמְן שְׁלוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל], וְשֶׁל כָּל הַמְּמַנִּים
וְהָרֵאשִׁים.

כִּי זֶה בְּחִינַת 'רֵאשִׁי-הַדָּשׁ' - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְחַדְּשִׁים כָּל הָרֵאשִׁים'.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ראש־השָׁנָה פ"א
מ"א): שֵׁנִי־נִסָּן רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה
לְמַלְכִים".

כה.

(ח"ב ה, י"בסוף)

בְּנִי־סָן הוּא זְמַן הַגְּאֻלָּה, כִּי "בְּנִי־סָן
נִגְאָלוּ" (ראש־השָׁנָה י"א), וְזֶה יְדוּעַ
(שַׁעַר-הַכּוֹנֵנוֹת פֶּסַח א): "שְׁעַקְרָ גְלוּת-מִצְרַיִם הָיָה
לְתַקֵּן הַטָּא אָדָם-הָרֵאשׁוֹן" - "שִׁהְיוּ שְׂדִים
מִחֲמַמִּין אוֹתוֹ וְהוֹלִיד שְׂדִין" וְכוּ' (עֲרוּבֵין יח:).

וְהַחֲמוּם' הוּא עַל-יְדֵי 'חֲלִישׁוֹת-
הַמְּלָאךָ', וּמַחֲמַת זֶה הָיָה
'גְלוּת-מִצְרַיִם'.

ו"בְּנִי־סָן נִגְאָלוּ", וְנִתְתַקֵּן 'חַטָּא אָדָם-
הָרֵאשׁוֹן' אַז. נִמְצָא: שֶׁבְּנִי־סָן
נִתְחַזַּק 'כַּח הַמְּלָאךָ', שֶׁזֶה בְּחִינַת 'תַּקּוּן חַטָּא
אָדָם-הָרֵאשׁוֹן', שֶׁנִּתְתַקֵּן בְּנִי־סָן בְּעַת 'גְּאֻלַּת-
מִצְרַיִם'.

וְזֶה שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת ז, ד): "וְהוֹצֵאתִי אֶת
עַבְאֲתִי" - בְּחִינַת 'מְלָאכִים' שִׁיִּצְאוּ
וְנִגְאָלוּ בְּנִי־סָן - כִּי אַז נִתְחַזְקוּ וְנִתְתַקְּנוּ.

כו.

(ח"ב ה, י"בסוף)

נִי־סָן, הוּא בְּחִינַת 'תַּקּוּן הַבְּרִית'. וְעַל-
יְדֵי 'שְׁמֻחָה', מִמְּשִׁיכֵין 'קִדְשֵׁת
וְשְׁמֻחַת נִי־סָן בְּכָל הַשָּׁנָה כְּפֹה, וְזוֹכֵין
לְתַקּוּן-הַבְּרִית, וְלִהְיוֹת מִמְּקַרְהֵי-לִילָה'
חֲסוּדֵי-שְׁלוֹם.

כז.

(ח"ב לט)

"נִי־סָן רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה לְמַלְכִים" (ראש־השָׁנָה
י"א), וְאַז מִמְּנִין כָּל הַמְּלָכִים
לְמַעַלָּה, וּבּוֹדֵאי נּוֹתְנִין מִתְּנוּת לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד שֶׁמִּמְלִיכֵין אוֹתוֹ.

[לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א יז, א: בְּיוֹם הַלְּדוּת-הַמְּלָךְ, בְּיוֹם
גְּנוּסִיאֲדִמְלָכָא - מְגַלָּה הַמְּלָךְ רְצוּנוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
וּמַחֲלֵק וְנוֹתֵן מִתְּנוּת, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְבוֹדוֹ, כְּפִי רְצוֹן
הַמְּלָךְ וְאֵהְבֵתוּ שֵׁישׁ לוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. עֵינֵי-שָׁם].

וְעַל-כֵּן אַז הַזְּמַן לְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ
מִלְּפָנָיו יִתְבַּרְךָ: "שִׁיתֵן לָנוּ מְלָךְ
וּמִנְהִיג רּוּעָה נְאֻמָּן, שִׁיְהִיָּה בְּבַחֲיַנַת מִשָּׁה
רַבְּנוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם!"

שִׁיּוּכָל לְהָאִיר בְּנוּ יְדִיעָה וְהַשְּׁגָה כְּזֹאת,
עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהַשִּׁיג וּלְדַעַת אֶת
הַתְּכֵלִית הַנְּאֻמָּת, עַל-יְדֵי כָּל "מַפְעָלוֹת הַשָּׁם"
(תְּהִלִּים מו, ט) אֲשֶׁר בָּרָא בְּזֶה הָעוֹלָם הַשְּׁפָל,
שֶׁבְּשִׁבְלֵי-זֶה נִבְרָא הַכָּל.

"וְשִׁחַטוּ אוֹתוֹ כָּל קָהַל עַדֹת יִשְׂרָאֵל בֵּין
הָעֲרָבִים" (שְׁמוֹת יב, ו) - עֲנִין 'קָרְבַן פֶּסַח'

כח.

(ח"א נ)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בְּפֶסֶק (שְׁמוֹת יב, מו): "וְעַצֵּם
לֹא תִשְׁבְּרוּ בוּ".

כט.

(ח"ב עד)

"אַחַר פּוּרִים קוֹרִין פְּרֶשֶׁת-פָּרָה", שֶׁהִיא
'הַכְּנָה לְפֶסַח'. "כִּדֵי שִׁיְהִיו נִזְהָרִין
לְטַהַר מִטְּמֵאֵת-יָמַת, שִׁיְהִיו טְהוֹרִין לַעֲשׂוֹת
הַפֶּסַח" (מְגִלָּה כט:).

ובתחלה הוא בחינת 'פּוֹר', כי "פּוֹרִים על-שם הפּוֹר" (אסתר ט, כו), ואחר-כך נעשה 'פּוֹרָה' - כי גם 'פּוֹרִים' הוא בּוֹדֵאי הַלוֹד וְדוֹרָד לְפִסְחָ וְכוּ'.

"וְאָכְלוּ אֶת הַבָּשָׂר בְּלִילָה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ"
(שמות יב, ח)

ל

(לקוטי-הלכות, תפלה ד, טו"ז)

עקר שבירת ובטול 'תּאֹת־מִזֶּמֶן', הוא על-ידי 'קִרְבָּנוֹת' - כי ה'קִרְבָּנוֹת' שִׁמְקָרִיבֵינוּ, נִקְרָאִין בְּחִינַת 'מֵאֲכָלִין דְּמִלְכָּא' (זוהר צו לג:).

וְזֶה בְּחִינַת ה'מֵאֲכָלִים' הַמְבֹאֲרִים בְּהַמְעֵשָׂה שֶׁל ה'בְּעַל־תְּפִלָּה' (ספורי-מעשיות, מעשה יב), שֶׁעַל־יָדָם עָקַר הַתְּקוּן שֶׁל הַבַּת שֶׁנִּפְלָו לְתַאֲוֹת־מִזֶּמֶן.

כִּמְבֹאֵר שָׁם: שִׁמְכָל הַתַּאֲוֹת אֲפָשָׁר לְהוֹצִיא, אֲבָל מ'תַּאֲוֹת־מִזֶּמֶן' אִי־אֲפָשָׁר לְהוֹצִיא, כִּי־אִם עַל־יְדֵי אֱלוֹ ה'מֵאֲכָלִים' הַמְבֹאֲרִים שָׁם.

שֶׁהוֹלִיךְ אוֹתָם, עַד שֶׁהִגִּיעַ לָהֶם הָרִיחַ שֶׁל אֱלוֹ הַמֵּאֲכָלִים (עין שמות-רבה יט, ה - בְּעֵינֵי הָרִיחַ שֶׁל ה'קִרְבָּן־פִּסְחָ' שֶׁהִגִּיעַ לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל. מוֹבָא לְהִלְךְ בְּפִסּוּק: 'וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ'. שְׁמוֹת יב, מז), וְנִתְאָוּ לָהֶם מְאֹד וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן כִּשְׁנַתֵּן לָהֶם מֵאֱלוֹ ה'מֵאֲכָלִים', אֲזַרְאוּ מֵאוֹם סְרַחוֹן 'תַּאֲוֹת־מִזֶּמֶן', עַד שֶׁמָּאִסוּ בְּחִינָהֶם, וּבְרַחוֹ וְקִבְרוּ עֲצָמֵן בְּחַפְזוֹת וְקִבְרִים מַחֲמַת בּוֹשָׁה וְכוּ', עֵינֵי־שָׁם.

וְאֵלוֹ ה'מֵאֲכָלִים', הֵם בְּחִינַת 'קִרְבָּנוֹת', שֶׁעָקְרָם בְּחִינַת ה'רִיחַ', בְּחִינַת (ויקרא

א, ט): "אֲשֶׁה רִיחַ נִיחַח לָהּ", וְהֵם נִקְרָאִים 'מֵאֲכָלִין דְּמִלְכָּא'.

וְזֶה בְּחִינַת "ה'קִרְבָּן־פִּסְחָ' שְׂאִינוּ נֹאכְלֵ אֲלֵא צְלִי" (זבחים פ"ה מ"ח), שֶׁהוּא סִיּוּם פְּרָשִׁיּוֹת וּמִשְׁנֵיּוֹת הַקִּרְבָּנוֹת שְׂאוּמְרִים בְּבִקְרָ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

כִּי 'צְלִי', רִיחוֹ נִוֹדֵף - כִּדֵּי לְהַכְנִיעַ בְּיוֹתֵר 'עֲבוּדָה־זָרָה' שֶׁל הַמִּזְמֵן, שֶׁהַכְּנַעְתָּהּ עַל־יְדֵי ה'רִיחַ שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים' הַנִּל, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מֵאֲכָלִין דְּקִרְבָּנֵיךְ' כַּנ"ל.

וְגַם 'צְלִי', שׁוֹלֵט בּוֹ הָאֵשׁ בְּיוֹתֵר - כִּי עָקַר הַכְּנַעַת הָעֲבוּדָה־זָרָה שֶׁהוּא 'תַּאֲוֹת־מִזֶּמֶן', הוּא עַל־יְדֵי ה'אֵשׁ' הַמְבֹאֵר בְּהַמְעֵשָׂה הַנִּל.

וְכִמְבֹאֵר בְּכַוֵּנוֹת (תְּפִלַּת־הַשַּׁחַר דְּרוֹש ג'; זוהר פְּקוּדֵי רִלז): "שֶׁה'עֲבוּדָה־זָרָה' הֵם קַלְפוֹת קִשּׁוֹת מְאֹד, שְׂאִי־אֲפָשָׁר לְבַעֵרָם כִּי אִם עַל־יְדֵי הָאֵשׁ". וְעַל־כֵּן "ה'קִרְבָּן־פִּסְחָ' הוּא 'צְלִי אֵשׁ' דִּיקָא.

כִּי ה'קִרְבָּן־פִּסְחָ' - הוּא עָקַר 'שְׁבִירַת תַּאֲוֹת־מִזֶּמֶן', שֶׁהוּא ה'עֲבוּדָה־זָרָה'.

כִּי 'קִרְבָּן־פִּסְחָ', נִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בִּיצִיאָתָן מִמִּצְרַיִם. וְעָקַר 'יצִיאַת־מִצְרַיִם', הוּא בְּחִינַת 'שְׁבִירַת תַּאֲוֹת־מִזֶּמֶן', וְלִזְכוּת ל'תְּקוּן הָעֲשִׂירוֹת־דְּקִדְשָׁה', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית טו, יד): "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל".

כִּי 'מִצְרַיִם', מְלֵאָה אֲלוֹלִים וְעֲבוּדָה־זָרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'תַּאֲוֹת־מִזֶּמֶן', "שֶׁשָּׁם כָּל הָעֲבוּדוֹת־זָרוֹת" (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א כג, א).

וְכֵן מְבֹאֵר בְּסוֹף הַמְעֵשָׂה הַנִּל: שֶׁ'מִּצְרַיִם' - הוּא הַמְדִינָה שֶׁסָּבְרוּ 'בְּעַלֵי תַּאֲוֹת־מִזֶּמֶן', שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֹהוֹת, מְרִבּוּי הַמִּזְמֵן שֶׁלָּהֶם; עַד שֶׁאָמְרוּ: שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֹהוֹת,

וְנוֹסְעִים עִם מְלָאכִים, שֶׁהַפּוֹסִים שֶׁלָּהֶם הֵם מְלָאכִים מִחֶמֶת שֶׁמִּצְפִּין בְּעִשְׂרוֹת גְּדוּל. עֵינַי־שָׁם מַה שֶׁכָּתוּב: שֶׁכָּל הַמַּעֲשֵׂה נִוְרָאָה מִרְמֶזֶת בִּישְׁעֶיהָ ל"א: "הוּא הִירְדִים מִצְרַיִם לְעִזְרָה וְעַל סוּסִים יִשְׁעֵנוּ" וְכוּ, עֵינַי־שָׁם.

נמצא: ש'מצרים' הוא עקר בחינת ה'עבודה-זרה של תאוות-ממון'. וזה עקר בחינת 'יציאת-מצרים', בחינת 'שבירת תאוות-ממון'.

וְכֵן מְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה 'תִּקְעוּ א' (ח"ב א, ה): "שֶׁפֶסֶח, הוּא תִקּוֹן תְּאוֹת־מָמוֹן". וְזֶהוּ בְּחִינַת ה'קַרְבֵּן־פֶּסֶח' שֶׁהוּא 'צְלִי אֵשׁ, וְכֵן"ל.

כִּי הַקַּרְבֵּן־פֶּסֶח הָיָה מִן ה'צֹאן, שֶׁהוּא ה'עֲבוּדָה־זָרָה שֶׁל מִצְרַיִם - "כְּדֵי לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר ה'עֲבוּדָה־זָרָה שֶׁלָּהֶם" (שְׁמוֹת־רַבָּה טז, ג).

כִּי ה'מִצְרַיִם' שֶׁהָיוּ שְׁקוּעִים בְּעֲבוּדָה־זָרָה שֶׁהוּא 'תְּאוֹת־מָמוֹן' - הָיוּ עוֹבְדִים ל'צֹאן, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'עִשְׂרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ז, יג): "וְעִשְׂתֶּרֶת צֹאנְךָ" - "שֶׁמַּעֲשֵׂרוֹת אֶת בְּעֻלְיָהֶן" (חֲלִין פּוּד:).

על-כן נִמְשְׁכוּ בְּטַעֲוִיּוֹת שֶׁלָּהֶם, עַד שֶׁעָשׂוּ ה'צֹאן' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עִשְׂרוֹת', ל'עֲבוּדָה־זָרָה' מִמֶּשׁ.

וְעַל־כֵּן נִצְטוּנֵנוּ לְהִבְיֵא ה'קַרְבֵּן־פֶּסֶח' מִן ה'צֹאן' - כְּדֵי לְהַכְנִיעַ ה'עֲבוּדָה־זָרָה שֶׁל מָמוֹן וְעִשְׂרוֹת'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת "שְׁנֵי כַּבָּשִׁים שֶׁל הַתְּמִידִים בְּכָל יוֹם" (שְׁמוֹת כט, לח; בַּמִּדְבָּר כח, ג), שֶׁהֵם מִן ה'צֹאן' - כְּדֵי לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם, 'תִּקְוָה הַקְּלִפָּה וְה'עֲבוּדָה־זָרָה שֶׁל מָמוֹן וְה'עִשְׂרוֹת'.

שְׁצַר־יָכִין לְהַקְרִיב שְׁנֵי תְּמִידִין מִן הַצֹּאן בְּכָל יוֹם עָרֵב וּבֹקֵר - כְּדֵי לְשַׁבֵּר 'עֲבוּדָה־זָרָה זֹאת שֶׁל מָמוֹן, שֶׁקָּשָׂה מְאֹד לְשַׁבְּרָהּ, כִּי־אִם עַל־יְדֵי ה'מַאֲכָלִים' הַנִּלְכָּד, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'קַרְבָּנוֹת' כְּנִלְכָּד.

"ומצות על מרורים יאכלהו" (שְׁמוֹת יב, ח)

- מְצוֹת 'מְרוֹר' -

לא.

(סִפְר־הַמִּדּוֹת, מְצוֹת 'מְרוֹר')

[א] 'כְּזִית מְרוֹר' שֶׁאוֹכְלִין בְּפֶסֶח, מְסַגֵּל לְפָרְנֶסָה (מָמוֹן לֹה - וְעֵינֵינוּ לְקוּטִי־הַלְכוֹת, הַרְשָׁאָה ד, טו-טז-יז).

[ב] אִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׂה־לִילְדָה, תִּתְּלָה עַל צִוְּיָהּ מ'מְרוֹר הַנִּשְׂאָר' (קְשׁוּי־לִילְדָה ו).

"ואכלתם אתו בחפזון" (שְׁמוֹת יב, יא)

"כי בחפזון יצאת מארץ מצרים" (דְּבָרִים טז, ג)

לב.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פֶּסֶח ד, ז)

עַל־כֵּן אֲסוּר חֲמִץ בְּמִשְׁהוּ ב"בַל יֵרָאָה וּבַל יִמָּצֵא" (שְׁמוֹת יג, יב) וְכוּ.

כִּי כְּשֶׁרוֹצִים לְבָרוּחַ מִן הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת, צָרִיכִים לְזָהֵר מִמִּשְׁהוּ בְּעֻלְמָא, כִּי תִּכְפֹּף כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהַחֲמִיץ הַמֶּחֶם בְּאִיזָה סֶפֶק כָּל שֶׁהוּא, תִּכְפֹּף נִתְבַּלְבֵּל הַמֶּחֶם מִסְּפָק לְסֶפֶק, עַד שֶׁנִּתְבַּלְבֵּל דַּעְתּוֹ בְּסֶפֶקוֹת וְקְשִׁיּוֹת גְּדוּלוֹת.

וּמֵאַחֵר שֶׁעֲבָשׂוּ אֵינֶן לָנוּ כַּח לְבָרֵךְ הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת, עַל־כֵּן "חֲמִץ אֲסוּר בְּמִשְׁהוּ" (פְּסָחִים ל).

כִּי אָסוּר לִפְנֵים עֲכָשָׂיו בְּבַחֲיַנַּת 'חֲמוּץ-
 הַמֶּחַ' כֻּלָּל, כִּי מִחֲמַת תִּקְוָה הַסְטֵרָא-
 אַחֲרָא שֶׁל פְּרַעַה וּמִצְרַיִם, תִּכְבֵּף כְּשִׁמְת־חִילִין
 לְהַחֲמִיץ הַמֶּחַ בְּאִיזָה סִפֵּק כָּל־שֶׁהוּא, הֵם
 יְכוּלִים לְהַתְגַּבֵּר חֲסִי-וְשָׁלוֹם לְבַלְבֵּל אֶת הַמֶּחַ
 מִסִּפֵּק לְסִפֵּק, עַד שִׁישְׂאָר שְׁקוּעַ שָׁם חֲסִי-
 וְשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן "יִצְאָנוּ בַּחֲפִזוֹן מִמִּצְרַיִם" (דְּבָרִים
 טז, ג), "כִּי לֹא יִכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה"
 (שְׁמוֹת יב, לט) - כִּי תִכְבֵּף כְּשֶׁהָאִיר עֲלֵיהֶם הַשֶּׁם-
 יִתְבַּרַךְ 'הָאֲרֶת הַגְּאֹלָה' שֶׁהִיא בַּחֲיִנַּת
 'שַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם־הַבָּא', בַּחֲיִנַּת 'פְּסָקֵי־הַלְכוֹת'
 - הַצְּרָכּוֹ לְיִצְאֵת מִיַּד "בַּחֲפִזוֹן", בְּלִי שׁוֹם
 עֶבֶב בְּמִצְרַיִם.

כִּי צְרִיכִים לְבָרַח מִן הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת,
 שֶׁהִיא בַּחֲיִנַּת 'צְלוֹת־מִצְרַיִם' - מֵאֲחֵר
 שָׂאִין לָהֶם פֶּחַ לְבָרָרָם, וְאִם יִתְעַכְּבוּ שָׁם,
 יְכוּלִים לְשְׂאֵר שָׁם שְׁקוּעַ חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

עַל־כֵּן צְרִיכִים לְיִצְאֵת מִשָּׁם מִיַּד, לְבָרַח
 מִן הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת - לְזָכוֹת
 תִּכְבֵּף לְבַחֲיַנַּת 'הַלְכוֹת בְּרוּרוֹת', שַׁעֲשׂוּעַ
 עוֹלָם־הַבָּא, שֶׁנִּתְגַּלָּה עֲלֵיהֶם בְּרַחֲמָיו
 הַגְּדוּלִים יִתְבַּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנַּת 'מִצְוָה',
 שֶׁמִּמֶּהֱרִין בַּחֲפִזוֹן וְאִין מְנִיחִין לְהַחֲמִיץ.

הֵינּוּ: שָׂאִין מְנִיחִין אֶת הַמֶּחַ לְהַחֲמִיץ כֻּלָּל
 בְּקְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת, כִּי־אִם זֹכִין
 לְהַלְכָה־פְּסוּקָה מִיַּד.

לג.

(לקוטי־הלכות, גלוּחַ ג, יב)

נִמְצָא לְהִלְכֵן בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יב, לט): "כִּי
 גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא יִכְלוּ
 לְהַתְמַהֵמָה, וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם."

לד.

(לקוטי־הלכות, נטילת־יָדַיִם שְׁחֵרִית ב, ו)

נִמְצָא לְהִלְכֵן בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יג, ג): "זְכוֹר אֶת
 הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאָתֶם מִמִּצְרַיִם
 מִבֵּית עֲבָדִים."

לה.

(לקוטי־הלכות, בְּרַפְת־הַפְּרוֹת ה, זִי)

נִמְצָא לְהִלְכֵן בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יג, ג): "זְכוֹר אֶת
 הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאָתֶם מִמִּצְרַיִם
 מִבֵּית עֲבָדִים."

"פִּסְחָהּ הוּא לַה" (שְׁמוֹת יב, יא־כז)

לו.

(ח"א מט, ו)

עֵקֶר 'יְדִיעַת הַקְּבֻלָּה', 'סוּדוֹת הַתּוֹרָה',
 יִהְיֶה לְעֵתִיד, שָׂאִי יִתְגַּלָּה 'אוֹרֵיתָא
 דְּעֵתִיקָא', בְּבַחֲיַנַּת 'תְּעִנוּג שְׁבַת', בְּבַחֲיַנַּת
 (יִשְׁעִיָּה נח, יד): "אִז תִּתְעַנְּג עַל הַחַיִּים."

זֶה לְשׁוֹן 'תְּשִׁרִי', לְשׁוֹן 'שִׁירָה', וְלְשׁוֹן
 "פִּסְחָהּ" (שְׁמוֹת יב, יא־כז), 'פִּסְחָהּ סִ"ח'
 (שְׁעַר־הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי הַפִּסְחָה; פְּרִיעֶץ־חַיִּים, שְׁעַר חַג
 הַמִּצּוֹת), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה ל, כט): "הַשִּׁיר
 יִהְיֶה לָכֶם כְּלִיל הַתְּקֵדֶשׁ חַג."

כִּי יִתְעַר שִׁיר וְנִגּוּנָא בְּעֵלְמָא, בְּבַחֲיַנַּת:
 'פִּסְחָהּ סִ"ח', בְּבַחֲיַנַּת (תַּחֲלִים ל, יג):
 "לְמַעַן יִזְמְרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם", וְלֹא יָדָם'
 דִּיקָא, הֵינּוּ: 'פִּסְחָהּ סִ"ח'.

לז.

(ח"ב עד)

'פּוֹרִיִם' הוּא בּוֹדָאי הַלּוֹד וְדָרְךָ לְפִסְחָהּ,
 שִׁיְהִיו יְכוּלִים לְהִיּוֹת נְזַהְרִין
 מ'חֲמִיץ'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שיר-השירים ה, יג): "שִׁפְתוֹתַי
שׁוֹשְׁנִים נְטֹפֹת מִזֶּרַע עֵינַי".

"שִׁפְתוֹתַי" - זֶה בְּחִינַת: "פֶּסַח" (שמות
יב, יא-כז), 'פ"ה ס"ה' (שער-
הפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי הַפֶּסַח; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר חֵג הַמִּצּוֹת).

"שׁוֹשְׁנָה" - הִיא 'אֶסְתֵּר', וְ'שׁוֹשְׁנָה'
גִּמְטְרִיא 'אֶסְתֵּר' (שְׁעַר-הַפְּנוּת
פּוּרִים א; פְּרִיעֵץ-חַיִּים פּוּרִים פ"ו).

"נְטֹפֹת מִזֶּרַע עֵינַי" - זֶה בְּחִינַת (שמות ל, כג
- חֲלִין קִלְטִי): "מְרַדְּבִי מֵרֶדְדוֹר",
לְשׁוֹן 'חֲרוּת', בְּחִינַת 'חֲרוּת שֶׁל פֶּסַח'.

לח.

(ח"ב פג)

"פֶּסַח" (שמות יב, יא-כז), הִיא 'פ"ה ס"ה'
(שְׁעַר-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי הַפֶּסַח; פְּרִיעֵץ-חַיִּים,
שְׁעַר חֵג הַמִּצּוֹת), בְּחִינַת (מְלָאכִי ב, ו): "תּוֹרַת אֱמֶת
הִיְתָה בְּפִיהוּ".

"וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְגו', אֲנִי ה'"
(שְׁמוֹת יב, יב)

"אֲנִי" - וְלֹא מְלָאךְ. "אֲנִי" - וְלֹא שָׂרָף. "אֲנִי" -
וְלֹא הַשְּׁלִיחַ. "אֲנִי ה'" - אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר.
(הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח)

לט.

(ח"א נו, ד)

ה'תּוֹרָה' הַמְּלַבֵּשׁ תּוֹךְ ה'הַסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ
הַסְתָּרָה', הִיא 'תּוֹרָה גְבוּהָ'
דִּיקָא, הִינוּ 'סְתֵרֵי-תּוֹרָה'.

כִּי מִחֲמַת שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהַתְּלַבֵּשׁ
ב'מְקוֹמוֹת נְמוּזִים' כְּאֵלוֹ, הִינוּ אֵצֶל
אֵלוֹ שֶׁעָבְרוּ הַרְבֵּה, עַד שֶׁנִּסְתָּר מֵהֶם
ב'הַסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הַסְתָּרָה' - עַל-כֵּן חָשַׁב

הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִחֲשֵׁבוֹת לְבָלִי לְהַלְבִּישׁ שֵׁם
'פְּשָׁטִי תּוֹרָה', לְבָל יוֹכְלוּ הַקְּלָפוֹת לִינֵק
מִשֵּׁם הַרְבֵּה, וְיִהְיֶה הַפָּגַם גְּדוֹל מְאֹד.

עַל-כֵּן הוּא מְסַתֵּיר וּמְלַבֵּשׁ שֵׁם 'תּוֹרָה
גְבוּהָ' דִּיקָא, 'סְתֵרֵי-תּוֹרָה', שֶׁהִיא
'תּוֹרַת-הַשֵּׁם בְּעֶצְמָה' - כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ
הַקְּלָפוֹת לִינֵק מִשֵּׁם הַרְבֵּה.

בְּבְחִינַת (שמות יב, יב; הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח):
"וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" - "אֲנִי
וְלֹא מְלָאךְ, אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיחַ, אֲנִי ה' וְלֹא"
וְכו'.

כִּי ב'אֶרֶץ-מִצְרַיִם' שֵׁשׁ מְקוֹם הַקְּלָפוֹת
מְאֹד - עַל-כֵּן שֵׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ וּמְסַתֵּר
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, הִינוּ: 'תּוֹרַת-הַשֵּׁם'
מִשֵּׁם, 'סְתֵרֵי-תּוֹרָה'.

עַל-כֵּן דִּיקָא מ'הַסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ
הַסְתָּרָה', כְּשֶׁחֹזֵר וּמְהַפְּכָה
ל'דַּעַת', נַעֲשֶׂה מִפְּנֵי דִיקָא 'תּוֹרַת-הַשֵּׁם'
מִשֵּׁם, כִּי שֵׁם נִסְתָּר 'תּוֹרַת-הַשֵּׁם', 'סְתֵרֵי-
תּוֹרָה'.

מ.

(חיי-מוהר"ן רא)

לְעֵינַי 'מְלַבּוּשֵׁי-כְבוֹד', שֶׁצָּרִיךְ לְאִישׁ
כְּשֶׁר' לְהִדָּר שִׁיחִיה מְלַבֵּשׁ כְּרֵאוֹי
אִם אֶפְשָׁר לוֹ, וְלֹא יִהְיֶה בְּזוּי. כִּי גַם לְהַצְדִּיק,
אֵין מְקַרְבִּין עֲצָמָן רַק עַל-יְדֵי 'מְלַבּוּשָׁיו',
שֶׁרוֹאִין שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּכְבוֹד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא
נִחָשֵׁב בְּעֵינֵיהֶם לְהַתְּקַרֵּב לוֹ, וְאִם לֹא הָיָה
מְלַבֵּשׁ לֹא הָיָה נִחָשֵׁב כְּלָל בְּעֵינֵיהֶם.

עָנָה וְאָמַר: הֲלֹא גַם הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הָיָה
מִתְּלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ ב'מִצְרַיִם', כִּי כָּל
ה'מַעֲשֶׂה שֶׁל מִצְרַיִם', הִיא כְּלָה בְּחִינַת
'לְבוּשָׁיו', שֶׁהִיא בְּהִכָּרַח שִׁתְּלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ

השם יתברך כבִּיכּוּל, בָּאֱלוֹ ה'מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל מִצְרַיִם.

עד שאחר־כֵּן התחילו להפיר אותו יתברך בעצמו כבִּיכּוּל, ובכל־פעם הפירו אותו יותר ויותר, והפירו גְּדֹלְתוֹ יתברך בכל־פעם יותר.

אָבֵל בַּתְּחִלָּה לֹא הָיָה אִפְשָׁר שִׁיתְקַרְבוּ אֵלָיו, כִּי־אֵם עַל־יְדֵי בַחֲיִנַת מְלַבּוּשִׁים, הִינּוּ כֹל ה'מַעֲשֵׂה שֶׁל מִצְרַיִם שֶׁהִיא בַחֲיִנַת מְלַבּוּשִׁים, כַּנִּלְ (עֵין שַׁעֲר־הַכּוֹנֵנוֹת, דְּרוּשֵׁי הַפֶּסֶח).

[שִׁיחַ־שׂוֹפֵי־קֹדֶשׁ ח"ב תרסח: אָמַר פֶּעַם מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל: "אֵלּוֹ לֹא הִיְתִי רוּאָה אֲצֵל רַבְּנּוּ בַתְּחִלָּת הַתְּקַרְבוּתִי, אֶת הַפְּמוֹטוֹת וְצִלְחוֹת הַכֶּסֶף [זִילְבֶּעֲרֶנֶע לִיִּקְטֶער און זִילְבֶּעֲרֶנֶע שִׁיסקְעוּ] שֶׁהָיוּ לְרַבְּנּוּ ז"ל - הָיָה קֶשֶׁה לִי יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב!" - כִּי הוּא נוֹלֵד וְגֹדֵל בְּבֵית עֲשִׂירִים, וְאֵלּוֹ לֹא הָיָה רוּאָה זֹאת אֲצֵל רַבְּנּוּ ז"ל, הָיָה קֶשֶׁה לוֹ לְהִתְקַרֵּב].

"וְחֻגְתֶּם אֹתוֹ חֹג לֵה" (שְׁמוֹת יב, יד)

מא

(ח"ב ד, יב)

שְׁלֹש־רְגָלִים' הוּא בַחֲיִנַת רְפוּאָה. כִּי עַל־יְדֵי רְגַל וַיּוֹם־טוֹב שֶׁהוּא ה'הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן' - עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בַחֲיִנַת ה'הַדְּחַת וְכַבּוּס הַדְּמִים, כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ הַדְּמִים לְסַבֵּב סְבוּבָם כַּסֹּדֵר.

וְזֶה בַחֲיִנַת רְגַל, בַחֲיִנַת (מְלָכִים־א א, ט): "עֵין רוּגְל", "עֵין כּוּבֵס" (רש"י). וְאֵזִי יְכוּלִים הַדְּמִים לְסַבֵּב כַּסֹּדֵר, וְנִתְרַפָּא בְשִׁלְמוֹת.

וּבְשִׁבְלִי־זֶה נִקְרָא ה'רְגַל' (שְׁמוֹת יב, יד): 'חֹג' - לְשׁוֹן סְבוּב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שַׁעֲרָה מ, כב): "הִישִׁב עַל חֹג הָאָרֶץ",

עַל סְבוּב הָאָרֶץ' - כִּי עַל־יְדֵי ה'הַדְּחַת וְכַבּוּס־הַדְּמִים, הֵם מְסַבְּבִים כַּסֹּדֵר.

"שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ. בְּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מִצַּת" (שְׁמוֹת יב, טוֹיַח)

"שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי" (דְּבָרִים טז, ג)

- מִצּוֹת אֲכִילַת מִצָּה' -

מב

(ח"א נו, ז"ח)

ה'דְּבוּר' הוּא ה'הַתְּגַלּוֹת־הַדְּעַת. וְכִּמְצַרִּים שֶׁהִיָּה ה'דְּעַת' בְּגִלּוֹת, "הִיָּה גַם ה'דְּבוּר' בְּגִלּוֹת" (זֶהַר וְאָרָא כח:). וְכִּשְׂיָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, שִׁיָּצְא ה'דְּעַת' מִהַגִּלּוֹת' - יָצָא וְנִפְתַּח ה'דְּבוּר'.

וְזֶה בַחֲיִנַת (שְׁבַת קד): "מֵאֲמַר פְּתוּחַ, נֶאֱמַן פְּשׁוּט". "מֵאֲמַר פְּתוּחַ" - שֶׁנִּפְתַּח ה'דְּבוּר' וְנִתְגַּלָּה ה'דְּעַת'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמָּנוֹת הַשֵּׁם יתברך, וְנִפְרָ שֶׁהוּא נֶאֱמַן מְבִטִּיחַ וְעוֹשֶׂה. וְזֶה בַחֲיִנַת: "נֶאֱמַן פְּשׁוּט" - שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט נְאֻמָּנוֹתוֹ.

וְזֶה בַחֲיִנַת 'מָן' (שְׁמוֹת טז, טוֹלֵא־לֵה) - רֵאשִׁי־תְבוּת "מֵאֲמַר נֶאֱמַן", בַחֲיִנַת "מֵאֲמַר פְּתוּחַ נֶאֱמַן פְּשׁוּט" כַּנִּלְ - כִּי ה"מָן" הוּא בַחֲיִנַת דְּעַת גְּדוֹל' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן "אֲכָלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה" (שָׁם טז, לֵה), כִּי "בֶן אַרְבָּעִים לְבִינָה" (אֲבוֹת פ"ה מ"א).

וְזֶה שֶׁאֲמַרוּ חז"ל (קְדוּשִׁין לח): "אֶת הַמָּן אֲכָלוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהֵלֵא אַרְבָּעִים

שָׁנָה חָסַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֲלֵא עוֹנָה
שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם טָעְמוֹ בָּה טַעַם מֶן."

כִּי בְּאֵמֶת: ה' מֶן' שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'דַּעַת', הִיָּה
רָאוּי שֶׁיֵּאכְלוּ אוֹתוֹ 'אַרְבָּעִים שָׁנָה'
בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת 'בִּינָה וְדַעַת' כִּנּוּן ל'!

וְעַל־זֶה תִּרְצוּ: "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ
מִמִּצְרַיִם" - הִינּוּ: ה'מִצְוֹת'.
"טָעְמוֹ בָּה טַעַם מֶן". כִּי ה'שְׁלוֹם' תְּלוּי
ב'דַּעַת', ו'מַחְלֶקֶת' הוּא הַפֶּה הַדַּעַת'.

אֲךְ יֵשׁ מַחְלֶקֶת לְשֵׁם־שָׁמַיִם, שֶׁהוּא
בְּאֵמֶת 'דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד', יוֹתֵר מֵה'דַּעַת
שֶׁל שְׁלוֹם', כִּי הִיא 'אַהֲבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל'.

וְזֶה: "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - כִּי
'מִצָּה' הִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת', כִּמּוֹ
שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה מֵא, יב): "אֲנֹשִׁי מִצְּתָר יִהְיוּ
כְּאִין".

"שֶׁהוֹצִיאוּ" דִּיקָא - כִּי ב'מִצְרַיִם' שֶׁהִיָּה
ה'דַּעַת' בְּגָלוֹת, בּוֹדָאי לֹא
הִיָּה 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם־שָׁמַיִם'.

הִינּוּ: "שֶׁהַמִּצָּה" שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת'
- "שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - "טָעְמוֹ
בָּהֶם טַעַם מֶן"!

כִּי לְאַחַר שֶׁהוֹצִיאוּ בְּחִינַת ה'מַחְלֶקֶת' מֶן
ה'גָּלוֹת־מִצְרַיִם', הִיָּה בָּהֶם 'טַעַם מֶן',
בְּחִינַת 'דַּעַת גְּדוֹל', בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם־
שָׁמַיִם' כִּנּוּן ל'.

וְזֶה שְׁכַתוֹב בְּזֵהר־הַקְּדוֹשׁ (תְּצַנֶּה קַפְג):
"שֶׁמִּצָּה הִיא אֲסוּתָא" - כִּי 'מִצָּה'
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם־שָׁמַיִם', בְּחִינַת
'דַּעַת', בְּחִינַת 'שְׁלוֹם' כִּנּוּן ל' הוּא 'רְפוּאָה' -
כִּי 'שְׁלוֹם' הוּא 'רְפוּאָה' וְכוּ'.

כִּי עַקֵּר ה'חוֹלְאָת' חֲסִי־שְׁלוֹם, הוּא מַחְמַת
'הַעֲדָר הַשְׁלוֹם', הִינּוּ: 'מַחְלֶקֶת

הַיְסוּדוֹת' שֶׁיְסוּד אֶחָד מִתְגַּבֵּר עַל חֵבְרוֹ.
ו'שְׁלוֹם' הוּא 'רְפוּאָה'.

וְזֶה שֶׁנִּקְרָא מִצָּה (דְּבָרִים טז, ג): "לֶחֶם עֲנִי"
- כִּי (נְדָרִים מֵא): "אִין עֲנִי אֲלֵא מֶן
הַדַּעַת".

וְזֶה בְּחִינַת 'חוֹלָה', כִּמּוֹ שְׁכַתוֹב (שְׁמוּאֵל־ב יג,
ד): "מִדּוּעַ אֲתָה כָּכָה דָל בֶּן הַמֶּלֶךְ",
ו"מִצָּה הִיא אֲסוּתָא" כִּנּוּן ל'.

וְזֶה: "לֶחֶם עֲנִי" - שֶׁהוּא 'רְפוּאָה'
לְה'עֲנִי'.

מג

(ח"א נז, ח)

יֵשׁ חֲלוּק בֵּין ה'שְׁלוֹם שֶׁל הַתַּעֲנִית שֶׁל
חל', וּבֵין ה'שְׁלוֹם שֶׁל עֲנֵג־שִׁבְת'.

שֶׁה'שְׁלוֹם שֶׁל תַּעֲנִית, אִין לוֹ בְּחִינַת
'דְּבוּר'. וְעַל־יְדֵי 'עֲנֵג־שִׁבְת',
נִשְׁלַם ה'דְּבוּר' ל'שְׁלוֹם'.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (זֵהר פְּנִיחַס רַנב): "אִין בֵּין
חֲמִץ לְמִצָּה אֲלֵא מִשְׁהוּ".

"חֲמִץ" - זֶה בְּחִינַת 'תְּקוּן הַכַּעַס' עַל־יְדֵי
ה'תַּעֲנִית'.

בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה סג, א): "מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם
חֲמוּץ בְּגָדִים". "אֲדוּם" - זֶה בְּחִינַת
'כְּבֹד' (זֵהר פְּנִיחַס רַלד, תְּקוּנֵי־זֵהר נב, נג, קז:).
ו"חֲמִץ" - זֶה בְּחִינַת 'הַכְּנַעַתוּ', בְּחִינַת
'תַּעֲנִית', בְּחִינַת 'הַעֲדָר אֲכִילָה', בְּחִינַת (שְׁמוֹת
יב, ט): "כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֵאכְלוּ".

"מִצָּה" - זֶה בְּחִינַת 'אֲכִילַת עֲנֵג־שִׁבְת',
בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה סו, יא): "לִמְעַן תִּמְצוּ
וְהַתַּעֲנַנְתֶּם" וְכוּ'.

וְזֶהוּ: "אִין בֵּין חֲמִץ לְמִצָּה" וְכוּ' - הִינּוּ:
אִין בֵּין ה'תַּעֲנִית', לְבֵין 'אֲכִילַת

עֲנֵי-שִׁבְתִּי - אֲלֵא מִשֶּׁה"ו - נוֹטְרִיקוֹן:
 "וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם" (ישעיה לב,
 יז).

הִינֵנו: כִּי אֵין דוֹמָה שְׁלוֹם שֶׁל הַתַּעֲנִית'
 לְשְׁלוֹם שֶׁל שִׁבְתִּי, כִּי זֶה אֵין לוֹ
 פֶּה, וְזֶה יֵשׁ לוֹ פֶּה. וְהַחֲלוּק הוּא כְּמוֹ
 מַעֲלַת מְדַבֵּר עַל חֵי.

וְזֶהוּ הַחֲלוּק בֵּין "חֲמִץ" לְ"מִצָּה" - בֵּין
 'חֵי'ת' לְ"ה"א'.

"חֲמִץ" - הוּא בְּ"חֵי"ת, בְּחִינַת שְׁלוֹם
 שְׁאֵין לוֹ פֶּה, בְּחִינַת חֵי.

וְ"מִצָּה" - הִיא בְּ"ה"א, בְּחִינַת ה'
 מוֹצְאוֹת הַפֶּה, בְּחִינַת פֶּה
 הַדְּבָרִי.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מז, כג): "הֵא לָכֶם זֶרַע" -
 בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ י, יב): "זֶרְעוּ לָכֶם
 לְצִדְקָה".

מד.

(ח"א רא)

"צְדָקָה תַּצִּיל מִמּוֹת" (משלי י, ב) -
 רֵאשִׁי-תְבוּת: "מִצַּ"ת" (שְׁמוֹת יב,
 יח; יג, ו).

מה.

(ספֶר־הַמִּדּוֹת, מִפְּלֵת ח"ב ב)

הַטְּחִינָה שֶׁל קָמָה, וְהַלִּישָׁה, שֶׁל
 הַמִּצּוֹת שֶׁל פֶּסַח' - הוּא סִגְלָה
 לְאִשָּׁה שֶׁמִּפְּלֵת נְפִלִים.

[הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהרִין ז"ל צִין [רַמְזוֹ] לְשְׁמוֹת-רַבָּה' יז,
 ה: "וְעֵבֶר ה' לְנִגּוֹף אֶת מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, כג) - מְלֻמֵּד: שְׂאֵף
 הַמַּעֲבָרוֹת [שֶׁל הַמִּצְרַיִם] שֶׁהֵיוּ רֵאוּיוֹת לִילָד, הַפִּילוֹ, וּמִתּוֹ
 הָאִמְהוּת, וְהַמִּשְׁחִית יֵצֵא וְחַבֵּל כָּל מַה שֶּׁמִּצָּא, וְאֵין "לְנִגּוֹף"
 אֲלֵא 'עֲבָרוֹת', שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם כ"א, כב): "וְנִגַּפּוּ אִשָּׁה הָרְהָ".
 וַיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׁין כָּל מַה שֶּׁאִמַּר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ',

הוּ הֵיוּ עֲסוּקִין בְּמִצּוֹת' שֶׁהֵיוּ טוֹחֲנִין וְלָשִׁין, וְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עוֹקֵר נְטִיעַתוֹ שֶׁל מִצְרַיִם.

וְצִין לְיַד־מִשֶּׁה' שָׁם: הֵיךְ עֶסֶק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 דְּגַמַּת עֶסֶקָם (מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה). "שֶׁהֵיוּ טוֹחֲנִין וְלָשִׁין" -
 שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַמִּצָּה שֶׁעֲדִין לֹא נִגְמְרָה. וְכֵן "הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עוֹקֵר נְטִיעַתוֹ שֶׁל מִצְרַיִם" - פְּרוּשׁ: שֶׁחַבֵּל אֶף
 הַעֲבָרִין בְּמַעֲיָאָמוֹ, וְהוּא גַם-כֵּן דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה
 מְלֻאכְתּוֹ.

מו.

(שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֹדֶשׁ ח"ג תעב)

פַּעַם תָּפַס רַבֵּנוּ ז"ל בְּיָדוֹ חֲתִיכַת מִצָּה,
 וְאָמַר: "מִצָּה עִם שְׁמִירַת-הַבְּרִית,
 זֶהוּ מִצָּה-שְׁמוּרָה"! [מִצָּה מִיט שְׁמִירַת-הַבְּרִית, אִיז
 מִצָּה-שְׁמוּרָה!]

וּבִעֵת אָמְרוּ הַתְּבוּת 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית',
 הַחֲוָה וְהָרָאָה רַבֵּנוּ ז"ל עַל-עֲצָמוֹ!

[תְּקוּנַי-זֶהר (כ):] "דְּבַת-זוּגִיָּה דְּצַדִּיק, אִיהוּ מִצָּה שְׁמוּרָה,
 לְגַבֵּי מִצָּה שְׁלִימָה עֲשִׂירָה. וּמֵאֵן גָּרִים דָּא לְמַהוּי בַת-
 זוּגִיָּה מִצָּה שְׁמוּרָה לְגַבְיָהּ? בְּגִין דְּנָטַר טַפְּה דִּילִיָּה. וּמֵאֵן
 דְּפָגִים טַפְּה דִּילִיָּה, אֲתַקְרִי בַת-זוּגִי מִצָּה פְּרוּסָה' לְחָם
 עֲנִי" (דְּבָרִים טז, ג) וְכוּ'.

מז.

(שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֹדֶשׁ ח"ג תעג;
 שְׁעָרֵי-צַדִּיק מִכְּתַב ע"א, ו)

רַבֵּנוּ ז"ל תָּפַס וְהַחֲזִיק פַּעַם בְּיָדוֹ מִצָּה
 בַּחֲגֵי-הַפֶּסַח, וְאָמַר: "כְּשֶׁאֲחֲזִים
 מִצָּה בְּיָדִים, אֲחֲזִים כְּבִיכּוֹל אֶת הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ בְּיָדַיִם" [אז מִ'הַאֲלֵט מִצָּה אֵין דִּי הָעֲנֵט,
 הַאֲלֵט מְעַן גָּאט אֵין דִּי הָעֲנֵט].

”וביום הראשון מקרא קדש, וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם” (שמות יב, טז)

מח.

(ח"ב ד, וז-ט"י)

התגלות-ה'רצון, הוא על-ידי 'מים-טובים', כי כל אחד מה'מים-טובים' מכריז וקורא ומגלה את ה'רצון, שהכל מתנהג רק על-פי 'רצונו' בלבד.

בבחינת (שמות יב, טז; ויקרא כג): **"מקרא קדש"** - שה'יום-טוב קדש' קורא ומכריז את ה'רצון'.

כי בכל 'יום-טוב ויום-טוב' עשה השם-יתברך עמנו אותות נוראות, הפך הטבע, שעל-ידי-זה נתגלה: **"שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע בכל"**.

בפסח: 'יציאת-מצרים', שהוציאנו ממצרים באותות נוראות וכו'.

אך לא כל אחד ואחד שומע קול הקריאה הנ"ל של 'יום-טוב' - כי יש 'חיות-רעות' דורסים וטורפים, 'הכמי-הטבע', שמראין בחקמתם המטעית: **"שהכל על-פי הטבע"**, וכאלו אין שום 'רצון' חסד-ושלום. ואפלו ה'אותות נוראות', משימים הכל בתוך 'דרך-הטבע'.

וכשהם מתגברים - אזי 'קול שאגתם' עולה ומתגבר על 'קול הקריאה' של 'יום-טוב', שקורא את ה'רצון'.

והכנעתם של אלו ה'חיות-רעות' 'הכמי-הטבע' - הוא על-ידי 'הכם גדול שבקדשה', שיכול לקשר כל ה'רצונות' ב'שרש הרצון', בבחינת 'מצח הרצון'.

אך כנגד זה יש בבחינת 'מצח הנחש', 'שרש חכמת-הטבע' - ויניקתו: מ'זקני-הדור שאין בהם שלמות'. ו'צדקה' מועיל לזה.

ואזי כשנכנע 'מצח הנחש', ונתגלה בבחינת 'מצח הרצון' - נכנעים ונופלים 'קול החיות-רעות', ונשמע 'קול הקריאה של יום-טוב', שהוא 'התגלות הרצון'.

ואזי כשנתגלה ה'רצון, נעשה 'יראה'. ועל-ידי ה'יראה', יכולין לקבל ה'חסד'.

וכששופע ה'חסד' - אזי אין צריכין לעשות שום עסק ומלאכה, כי אזי נתקיים (ישעיה סא ה'ז): **"ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו', ואתם כהני ה' תקראו וכו'"**.

וכל-זה נעשה על-ידי ה'צדקה'.

"ושמרתם את המצות" (שמות יב, יז)

רבי יאשיה אומר: אל תהי קורא **"את המצות"**, אלא **"את המצוות"**, כדרך שאין מחמיצין את המצוות, כך אין מחמיצין את המצוות, אלא אם באה ל'ידך, עשה אותה מיד. (רש"י: מכילתא בא ט) דהכי תנניא במכילתא (שם): **"ושמרתם את המצות"** - אם באת מצוה ל'ידך אל תחמיצנה. (רש"י מגלה:ו)

מט.

(ח"א מט, בסוף)

"ישיש כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו) - צריך 'התגברות גדול', כדי לרוץ ארח הזה שהיו יכולים לילך בזמן-הזה **"שהיו ישראל נזופים"** [כשהיו במדבר] (יבמות עב.), ועכשו רצים במהירות גדול 'זה הדרך'.

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר בְּפְרוּשׁ עֵינָיו זֶה: לְעֵינָיו בְּנֵי-
 אָדָם הַזּוֹכִים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל
 הָעֶבֶר - שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂזוּכִים לְתַקֵּן מִה
 שְׁעֵבַר, אֲפִי-עַל-פִּי־כֵן עֵדִין הֵיכֵן הוּא אוֹתוֹ
 הַזְמַן שֶׁהָיוּ רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, שֶׁהָיוּ
 יְכוּלִים לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּאוֹתוֹ
 הַזְמַן!?

וּבּוֹדֵאִי: צְרִיכִים לְתַקֵּן זֹאת - דְּהֵינּוּ:
 לְהַשְׁלִים וּלְמַלֵּאת אֶת הָעֲבוּדָה
 שֶׁהָיוּ יְכוּלִים לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, בְּכָל
 אוֹתוֹ הָעֵת שֶׁהָיוּ נְזוּפִים מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ
 וּרְחוּקִים מִמֶּנּוּ.

עַל-כֵּן אַחַר שְׂזוּכִין לְהַתְעוֹרֵר לְתְּשׁוּבָה -
 צְרִיכִין זְרִיזוֹת גְּדוֹל בְּעֲבוּדָתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְלְרוֹץ מְאֹד מְאֹד. כְּדֵי שִׁיזְכֶּה עַל-יְדֵי
 זְרִיזוֹת עֲבוּדָתוֹ, לְתַקֵּן וּלְהַשְׁלִים גַּם 'הַסְּרוּן
 הָעֲבוּדָה שֶׁל הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ.

כִּי עֲכָשׁוּ צָרִיךְ לְרוֹץ בְּמַהִירוֹת גְּדוֹל, זֶה
 הַדָּרֵךְ שֶׁהָיָה יְכוּל לִילֵךְ בְּזְמַן שֶׁהָיָה
 רְחוּק מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וְאָמַר לְאַנְשֵׁיו בְּזִהְיֵה הַלְשׁוֹן: "אִיר דְּאַרְפֹּט
 זֵיךְ זֵייעַר יֶאֱגוּ, אִיר זְאֻלֵּט נֶאֱדָ
 קַעֲנֵנוּ עֲפֵעַס כְּאַפִּין!" [אַתֶּם צְרִיכִים לְמַהֵר מְאֹד,
 כְּדֵי שֶׁתִּסְפְּיקוּ עֵדִין לְחֹטֵף מִשָּׁהוּ].

ג.

(ח"ב נט)

מִי שֶׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה' - הוּא צָרִיךְ
 דּוֹקָא לְהִיזוֹת זְרִיז גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד,
 לְמַהֵר וְלְרוֹץ מְאֹד, לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ, וְאַסּוּר
 לוֹ לְשָׁהוֹת כְּלָל לְעַמֵּד וּלְהַתִּישֵׁב.

כִּי 'בְּעַל-תְּשׁוּבָה' אֵינּוּ הוֹלֵךְ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא
 כְּלָל וְכוּ', כִּי הוּא צָרִיךְ לְהַתְחִיל מִחֻדָּשׁ,
 וְהוּא צָרִיךְ לְרוֹץ וּלְדַלֵּג אֶל הַקִּדְשָׁה, כְּמוֹבֵא:

שֶׁהַבְּעַל-תְּשׁוּבָה צָרִיךְ לְדַלֵּג עַל מַה
 שֶׁצָרִיךְ לְדַלֵּג, וּלְקַפֵּץ אֶל הַקִּדְשָׁה בְּזְרִיזוֹת
 גְּדוֹל.

[עֵינַי-שָׁם בְּפָנַי: "שֶׁהַזְּרִיזוֹת" הֵנ"ל, הוּא רַק לְמִי
 שֶׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אֲבָל מִי שֶׁהוּא צָדִיק וְהוֹלֵךְ
 בְּדַרְכֵי-הַשֵּׁם כַּסֵּדֵר מִנְעוּרָיו מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, צָרִיךְ לְשָׁהוֹת
 קִצֵּת וְכוּ' וְכוּ', עֵינַי-שָׁם].

אָמַר הַמְּלַקֵּט: אוֹלֵי זֶה בְּחִינַת מַה שֶׁכָּתוּב בְּזֵה־רֵה־קִדּוּשׁ
 (מִפְּסוּטִים צד: תְּקוּנַיִיזֵה־טו. קמו:): "בְּפִי־קִנְיָא בְּתַרְיִיתָא, לֹא
 תִצָּא בְּחַפְזוֹן וְכוּ'. וְדָא הוּא דְאָמַר (יְשַׁעְיָה נב, יב): 'כִּי לֹא
 בְּחַפְזוֹן תִּצָּאוּ, וּבְמִנוּסָה לֹא תִלְכּוּן".

וְעֵינַי מַה שֶׁהַבְּאֵנוּ לְקַמֵּן מ'לְקוּטֵי-הַלְכוֹת' עַל
 הַפְּסוּק (שְׁמוֹת יב, לט): "וְלֹא יִכְלוּ לְהַתְמַהֵמָה". וְעֵינַי עוֹד
 חֵי-מוֹהַר"ן, מְעַרְכֵת "שֶׁלֹּא לְהַתְעַקֵּשׁ עַל שׁוּם דְּבַר,
 וְאֵין לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה", אוֹתִיזוֹת תְּלִיתִיחַ].

נא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲלָה ג, ה - עַל-פִּי
 לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א ה, 'בְּחַצְצְרוֹת')

"מִצּוֹת" (שְׁמוֹת יב, יז) - זֶה בְּחִינַת 'מִצּוֹת',
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְכִילֵתָא בַּא ט)
 עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יב, יז): "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת
 הַמִּצּוֹת" - "אֵל תִּקְרִי הַמִּצּוֹת אֲלֵא
 הַמִּצּוֹת, כְּדָרֵךְ שֶׁאֵין מִחְמִיצִין אֶת הַמִּצְוָה,
 כִּךְ אֵין מִחְמִיצִין אֶת הַמִּצְוָה" וְכוּ'.

וְזֵהוּ (שְׁמוֹת יב, לט): "וַיֹּאפּוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר
 הוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת, כִּי לֹא
 חָמֵץ, כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא יִכְלוּ
 לְהַתְמַהֵמָה, וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם".

"וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם" - שְׂזוּכֵי לְקַיֵּם
 הַמִּצּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלֹא בְּשִׁבִיל 'שְׂכַר
 עוֹלָם-הַבָּא', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צִדָּה', שֶׁמְכַיֵּינֵן
 לְעֲצֻמָּן עַל-יְדֵי ה'מִצּוֹת', צִדָּה לְדָרֵךְ כָּל
 הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (כְּתוּבוֹת סז:): "אֲרַחָא
 רְחִיקָא, וְזוּזוּדָא קְלִילָא" [הַדָּרֵךְ לְפָנֵינוּ רְחוּקָה,
 וְהַמְזוּן שֶׁלֵּנוּ מוֹעֵט].

וְאֵה-עַל-פִּי שהוא טוב מאד, ואשרי מי שזוכה לזה, להכין לעצמו צדה לדרך רחוק מאד מאד פזה - אבל אין זה תכלית השלמות.

כִּי עקר השלמות הוא: כשזוכין לשמר את ה'מצות' בבחינת 'מצה', בבחינת: "וגם צדה לא עשו להם" - שאין מכין לעצמו שום 'צדה' בשעה שעוסק ב'מצות', כי אינו מכוון לשום 'שכר עולם-הבא' בשעת 'קיום המצות', רק עקר שמחתו ותענוגו הוא 'המצוה בעצמה'.

וְעַל-כֵּן למדו רז"ל 'זריזות של המצות', מ'מצות' כנ"ל, "בדרך שאין מחמיצין את המצה, כן אין מחמיצין את המצוה, ומצוה הפאה לדרך אל תחמיצנה, רק עשה אותה מיד" (מכילתא שם).

כִּי 'זריזות המצוה בשלמות' - הוא רק כשזוכין לבחינת 'מצה בשלמות', דהינו: ל'קדשת המחין', שעל-ידי-זה זוכין ל'שמחה' - שאין רוצין שום 'שכר עולם-הבא', רק שמחתו מה'מצוה בעצמה'.

וְאִז בודאי "אין מחמיצין את המצוה" - רק עושין אותה בזריזות גדול מאד מאד, מאחר שכל שמחתו ותענוגו הוא רק מה'מצוה בעצמה', והוא מצפה תמיד שיזכהו השם-יתברך לעשות 'מצוה'. ועל-כן כשפאה לידו - בודאי הוא עושה אותה בזריזות גדול מאד.

וְזֶהוּ שפמך התנא (אבות פ"ד מ"ב): "ששכר מצוה מצוה", לאזהרת הזריזות של המצוה, "והוי רץ למצוה קלה כבחמורה, ובורח מן העברה, שמצוה גוררת מצוה וכו', ששכר מצוה מצוה" וכו'.

כִּי עקר ה'זריזות', הוא על-ידי-זה שזוכין ל'שמחה' הנ"ל, שהוא בחינת: "ששכר מצוה מצוה", שעל-ידי-זה זוכין לקיים המצוה בזריזות גדול, בבחינת "הוי רץ למצוה קלה" כנ"ל. וכמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום-אחר (ח"א קנה).

כִּי ה'זריזות' הוא בחינת 'שמחה', הפך ה'עצלות' וה'עצבות', שהם גם-כן בחינה אחת.

וְזֶהוּ: "ויאפו את הבצק ענת מצות" - 'מצות' זה בחינת 'זריזות המצוה', בחינת: "הוי רץ למצוה קלה" וכו', כנ"ל, "בדרך שאין מחמיצין את המצה" וכו', כנ"ל.

"כִּי גרשו מצרים" - זהו בחינת: "ובורח מן העברה". כי 'מצרים' הוא בחינת 'מדור הקלפות', בחינת 'עברות', שמשם צריכין לברח ולהתגרש בזריזות גדול, בבחינת: "כִּי גרשו מצרים", בחינת: "ובורח מן העברה", כנ"ל.

וְזֶהוּ: "ולא יכלו להתמהמה" - הינו: 'זריזות גדול', שזכו לברח מן העברה, ולרוץ ל'מצוה' שהוא בחינת 'מצה', בזריזות גדול.

וְכַל-זֶה מחמת שזכו ל'שמחה' הנ"ל, שהוא בחינת: "וגם צדה לא עשו להם", שזהו בחינת: "ששכר מצוה מצוה" וכו' - כי לא הכינו להם שום 'צדה לדרך', דהינו 'שכר עולם-הבא'.

כִּי עקר ה'עולם-הבא' שלהם, היא ה'מצוה בעצמה', בבחינת "ששכר מצוה מצוה", כנ"ל.

"בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת צְבֹאוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, יז)

נב.

(ח"ב ה, י)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת יב, ב): "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֳדָשִׁים" - עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ז, ד): "וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבֹאתִי".

"שִׁבְעַת יָמִים שָׂאָר לֹא יִמָּצָא בְּבִתְיֶכֶם" (שְׁמוֹת יב, יט) - מִצּוֹת 'בְּעוֹר חֲמִץ'

נג.

(ח"ב פג)

פֶּסַח, הוּא בְּחִינַת 'יָמִין', וּב'יָמִין' הַזֶּה מְעַבְרִין ה'חֹשֶׁךְ' מִה'עֵינַיִם'. וְאִז עֵינֵיהֶם רֹאוֹת נִפְלְאוֹת. וְנִפְלְאוֹת אֵלוֹ - הֵם בְּעֲצָמָם גַּם-כֵּן בְּחִינַת 'פֶּסַח'.

ו'"אוֹר־הָעֵינַיִם' מְעוֹרְרִין הַנְּאֻלָּה הַתְּלוּיָה בַּלֵּב" (תַּקּוּנֵי־זֶהַר נז), בְּבִחִינַת (ישַׁעְיָה סג, ד): "כִּי יוֹם נָקַם בְּלִבִּי".

הֵינּוּ: שְׁמְעוֹרְרִין ה'יוֹם נָקַם שֶׁבַלֵּב' - לְבַטֵּל 'שְׂאוֹר וְחֲמִץ' שֶׁל "יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע שֶׁנִּשְׂאָר לוֹ מִנְעוּרָיו" (בְּרֵאשִׁית ח, כא).

ו'שְׂאוֹר וְחֲמִץ' שֶׁב'לֵב הָאָדָם - הוּא הַמְּסִית אֶת הָאָדָם שִׁיהְרַהֵר אַחַר 'תְּלַמִּיד־יְחָכְמִים שְׂבִדוֹר', וְלוֹמַר: "זֶה נָאָה וְזֶה לֹא נָאָה!" - שְׁזָה בְּחִינַת (הוֹשַׁע י, ב): "חֲלַק לִבָּם", 'לֵב' הֵם 'ע"ב צְדִיקִים שְׂבִדוֹר'.

וְזֶהוּ (פְּסָחִים פ"א מ"א): "אוֹר לְאַרְבַּעַה עָשָׂר" - הֵינּוּ: 'אוֹר־שִׁבְעֵינַיִם', שִׁישׁ

בָּהֶם שְׁנֵי פְעָמִים "שִׁבְעָה גְלָדֵי עֵינָא" (תַּקּוּנֵי־זֶהַר יג: קכח. קמח.) - בָּהֶם "בוֹדְקִין אֶת הַחֲמִץ".

וּכְשֶׁמְבַטְלִין ה'שְׂאוֹר וְהַחֲמִץ' שֶׁב'לֵב' הַנ"ל - אִז יִכּוֹל ה'לֵב', לְהַתְּלֵהב ב'לְמוֹד־הַתּוֹרָה, ב'שְׁלֵהוּבִין־ דְרַחֲמֵנוֹתָא'.

נד.

(ח"א ה, ד)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת יב, כ): "כָּל מִחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ".

"כָּל מִחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ" (שְׁמוֹת יב, כ)
 "וְלֹא יֹאכַל חֲמִץ" (שְׁמוֹת יג, יג)
 - אֲסוּר 'אֲכִילַת חֲמִץ' -

נה.

(ח"א ה, ד)

צָרִיךְ לְפָנּוֹת אֶת ה'מַחִין, מ'חֲכָמוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת' וּמ'מַחְשְׁבוֹת־זְרוֹת'. מ'חֲמִץ' - שְׁלֹא יִחְמִץ אֶת חֲכָמָתוֹ ב'חֲכָמוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת' וּב'תְּאוּזוֹת'. וְעַקְרָ: לְשָׁמֹר מִחוּז שְׁלֹא יִחְמִץ.

וְזֶהוּ (תְּהִלִּים סח, לא): "גָּעַר חַיֵּת קָנָה" - כְּדֹאֵיתָא בְּזֶהַר (פְּנִיחָס רנב): "קָנָה חַיֵּית תְּשַׁבֵּר וְתַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה ח"א, וְתַעֲשֶׂה מֵאוֹתֵיּוֹת חֲמִץ מִצָּה". הֵינּוּ: שְׁלֹא תַחְמִץ חֲכָמָתְךָ.

וְזֶהוּ לְשׁוֹן "גָּעַר", לְשׁוֹן 'מְרִיבָה', כִּי 'מִצָּה' לְשׁוֹן 'מְרִיבָה' - "דְּצַדִּיקָא עֵבְדִין מִצּוֹתָא בְּסִטְרִין אַחֲרָנִין, דְּלֹא יִתְקַרְיֵבוּ לְמִשְׁכְּנָא דְקֻדְשָׁה" (זֶהַר שָׁם רנא:).

"ועבר ה' לנגף את מצרים" (שמות יב, כג)

נד.

(ח"א לח, ז)

"ועברו עליו" (בכורות נז) - 'ועברו' לשון 'התגלות', כמו שכתוב (שמות יב, כג): "ועבר ה' לנגף את מצרים", ותרגם אנקלוס: "ואתגלי".

נח.

(ח"א עג)

"כי תעבר במים אתה אני" (ישעיה מג, ב) - "תעבר" מלשון "התגלות", כמו שכתוב (שמות יב, כג): "ועבר ה' לנגף את מצרים", ותרגם אנקלוס: "ויתגלי ה'" וכו', "ואין מים אלא תורה" (בבא-קמא יז).

והפרוש הוא: כשתרצה שיתגלה לך הנסתר מהתורה! - "אתה אני" - כלומר: תראה שתעשה ה'פלי' שנקראת 'אני' (עין בפנים).

"וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות"

(שמות יב, כג)

"ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמך, ואמר לך בדמך חיי ואמר לך בדמך חיי" (יחזקאל טז, ו)

נט.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יב)

ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמך" (יחזקאל טז, ו) - הינו: "שישראל היו מלכלכים, כי היו בבחינת ארבעים-זתשעה שערי-טמאה", כידוע (זהר-חדש, תחלת פרשת יתרו; פרי-עץ-חיים, חגי-המצות פ"א). והשם-יתברך רחם עליהם ומצא בהם 'נקודות-טובות'

הינו: כשתשמר את חכמתך שלא יבנס בו 'חכמות-חיצוניות', שלא תהרהר ב'הרהורים-רעים', שהם בחינת 'קנה דסטרא-אחרא' - על-ידי-זה תנצל מבחינת 'חמץ', שהיא 'סטרא-דמותא', כדאיתא (זהר שם רנא: - על שמות יב, כ): "מחמצת, תמן סטרא-דמותא".

[לקוטי-עצות, מחשבות-זהר-הורים א: על-פן צריכין לזהר בהם במשהו, פי הם עקר החמץ והשאור שבעסה שצריכים לבערם ב"בל-יראה" (שמות יב, ז) וב"בל-ימצא" (שם יב, יט), ולטהר ולפנות את המוח מהם].

כשאתה שומע 'מריבות' שבין הצדיקים - תדע: שזה משמיעין אותך 'תוכחה', שאתה דבוק ב'סטרא-דמותא', בחינת 'חמץ'. ובוודאי אם לא היה נפגם מוחך, לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים.

ואין המריבה אלא בשבילך - כדי שתשוב מ'מות' ל'חיים', מ'חמץ' ל'מצה', מ'חי"ת' ל'ה"א. ותשוב מ'יראה רעה', מ'קול פגום', מ'חכמה פגומה' - ל'יראה טובה', ל'קול טוב', ל'חכמה טובה'.

וכשתשמר את מוחך מבחינת 'חמץ', שלא יהיה אטום - אזי יפגע 'קולך' ב'גלגלתך', ויתעבד 'רעים', ויתפשט 'עקמימיות שבלבך'. ואז תזכה ל'שמחה'.

וזה פרוש (תהלים פא, ח): "אענה בסתר רעים, אבחנוך על מי מריבה סלה".

"מי מריבה" - זה בחינת 'מצה', בחינת 'מחין' - על-ידי-זה נעשה 'רעים'.

נו.

(ח"א נז, ח)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, טז): "שבעת ימים מצות תאכלו".

אֶפְלוּ בְּתִקְוָה טְמֵאת מְצָרִים שֶׁהִתְנַבְּרָה עֲלֵיהֶם.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְדַרְשֵׁי-תַהֲלִים קיד): "בְּשִׁבִיל אַרְבַּעַה דְּבָרִים לְבַד נִגְאָלוּ" - זֶה בְּחִינַת נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת שֶׁמְצָא בָהֶם הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ בְּמְצָרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלוּ.

וְזֶהוּ (יְחֻזְקָאֵל שָׁם): "וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי בְּדַמְיָךְ חַיִּי" - אֶפְלוּ בְּתִקְוָה הַדְּמִים וְהַלְכָלוּכִים, אֶה-עַל-פִּי-כֵן - חַיִּי! - כִּי גַם שָׁם יְכוּלִין לְמַצָּא נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלוּ.

"וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנִיכֶם, מַה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם" (שְׁמוֹת יב, כו) - עֲנִין 'אַרְבַּעַה בְּנִים'

כַּנֶּגֶד אַרְבַּעַה בְּנִים דְּבָרָה תוֹרָה. (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח)

ס.

(ח"א ל, ו)

עֵקֶר עֲלִית ה' מְלֻכּוֹת-דְּדִקְדָּשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּל"ת, "דְּלִית לָהּ מְגֻרְמָה כְּלוּם" (הַקְדַּמַת-הַחֵסֶד יא.), מִבֵּין הָאַרְבַּע מְלֻכּוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא - הוּא עַל-יְדֵי ה'חֶסֶד'.

וְעַל-כֵּן 'אַבְרָהָם אָבִינוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'חֶסֶד' - יֵצֵא מִפְּנֵינוּ: 'יִצְחָק, וְיִשְׁמַעֵאל, יַעֲקֹב, וְעֵשָׂו'.

שֶׁהֵם בְּחִינַת (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "כַּנֶּגֶד אַרְבַּעַה בְּנִים דְּבָרָה תוֹרָה, אֶחָד הֵכֶם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל" - "שֶׁהֵם כַּנֶּגֶד אַרְבַּע מְלֻכּוֹת שֶׁבִקְדָּשָׁה" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, חֵג הַמִּצּוֹת פ"ז).

'יִצְחָק' - זֶה בְּחִינַת 'בֵּן הֶכֶם, כִּי יִצְחָק - עַל-שֵׁם הַצְּחֹק וְהַשְׂמֵחָה" (בְּרֵאשִׁית כא, ו), בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי י, יא): "בֵּן הֶכֶם יִשְׂמַח אָב".

'עֵשָׂו' - הוּא 'בֵּן רָשָׁע'.

'יַעֲקֹב' - הוּא 'בֵּן תָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כה, כז): "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם".

'יִשְׁמַעֵאל' - הוּא בְּחִינַת 'בֵּן שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל, כִּי יִשְׁמַעֵאל עָשָׂה תְּשׁוּבָה" (בְּבֵרָא-בְּתָרָא טז); וְעַקֵּר ה'תְּשׁוּבָה' הִיא בְּבְחִינַת 'שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל, הֵינּוּ: לְעִשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלְשֹׂאֵל בְּפִרְה' מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל 'שְׂאִינָם יְדוּעִים' - שֶׁזֶה 'עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה', בְּבְחִינַת (תַּהֲלִים סט, ה): "אֲשֶׁר לֹא גִזְלָתִי אֶז אָשִׁיב".

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵכוֹת כו:): "אַבְרָהָם תִּקַּן שְׁחָרִי"ת" - נוֹטְרִיקוֹן: "ח'כָּם, ר'שָׁע, תָּם, שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ".

"זֶה הָפָה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מְצָרִים" (שְׁמוֹת יב, כט) - עֲנִין 'מַכַּת בְּכוֹרוֹת' -

סא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְטִילַת-יְדַיִם שְׁחָרִית ב, ד - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א רנ, דְּעַ שְׁפָל מִיְנֵי צַעַר')

"וַיָּמַת כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מְצָרִים; וַפֶּסַח ה' וְכוּ, וְהִצִּיל בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת יא, ה; יב, כג).

'בְּכוֹר' הוּא 'דְּאִשִּׁית, בְּחִינַת דְּעַת, בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי א, ז): "דְּאִשִּׁית דְּעַת".

הֵינּוּ: שֶׁהַכְּנִיעַ ה'דְּעַת שֶׁל הַסִּטְרָא-אַחְרָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'חֶכְמַת-

הטבע'. והגביר ה'דעת של הקדשה', ה'דעת של השגחה'.

שהוא בחינת (שמות ד, כב): "בני בכרי ישראל" - הינו: ה'דעת של אמונת ההשגחה, שמשם נמשכין זרע קדש ישראל, כי ישראל הם למעלה-מהטבע' וכו', ש'זרע ישראל' נמשכים בשרשם מבחינת למעלה-מהטבע' וכו'.

וזה בחינת 'בכורי ישראל' שהציל השם-יתברך, והמית 'בכורי מצרים' ב'חצות-הלילה' - להכניע ולשפר ולבטל ה'דעת של חכמת-הטבע', ולהגביר ה'דעת של השגחה, שהם בחינת 'בכורי בני ישראל, כנ"ל.

סב.

(לקוטי-הלכות, תפלין ה, ל - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סד, 'בא אל פרעה', המובא לעיל בתחלת הפרשה) הכפירות והאפיקורסות נמשך מ'חלל-הפנוי', ומשם נמשך הקלפה הקודמת לפרי.

כי 'חלל-הפנוי' קדם לעולם, כי בלא זה לא היה מקום ל'בריאת-העולם', כמבאר היטב כל הענין בהתורה "בא אל פרעה" (ח"א סד), עין-שם היטב (מובא לעיל בתחלת הפרשה).

ועל-כן נקרא 'עמלק': "ראשית", כמו שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק" - מחמת שפחו נמשך מ'חלל-הפנוי', שהיא 'ראשית' ו'קדם' לעולם, שמשם בחינת הקלפה הקודמת לפרי, כנ"ל.

וזהו בחינת ה'בכורה של עשו' שהוא 'עמלק' - כי נמשך מבחינת

ה'קלפות' הנמשכין מ'חלל-הפנוי' שקדם להעולם.

ועל-כן השתדל 'יעקב', לקח ה'בכורה' מ'עשו' - כי באמת השם-יתברך קדם לכל, כי הוא "ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין" (זהר פנחס וכה.), והוא יתברך בעצמו ברא ה'חלל-הפנוי', כדי שיהיה מקום ל'בריאת-העולם, כנ"ל.

ועל-כן ישראל על-ידי אמונתם בהשם-יתברך שקדם לכל, הם עוברים על כל החכמות והכפירות והאפיקורסות הבאים מ'חלל-הפנוי', כי הם מאמינים: שגם ב'החלל-הפנוי' בעצמו, נעלם השם-יתברך, כי הוא יתברך קדם לכל.

וכמבאר בהתורה הנ"ל: "שעל-כן נקראים ישראל 'עבריים', על שעל-ידי אמונתם ב'אלקי העבריים" (שמות ט, א), הם עוברים על כל החכמות הבאים מ'חלל-הפנוי'".

ועל-כן באמת 'ישראל' הם 'בכורים' באמת, כמו שכתוב (שם ד, כב): "בני בכורי ישראל" - כי עוברים על-ידי 'אמונתם' על ה'חלל-הפנוי', ומאמינים בהשם-יתברך בעצמו שהוא 'ראשון וקדם' לכל.

ועל-כן לקח 'יעקב' ה'בכורה', מ'עשו' - כי מתחלה בהכרח היה שתהיה ה'בכורה' אצל 'עשו', כי ה'קלפה קדמה לפרי', כי ה'בכורה' שלו נמשך מ'חלל-הפנוי' שקדם לעולם. אבל 'יעקב' על-ידי 'אמונתו', זכה לעבר את ה'חלל-הפנוי', ולהאמין ולכלול בהשם-יתברך שקדם לכל.

ועל-כן אחר-כך בטל את ה'בכורה של עשו', שהוא בחינת: "ראשית

גוים עמלק, וזכה לקח ה' בכורה' לעצמו, עד שזכה שזרעו יהיו נקראים בלם 'בכורים', כמו שפתיב: "בני בכורי ישראל", וכנ"ל.

וזהו בחינת מפת בכורות' דיקא בשעת 'יציאת מצרים', ואז נתקדשו בכורי ישראל.

כי זה עקר 'יציאת מצרים' - כי כל הגליות שכלולים בגלות מצרים" (בראשית רבה טז, ד), נמשכין על ידי זחמת עמלק, שהוא עקר זחמת הנחש, שהוא "ראשית גוים עמלק", שפמנו מקבלים כל ה'ארבעה מלכיות', שהם כל הגליות" (לקוטי מוהר"ן ח"א ל), וגם "שרו של מצרים הוא אדם, שהוא עשו", כמובא.

וכל עקר קשיות וכבודות לב של פרעה' שלא רצה להניח את ישראל לצאת - נמשך מבחינת האפיקורסות והכפירות שנדבק בו הנמשך מ'חלל הפנוי', שהוא בחינת עמלק.

וכמו שכתב שם רבנו ז"ל (בסימן סד הנ"ל): "ש'פרעה' הוא בחינת חלל הפנוי, שמשם נמשך פבדות לבו", בחינת (שם יג, טו): "ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו" וכו', בחינת קשיות הולדה' כנ"ל.

על כן (שם): "ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים" - כדי להכניע בכור דסטרא אחרא' הנמשך מ'בכורה של עשו', בבחינת: "ראשית גוים עמלק", מבחינת ה'כפירות' הנמשכין מ'חלל הפנוי' שקדם לעולם.

כדי להכניע כל זה, ולהגביר בכורי ישראל, שהם מקבלין מה' בכורה של יעקב, שזכה על ידי אמונתו לעבר על ה'חלל הפנוי' - לעבר על כל הקשיות

והחקירות' הנמשך משם, ולדבק את עצמו ב'השם יתברך' שהוא ראשון וקודם לכל, שמשם ה' בכורה דקדשה, וכנ"ל.

סג.

(לקוטי הלכות, נחלות ד, יג"ד - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א ב, אמר אל הפהנים')

מבאר שם בהתורה (ח"א ב): "שהתפלה הוא בחינת הבכור שנוטל פי שנים' (דברים כא, יז), שהם בחינת: א) סדור שבחו יתברך. ב) ושאלת צרכיו" וכו', ע"ד שם.

שעקר ה'תחזקות בתפלה, הוא על ידי בחינת הולדת הבכור' - שהוא בחינת ההולדה והפעלה הראשונה שהאדם פועל בתפלתו.

שעל ידי שהאדם רואה, שכבר פעל איזה דבר בתפלתו, שזהו בחינת הולדת הבכור' - על ידי זה הוא מתחזק בתפלה להלך יותר - כי נתחזק אמונתו, ונעשה כלי לקבל השפע, על ידי שרואה שכבר פעל איזה דבר בתפלתו. ובשביל זה ה'תפלה' הוא בבחינת 'בכור' [ע"ד שם בפנים באות ה' באריכות].

וזה בחינת (שמות ד, כב): "בני בכרי ישראל" - כי ה'תגלות עבודת התפלה' גלו ישראל בעולם, כי אין אמונתנו אלא בפה" (תנחומא בשלח ט).

ולעתיד בעת הגאולה - כשיראו כל העולם את גדל ורבו הפעלות והישועות שפעלנו על ידי תפלותינו בכל ימי הגלות - אז יתחזקו בלם בתפלה - מחמת שהכל יראו אז מעלת התפלה על ידי גדלת ישראל, שכל גדלתם זכו על ידי התפלה.

אָבֵל מַעֲלַת תַּפְּלָתָם שֶׁל הָעֹפּוֹ"ם - אֵינָהּ חֲשׂוּבָה כָּל-כָּךְ אַז, מֵאַחַר שֶׁהֵם לֹא הִתְגַּבְּרוּ בַתְּפִלָּה, אֶלֶּא אַחַר שֶׁרָאוּ מַה שִּׁפְּעָלוּ יִשְׂרָאֵל בַּתְּפִלָּתָם.

אָבֵל 'עַם קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל' - זָכוּ לְהִתְגַּבֵּר בַּתְּפִלָּה בְּכָל יְמֵי הַגָּלוּת, בְּעֵת שֶׁלֹּא רָאוּ עֵדִין מַה שִּׁפְּעָלוּ.

וְעַל-כֵּן נִקְרְאִים 'יִשְׂרָאֵל': 'בְּכוֹר' וְ'רֵאשִׁית' - כִּי הֵם גָּלוּ 'עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה' בְּעוֹלָם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'הוֹלָדַת הַבְּכוֹר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּעֻלַּת הָרֵאשׁוֹנָה' שִׁפּוּעֵלִים בַּתְּפִלָּה.

שְׂזֵאת הַהוֹלָדָה וְהַפְּעֻלָּה חֲשׂוּבָה וִיקָרָה מְאֹד, כִּי אַז צָרִיכִין עֲקָר הַהִתְחַזְקוֹת בַּתְּפִלָּה, בְּעֵת שֶׁלֹּא רָאָה עֵדִין מַה שִּׁפְּעָל, וְכַנ"ל.

וְעַל-כֵּן הִיָּה עֲקָר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', עַל-יְדֵי 'מִכַּת-בְּכוֹרוֹת' דִּיקָא - כִּי עַל-יְדֵי כָּל הַמוֹפְתִים, לֹא נִכְנַע פְּרַעַה בְּשִׁלְמוֹת, וְחִזַּק אֶת לְבוֹ, עַד שֶׁהִבִּיא עָלָיו 'מִכַּת-בְּכוֹרוֹת', וּבְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל נִצּוּלוּ.

וּבָזָה נִכְנַע בְּחִינַת 'בְּכוֹר דִּסְטְרָא-אַחֲרָא', וְנִתְעַלָּה וְנִתְגַּדַּל בְּחִינַת 'בְּכוֹר דִּקְדֻשָּׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה', וְאִז נִתְגַּלְּתָה פְּעֻלַּת תַּפְּלַת יִשְׂרָאֵל וְצַעֲקָתָם כָּל יְמֵי הַגָּלוּת, וְאִז נִגָּאֵלוּ וְיִצְאוּ מִמִּצְרַיִם.

וְאִז נִתְקַדְּשׁוּ ה'בְּכוֹרוֹת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יג, ב): **"קָדַשׁ לִי כָּל בְּכוֹר"** וְכו' - כִּי **"אֵת זֶה לְעַמּוֹת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים"** (קַהֲלַת ז, טז).

כִּי כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת 'בְּכוֹר בִּקְדֻשָּׁה', בְּחִינַת 'קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל', בְּחִינַת 'עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה' כַּנ"ל - כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ בְּחִינַת 'בְּכוֹר

דִּסְטְרָא-אַחֲרָא', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עַמְלֵק', בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר כד, כ): **"רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק"**.

הִינּוּ: שֶׁבְּחִינַת 'קַלְפַּת עַמְלֵק', הוּא מִתְגַּבֵּר בְּכָל-פַּעַם כַּנֶּגֶד בְּחִינַת ה'בְּכוֹר-דִּקְדֻשָּׁה', שֶׁהוּא ה'תְּפִלָּה'.

דִּהִינּוּ: אִפְלוּ בְּשִׁפּוּעֵלִים אֵיזָה דָּבָר בַּתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הוֹלָדַת הַבְּכוֹר' - הוּא מִתְגַּבֵּר וּמְכַנִּים בְּפִירוֹת וְשִׁכְחָה בְּלֵב, כְּאִלוּ עֵדִין לֹא הִתְחִיל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לִשְׁמַע תַּפְּלָתוֹ כְּלָל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'עַמְלֵק': 'רֵאשִׁית', בְּחִינַת **"רֵאשִׁית גּוֹיִם"** וְכו' - כִּי הוּא רוֹצֵה לְהִתְגַּבֵּר כַּנֶּגֶד בְּחִינַת 'רֵאשִׁית', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּכוֹר' - כְּאִלוּ עֵדִין לֹא הִתְחִיל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְהוֹשִׁיעַ כְּלָל.

וּמִשָּׁם מִבְּחִינַת **"רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק"**, הִיָּתָה 'יְנִיקַת בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם' - כִּי 'עַמְלֵק' כּוֹלֵל כָּל הָעֹפּוֹ"ם וּבְפֶרֶט מִצְרַיִם, כִּי **"שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם, הוּא אָדוּם שֶׁהוּא עַמְלֵק"**.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁהִכָּה ה' בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם - נִפְסַק וְנִתַּק 'יְנִיקַת מִצְרַיִם', מִבְּחִינַת 'קַלְפַּת עַמְלֵק', שֶׁכָּל הַגָּלוּת עַל-יְדוּ, וְעַל-יְדֵי-יָזָה לֹא הִיָּה כַּח לְהַקְלִיפָה לְהַכְפִּיד אֶת לְבוֹ עוֹד, וְאִז הִכְרַח לְהַסְפִּים שִׁיִּצְאוּ.

אָבֵל מַחֲמַת שִׁעַמְלֵק בְּעֲצָמוֹ לֹא נָפַל עֲדוּן, רַק שֶׁנִּפְסַק 'יְנִיקַת פְּרַעַה וּמִצְרַיִם' מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי 'הִרְיַגַת הַבְּכוֹרִים' וְכַנ"ל - עַל-כֵּן אַחֲרֵי-כֵן אַחַר שִׁיִּצְאוּ - הִתְגַּבֵּר עוֹד וְהִפָּךְ אֶת לֵב פְּרַעַה וְעַבְדָּיו, וְאָמְרוּ (שְׁמוֹת יד, ה): **"מַה זֹאת עָשִׂינוּ"** וְכו'.

וְכַל-זֶה עַל-יְדֵי 'קַלְפַּת עַמְלֵק' שֶׁחֲזַר וְנִתְעוֹרַר - כִּי הוּא מִתְעוֹרַר וּמִתְגַּבֵּר בְּכָל-פַּעַם.

סה.

(ח"ב א, ה)

ב'פסח' נתתקן 'תאות־ממון', כמו שכתוב (שמות יב, לו): "וזה נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום" - "בעל־פרחם" (ברכות ט:), כי הם לא רצו כלל, כי אז נתתקן 'תאות־ממון'.

"וגם ערב רב עלה אתם" (שמות יב, לח)

- ענין ה'ערב־רב' -

סו.

(ח"א כג, בסוף)

כתוב בתקונים (תקוני־זהר קמ.): "טחול דא לילית, אמא דערב־רב, שחוק הפסיל" (קהלת ז, ו). מאן 'פסיל', דא אל אחר" (שמות לד, יד) וכו'".

כי אלו המשקעים ב'ממון' - הם בבחינת "בעצבון תאכלנה" (בראשית ג, יז), שהוא בחינת 'טחול', שהוא בחינת 'עצבות' ו'מרה' שחורה ו'רבוי דאגות' - והם מקשרים ב'פנים דסטרא־אחרא' "אל אחר" (שם) וכו'.

שכל־זה הוא בחינת ה'טחול', אמא דערב־רב, שחוק הפסיל, אל אחר", כנ"ל.

סז.

(ח"א לו, ג)

'תאות־נאוף', באה מ'עכירת־דמים', הינו: מ"טחול, לילית, שפחה בישא, אמא דערב־רב" (זהר פנחס רכו: תקוני־זהר טו, קמ. ועוד), 'מלכות־הרשעה', ו'מלכותא דשמיא' הוא בבחינת "גבירתא"

וזה שאיתא במדרש (מכילתא בשלח א - על שמות יד, ה): "ויגד וכו' כי ברח העם", "שהמגיד היה עמלק".

הינו כנ"ל - כי המגיד והמסית לפרעה לאמר שישראל ברחו ושיתגבר לרדף אחריהם - זה 'עמלק'.

כי זה 'מעשה עמלק' - שיתגבר בכל פעם ויכחיש הכל, ויכניס שכחה וטעותים בלב, באלו לא היה עדין שום ישועה חס־ושלום וכנ"ל.

ועל־כן אחר שנפל פרעה וחילו בים לגמרי - בא עליהם 'עמלק' בעצמו, כי 'הוא בעצמו' לא נכנע עדין כנ"ל.

ועל־כן התגבר 'הוא בעצמו', ולא הסתכל על כל הנפלאות והישועות שעשה השם־יתברך עמו, ובא להלחם כנגדם.

כי הוא בחינת 'ראשית' - שמתגבר כנגד בחינת 'בכור' שהוא בחינת 'ראשית', שהוא בחינת 'עבודת התפלה', כנ"ל. ועל־כן השם־יתברך בעצמו לוחם עמו בכל דור, וכנ"ל.

"וזה נתן את חן העם בעיני מצרים, וישאילום וינצלו את מצרים" (שמות יב, לו)

סד.

(ח"א ט, בסוף)

'ירדו במצולת כמו אבן' (שמות טו, ה). "מצולת" זה בחינת 'מצרים', שנאמר (שמות יב, לו): "וינצלו את מצרים".

(משלי ל, כג; זהר משפטים קיד: ועוד), "אִשָּׁה יִרְאֵת
ה'" (משלי לא, ל), וכו'.

וּבְשִׁמְקָבֶל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּאֵלֵינוּ
הַפְּסוּקִים "שִׁמְע" ו"בְּרוּךְ
שֵׁם" - כּוֹלֵל נִשְׁמָתוֹ בִּי"ב שְׁבֻטֵי יְיָ, בְּחִינַת:
"אִשָּׁה יִרְאֵת ה'".

וּמִפְּרִישׁ נִשְׁמָתוֹ מִנִּשְׁמַת עֶרְב־רֵב,
הַבָּאִים מִ"אִשָּׁה זֹנָה" (ויקרא כא,
ז), "שִׁפְחָה בִּישָׂא", שֶׁהִיא בְּחִינַת (בראשית
טז, ח): "מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בִרְחַת" -
שֶׁה'תְּאוּהוּ, בִּרְחַת וּנְפֻדָת מִמֶּנָּה.

סח.

(ח"א נט, ו)

וְדַע: שֵׁישׁ כִּמֹּה רְשָׁעִים שְׂאֵסוּר לְקַרְבָּם
תַּחַת כַּנְּפֵי עֲבוֹדָתוֹ, כִּי הֵם מוֹרִידִים
אֶת הַמְּקַרְבָּם מִפְּדֻרְגָתוֹ.

כְּמוֹ שֶׁמְצִינֵנו גַּבֵּי 'מִשָּׁה', שֶׁקָּרַב אֶת
הָעֶרְב־רֵב, וְאַחֲרֵיכֵן עַל־יְדִיזָה
אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא (שְׁמוֹת לב, ז): "לָךְ
רַד כִּי שָׁחַת עִמָּךְ".

סט.

(ח"א רטו)

וְזֶה הָיָה עֲבוֹדַת מִשָּׁה רַבְּנוּ עָלְיוֹה־הַשְּׁלוֹם,
כָּל יְמֵי חַיָּו, וְגַם לְאַחַר מוֹתוֹ, כִּי
הִשְׁתַּדַּל לְקַרְבַּת הָעֶרְב־רֵב, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
גְּרִים. וְגַם בְּמוֹתוֹ נִקְבַּר "מוֹל בֵּית פְּעוֹר"
(דְּבָרִים לד, ו) - כְּדֵי לְהַמְתִּיק הָעֶבּוֹ"ם, כְּדֵי
שִׁיחִיו נַעֲשִׂין גְּרִים.

ע.

(ח"א רכו)

מֵה שֶׁהִרְשָׁעִים עַל־פִּירֵב, מִזְמָרִים נְגוּנִים
שֶׁל יִלְכָּה וְעֶצְבוֹת, כִּי הֵם בְּחִינַת
נִשְׁמַת עֶרְב־רֵב, וְ"אָמַא דְעֶרְב־רֵב הִיא

לִילִית" (תְּקוּנַיִי־זֶהַר קמ.), שֶׁהִיא מִיְלָלַת תָּמִיד -
וְעַל־כֵּן הֵם עוֹשִׂים 'נְגוּנִים שֶׁל יִלְכָּה'.

עא.

(ח"ב ט)

'מְנַהֲיֵי־הַדּוֹר' הֵם בְּחִינַת 'רוּחַ', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בְּמִדְבָר כז, יח):
"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ". וְיִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת
'לְבָא' (זֶהַר פְּנִיחַס רכא:).

וְצָרִיכִין 'מְנַהֲיֵי־הַדּוֹר', לְנַשֵּׁב בְּבְחִינַת
'רוּחַ' עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם 'לְבָא דְעֵלְמָא' - לְנַפַּח מֵהֶם
הָעֶפְרוֹרִיּוֹת, דְּהֵינּוּ 'מְרַה־שְׁחֹרָה' שְׁנוּפֵל
עֲלֵיהֶם, שֶׁעַל־יְדִיזָה אֵינּוּ יָכוֹל הָאִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'לֵב', לְדַלֵּק וּלְבַעַר
לְהַשִּׁים־יִתְבָּרֵךְ וְכו'.

גַּם יֵשׁ דְּרָשָׁעִים שֶׁהֵם בְּחִינַת עֶרְב־רֵב,
וּכְשֶׁהֵם נוֹפְלִים עַל ה'לֵב', דְּהֵינּוּ עַל
'יִשְׂרָאֵל' - זֶה גַם־כֵּן בְּחִינַת 'עֶפְרוֹרִיּוֹת',
שֶׁעַל־יְדִיזָה אֵינּוּ יָכוֹל לְבַעַר כְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן צָרִיכִין 'מְנַהֲיֵי־הַדּוֹר' לְנַפַּח
הָעֶפְרוֹרִיּוֹת מִן ה'לֵב', דְּהֵינּוּ
מִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

"כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא יָכְלוּ לְהַתְּמַהֲמָה,
וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם" (שְׁמוֹת יב, לט)

עב.

(ח"א מט, בסוף)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת יב, ז):
"וְשִׁמְרַתֶּם אֶת הַמִּצְוֹת".

עג.

(ח"ב נט)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, יז):
"ושמרתם את המצות."

עד.

(לקוטי־הלכות, חלה ג, ה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, יז):
"ושמרתם את המצות."

עה.

(לקוטי־הלכות, ברפת־השחר ה, נא)

עקר ההתחלה בכלל ובפרט, הוא בחינת 'מצה', שאין צריכין לעשות כלל, בחינת (שמות יב, לט): **"וגם צדה לא עשו להם" וכו'.**

ואחר־כך עושין איזה עסק וכו', שזה בחינת (אבות ב, ב): **"טוב תורה עם דרך ארץ". אבל העקר הוא ה'תורה', בחינת** (מכילתא בשלח כ): **"לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן", שהוא בחינת 'מצה'.**

וגם בהתורה ומצוות בעצמן, צריכין שתי בחינות הנ"ל - כי אין צריכין לעשות כלל, כי "מה אנו" וכו' (תפלת שחרית), וכמו שאמרו רז"ל (אבות ב, ב): "לא עליך המלאכה לגמור" - כי "העקר הוא הרצון" וכו' (שיחות־הר"ן נא) - אך אחר־כך עושין.

עו.

(לקוטי־הלכות, גלוּח ג, יב)

"בפסח נתגלה אור גדול ביותר" (פרי־עץ־חיים שם, חג־המצות פ"א), **ואי־אפשר להשיגו בשום אופן וכו'.**

ועל־כן אז בפסח, בתחלת התגלות אלקותו יתברך, צריכין לזהר מאד אפלו ממשוהו חמץ, "ולא יראה ולא

ימצא שאור וחמץ בכל גבולנו" (שמות יב יט; יג, ז; דברים טז, ד) **כלל, כי 'חמץ' היא בחינת 'חמוץ־המח', בחינת 'הכמות והקירות' וכו'.**

והנה בכל השנה בלה שאין האור גדול כל־כך, וגם שפבר קבלנו התורה וכו' - על־כן אנו יכולין לאכל ה'חמץ', ואינו מזיק לנו כלל וכו', ואף־על־פי שאוכלין אז 'חמץ' - אין מתגבר על־ידי־זה 'חמוץ המח' כלל.

אבל עכשיו בפסח - אז התחלת התגלות אלקותו יתברך, ואז נתגלה אור גדול מלמעלה בלי 'אתערו־תא־דלתתא' כלל, כי לא היה אפשר לצאת ממצרים בלא זה, מחמת שהיו משקעים מאד בטמאת־מצרים - על־כן היה ההכרח שיתגלה אז אור גדול ביותר (פרי־עץ־חיים שם).

והנה באור הגדול הזה אין לנו שום תפיסה כלל, רק על־ידי התגלות האור הגדול הזה - מתעורר הנפש בהתעוררות גדול לעבודתו יתברך, בהשתוקקות נמרץ מאד וכו'.

ועל־כן צריכין לצאת ממצרים "בחפזון" גדול (שמות יב, א), **בבחינת** (שם יב, לט): **"כי גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם" - כי בחינה זו ישנה בכל אדם ובכל זמן!**

כי כל אחד ואחד - כל־זמן שהוא משקע בתאוות והבלי עולם־הזה, זה בחינת 'גלות־מצרים' כידוע.

ויש אנשים שמשקעים מאד בטמאת־מצרים, בגלולי החטאים והעוונות רחמנא־לצלן - ועל־כן אי־אפשר להוציאן משם בשום תוכחה ומוסר, כי כבר נתקשר

רק יבטח בהשם, וישליך עליו יתברך יהבו
והוא יכלכלהו.

וזה בחינת (שמות יב, לט): **"וגם צדה לא עשו להם"** - שפשצריכין לברח ממה שפצריכין לברח מפחיוקשים, אסור לחשב על פרנסה וצדה, כי בודאי פשנופלים על האדם רוצחים וגזלנים או חיות רעות, והוא ממחר לברח מהם - בודאי אינו חושב אז מהיכן יתפרנס וכיוצא.

מכל-שכן פשהאדם צריך לברח מן השאול-תהתיות ומתחתיו, ומיסורי עולם לחיי עולם - איך הוא צריך לברח למהר ולהמלט על נפשו, ולא יביט לאחוריו כלל, כי אינו יכול להתמהמה, וגם צדה ופרנסה לא יעשה לו, ויבטח בהשם וישען באלקיו, כי לא יעזבהו.

"ויהי בעצם היום הזה, יצאו כל צבאות
ה' מארץ מצרים; ויהי בעצם היום הזה, הוציא
ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם"
(שמות יב, מא-נא)
- עניני יציאת מצרים -

עז.

(ח"א ד, בסוף)

על-ידי 'ודוי-דברים' לפני הצדיק-האמת - מעלה מלכות-דקדשה' לשרשה, ומבטל 'ממשלת-עבו"ם', וזוכה לידע: "שכל מארעותיו הם לטובתו!" - וזאת הבחינה הוא מעין עולם-הבא.

וזהו (שמות כ, ב): **"אנכי ה' אלקיך"** - הן 'הוי"ה' הן 'אלקיך', תבין: שכל-זאת 'אנכי'.

בשטותים וחסאים שלו כל-כך, עד שאי-אפשר להוציאו משם בשום-פנים - אם ירצו לדבר לו תורה ומוסר לפי מדרגתו.

אבל השם-יתברך "חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח" (שמואל-ב יד, יד), ועל-כן הוא יתברך ברחמיו שולח לו לפעמים, התנוצצות גדול והתעוררות גדול בלבו, שישוב להשם-יתברך, שזהו בחינת 'פרוזה דלעלא', כידוע.

וצריך האדם שיחוס על נפשו, ותכף פשבא עליו ההתעוררות לתשובה, תכף ומיד ימהר להמלט על נפשו, ואל יסתכל לאחוריו כלל, בבחינת (בראשית יט, יז): **"מהר המלט על נפשך אל תביט אחריך"**, בחינת (משלי ה, ו): **"ארח-חיים פן תפלים" וכו'.**

מחמת שהוא משקע בשטותים ובלבולים ותאוות כל-כך, על-כן תכף פשמתחיל לחשב איך ומה, ובאיזה אפן יברח מתאותו, ובאיזה דרך יזכה לתשובה וכו' - בודאי יחזר וישוב לאולתו חס-ושלום, מחמת שהוא משקע ומבלבל מאד מאד.

על-כן בתחלת התעוררות-התשובה' - צריך לברח מיד שמתעורר, ואל יביט לאחוריו כלל, יהיה איך שיהיה, יחוס על נפשו, ויברח **"בהפזון"** (שמות יב, יא), ממה שהוא צריך לברח.

וזה בחינת **"פסח"** - שאז היה יציאת-מצרים, שאז נתגלה אור רב מלמעלה כנ"ל, ואז תכף ומיד יצאו ישראל **"בהפזון"** גדול, **"כי לא יכלו להתמהמה"** - **"כי-אם** היו נשארים שם עוד רגע אחד, היו נשארים משקעים שם" (זהר-הקדוש).

וגם אסור לו אז להתחיל לחשב על פרנסה - **"אם בן, מהיכן יתפרנס?"** -

עט.

(ח"א כא, בסוף)

לְעֵתִיד שִׁיתְגַּלֶּה הַדַּעַת, יִדְעוּ שְׂאִין שׁוֹם
רַע בְּעוֹלָם כָּלֵל, רַק כְּלוֹ טוֹב וְכְלוֹ
אֶחָד, וְגַם ה'גְּלוֹת' הוּא רַק מ'חֶסְרוֹן-הַדַּעַת',
כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (יִשְׁעִיָּה ה, יג): "לְכֹן גְּלָה עַמִּי מִבְּלִי
דַּעַת".

וְעַל-כֵּן הִיְתָה 'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם' עַל-יְדֵי
'מֹשֶׁה', "שֶׁהוּא הָיָה בְּחִינַת
הַדַּעַת" (זֶהר פְּקוּדֵי רַכָּא).

וְזֶה שְׂכֵתוֹב (שְׁמוֹת ו, ז): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה'
הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלוֹת
מִצְרַיִם" - כִּי עַקֵּר ה'גְּאֻלַּה' עַל-יְדֵי ה'דַּעַת'.

פ.

(ח"א מה)

עֲנִין 'מְחַאֵת-כַּפַּיִם בַּתְּפִלָּה' - כִּי בְּכָל יוֹם
חֲמִשָּׁה אֲצַבְעוֹת.

וְהַכָּאוֹת הָאוֹרוֹת יוֹד יְמִין בְּיַד שְׂמָאל,
הֵינּוּ חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֲמִשָּׁה -
גִּימְטְרִיא כ"ה.

וְהַכָּאוֹת יוֹד שְׂמָאל בְּיַד יְמִין חֲמִשָּׁה
פְּעָמִים חֲמִשָּׁה - גִּימְטְרִיא גַם-כֵּן
כ"ה.

שְׁנֵי פְּעָמִים כ"ה, גִּימְטְרִיא חֲמִשִּׁים'.

זֶה בְּחִינַת חֲמִשִּׁים פְּעָמִים 'יְצִיאַת-
מִצְרַיִם' שֶׁנֶּזְכָּר בַּתּוֹרָה (זֶהר בְּרָאשִׁית מו, -
הַשְּׁלֵמָה מֵהַשְּׁמֻטוֹת סִימָן כה).

כִּי "עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'יּוֹבֵל', יֵצְאוּ מִגְּלוֹת-
מִצְרַיִם" (זֶהר בְּשַׁלַּח מו,):

וְעַקֵּר 'גְּלוֹת-מִצְרַיִם' - שֶׁהִיָּה ה'דְּבוּר'
ב'גְּלוֹת' (זֶהר וְאָרָא כה); וְעַל-יְדֵי

"אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" -
דְּאִיתָא בַּמְדַּרְשׁ (בְּרָאשִׁית-רַבָּה טז, ד):
"כִּי כָּל הַגְּלוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם 'גְּלוֹת-
מִצְרַיִם' - מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

הֵינּוּ: שְׂעַל-יְדֵי ה'צִדִּיק' - נִתְבַּטַּל
'מְלֻכוֹתָם וּמִמְשַׁלְתָּם שֶׁל הָעַבּוּדִים',
וְעוֹלָה מֵתוֹכָם 'מְלֻכוֹת-דְּקִדְשָׁה'.

עח.

(ח"א כו, י)

"וַנִּצְעַק אֵל ה' וַיִּשְׁמַע קוֹלֵנוּ, וַיִּשְׁלַח
מַלְאָךְ וַיִּצְאֵנוּ מִמִּצְרַיִם" (בַּמְדַּבָּר
כ, טז). "וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ" - "זֶה מֹשֶׁה" (בַּמְדַּבָּר-
רַבָּה טז, א), "בְּחִינַת דַּעַת" (זֶהר פְּקוּדֵי רַכָּא).

"וַיּוֹצִיאֵנוּ" - כִּי "גְּלוֹת-מִצְרַיִם הָיָה עַל
'פְּגַם-הַבְּרִית'" (שְׁעַר-הַכּוֹנֵנוֹת;
פֶּסַח א; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, חֲגֵה-מִצּוֹת פ"א), ו'פְּגַם-
הַבְּרִית' הוּא 'פְּגַם-הַדַּעַת', בְּבְחִינַת (בְּרָאשִׁית ד,
כה): "וַיִּדַע אָדָם".

וְה'קוֹל' מְעוֹרֵר ה'דַּעַת', בְּבְחִינַת: "הַקוֹל
מְעוֹרֵר הַכּוֹנֵה" (יְרוּשָׁלַּיִם, בְּרֻכּוֹת
תְּחִלַּת פ"ד; ר"א ש, בְּרֻכּוֹת פ"ג, מ; תְּלִמְדֵי-רַבְּנֵי-יּוֹנָה,
בְּרֻכּוֹת טו; שְׁלַחַן-עֲרוּךְ, אַרְחֵי-חַיִּים סא, א; שְׁל"ה-הַתְּקוּדוֹשׁ,
שְׁעַר-הָאוֹתִיּוֹת, קַדְשָׁה).

וּבְשִׁבְלִי-זֶה: "וַנִּצְעַק וְכוּ', וַיִּשְׁמַע אֶת
קוֹלֵנוּ". וְעַל-יְדֵי ה'תְּגַלּוֹת-
הַדַּעַת' כְּתוּבָה, אָז: "וַיּוֹצִיאֵנוּ".

וּבְשִׁבְלִי-זֶה: "אוֹמְרִים ה'הַגְּדָה' בְּקוֹל-
רָם" (הַרִיטְב"א, הַלְכוֹת לִיל-הַסֶּדֶר;
שְׁבִלֵי-הַלֶּקֶט רִיח; מִתְזוֹר-וַיִּטְרִי לָג; מִחֲבַרְת-הַקֶּדֶשׁ
לְהָאֲרִיז"ל, שְׁעַר-הַפֶּסַח) - כִּי ה'גְּאֻלַּה' הִיְתָה עַל-
יְדֵי 'קוֹל', בְּבְחִינַת: "וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹלֵנוּ".

גֹּאֲלָהּ, נִתְהוּהָ בְּחִינַת 'פֹּה'. נִמְצָא: שְׁעַל־יָדַי
הַמְשִׁיךְ שְׁעָרֵי בֵּינָה, נִתְהוּהָ ה'פֹּה'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ז, יא): "מִי שָׁם פֹּה לְאָדָם"
- 'מ"י' דִּיקָא. נִמְצָא: שְׁעַל־יָדַי
מִחֲאֵת־כַּפֵּי כַּנ"ל, נִתְהוּהָ בְּחִינַת 'מ"י' -
שְׁעַל־יָדָה נִתְהוּהָ 'פֹּה'.

כִּי בְּכָל יוֹם־טוֹב וַיּוֹם־טוֹב עָשָׂה הַשָּׁם־
יִתְבַּרְךָ עִמָּנוּ אוֹתוֹת נוֹרָאוֹת, הַפֶּךְ
הַטָּבַע, שְׁעַל־יָדֶיִּיזָה נִתְגַּלָּה: "שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ,
וְאֵין שׁוֹם חַיִּיב הַטָּבַע כָּלֵל".

בַּפֶּסֶח: 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שְׁהוֹצִיאָנוּ
מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרָאוֹת וְכוּ'.

פג.

(ח"ב ה, בסוף)

עֵקֶר כַּח הַרְפוּאָה שֵׁישׁ בְּכָל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב,
הוּא עַל־פִּי הַסֵּדֶר שֵׁישׁ לְהַזְרִיעַ
לְפִי הַמָּקוֹם וּלְפִי הַזְּמַן.

וְסֵדֶר הַזְּרִיעִים הוּא עַל־יָדֵי 'אֲמוּנָה',
בְּבְחִינַת (שְׁבַת לא): "אֲמוּנָה זֶה סֵדֶר
זְרִיעִים" - שְׁעַל־יָדֶיִּיזָה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְרַפְאוֹת.

וְעַל־יָדֵי 'נְפִילַת־הָאֲמוּנָה' אֵין מוֹעִיל
רְפוּאוֹת'.

וְזֶה פְרוּשׁ (בְּבֵא־תָרָא עד): "זְמַנָּא חֲדָא הוּוּה
קִאֲזִלְיָנָן בְּמִדְבָּרָא" וְכוּ' - הֵינּוּ שְׁסַפְרֵי:
שְׁפַעֲס־אֶחָד הַלֵּךְ בְּמִדְבָּר, זֶה בְּחִינַת 'תְּקוּן
הָאֲמוּנָה', בְּבְחִינַת (יְרֵמְיָה ב, ב): "לְכַתֵּךְ אַחֲרַי
בְּמִדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה".

"אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה" - זֶה בְּחִינַת 'פְּגַם
הָאֲמוּנָה', שְׁעַל־יָדֶיִּיזָה נִתְקַלְקְלוּ
הַזְּרִיעִים.

וְ"לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבָּר" - זֶה בְּחִינַת
'תְּקוּן הָאֲמוּנָה', שְׁהֵאֲמִינוּ בּוֹ
יִתְבַּרְךָ וְהִלְכּוּ אַחֲרָיו בְּמִדְבָּר, וְתִקְנּוּ בְּחִינַת
'אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה', דְּהֵינּוּ: נְפִילַת הָאֲמוּנָה.

פד.

(ח"ב פג)

'פֶּסֶח' הוּא בְּחִינַת 'יָמִין'. וּבְ'יָמִין' הִזָּה,
הוּא מְקוֹם הַנוֹפְלִים בְּ'אֵהָבוֹת

פא.

(ח"א נו, ז"ח)

ה'דבור' הוּא הַתְּגַלּוֹת־הַדַּעַת'. וּבְ'מִצְרַיִם'
שְׁהָיָה ה'דַּעַת' בְּגַלּוֹת, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת ו, ג): "וַשְּׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי
לָהֶם", "הָיָה גַם ה'דבור' בְּגַלּוֹת" (זִמְרָא וְאֶרָא
כה:). וּכְשִׁיִּצְאוּ מִ'מִּצְרַיִם', שִׁיִּצֵּא ה'דַּעַת'
מִה'גַּלּוֹת' - יִצֵּא וְנִפְתַּח ה'דבור'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד): "מֵאֲמֹר פְּתוּחַ" -
שְׁנִפְתַּח ה'דבור' וְנִתְגַּלָּה ה'דַּעַת'.

וְעַל־כֵּן הָיָה 'גֹּאֲלַת־מִצְרַיִם' עַל־יָדֵי
'מֹשֶׁה' - כִּי עֵקֶר ה'גֹּאֲלָה' עַל־יָדֵי
ה'דַּעַת', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת טז, ז): "וַיִּדְעַתֶּם
כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם" וְכוּ', "לְמַעַן יִדְעוּ" וְכוּ'
(וַיִּקְרָא כג, מג).

פב.

(ח"ב דו, ו)

'הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן', הוּא עַל־יָדֵי 'יָמִים־
טוֹבִים', כִּי כָל אֶחָד
מִה'יָמִים־טוֹבִים' מְכַרִּיז וְקוֹרָא וּמְגַלָּה אֶת
הַרְצוֹן, שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג רַק עַל־פִּי 'רְצוֹנוֹ'
בְּלִבָּד.

בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת יב, טז; וַיִּקְרָא כג): "מִקְרָא
קִדְשׁ" - שְׁה'יוֹם־טוֹב קִדְשׁ'
קוֹרָא וּמְכַרִּיז אֶת הַרְצוֹן'.

ויראות רעות, לאהבות ויראות קדושות,
כי ימינו מעביר החשך מעיניהם.

ואז עיניהם רואות נפלאות, בבחינת
(תהלים קיט, יח): "גל עיני ואביטה
נפלאות". ונפלאות האלו הן בבחינת
'פסח', שהוא ימין, בבחינת (מיכה ג, טז):
"כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות".

[זהר ח"א רסא: השמטות סימן כה (השני לזהר
בראשית מז): 'נפלאות' 'נ' פלאות', 'חמשין פלאות'.
דקא נ' תרעין דבינן ה פתח קודשא-בריך-הוא לאפקא לון
מתמן. ובגיני פך: באורייתא אדפר יציאת-מצרים נ'
זמניו, לקבל נ' תרעין. כדין יעביד ליומי משיחא וכו'].

והאכילה בחינת 'שלחן', הוא מבחינת
'דבור'.

וכשאין ה'דבור' ב'גלות' - אז ה'שלחן',
בחינת 'דבור' - בבחינת 'פנים',
בבחינת: "אשר לפני ה'", בבחינת 'פנים'.

ועל-כן ב'שבת-הגדול' שאז הוא 'קדם'
יציאת-מצרים, אזי הוא בחינת
'הפיכת השלחן' - שמרמזין: שה'דבור' היה
ב'גלות-מצרים', עד שזכינו ליציאת-
מצרים' בפסח, ואז יצא ה'דבור' מן
ה'גלות' - בחינת 'פ"ה ס"ח'.

פה.

(שיחות-הר"ן פו)

ה'פריסטאקעס' (פזוז וכרכור) שעושין
בשעת 'רקודין' - זה
בחינת (בראשית מו, ד): "אנכי ארד עמך
מצרימה, ואנכי אעלך".

כי "גלות-מצרים היה, בשביל לברר
ניצוצי-קרי של אדם-הראשון" (פרי-
עץ-חיים, חג המצות פ"א), וה'חתנה' היא 'תקון'
ויחוד הברית, שהיא בחינת: "אנכי אעלך
גם עלה".

פו.

(שיחות-הר"ן פח)

הפיכת השלחן ב'שבת-הגדול' - מרמז:
שעדין לא יצא ה'דבור'
מה'גלות' עד 'פסח', בבחינת 'פ"ה ס"ח'
(שערי-הפננות, דרושי הפסח; פרי-עץ-חיים, שער חג
המצות), שזה עקר בחינת 'יציאת-מצרים',
שיצא ה'דבור' מה'גלות'.

וה'שלחן' הוא בחינת ה'דבור', בבחינת
(יחזקאל מא, כב): "וידבר אלי זה
השלחן אשר לפני ה'". כי עקר ה'פרנסה'

פז.

(שיח-טרפיקודש הקדש ח"ג תסח)

כשדבר פעם רבנו ז"ל ממעלת בני-
ישראל ושבח יציאתם ממצרים,
אמר: "וואס וואלטן אידן געווען ווען זיי
גייען נישט ארויס פון 'מצרים'? - וואלטן
זיי געווען 'ציגאנערס'!" [מה היו בני-ישראל
כיום, לולא שיצאו ממצרים? - הם היו 'צוענים נודים'].

[וכלשון ההגדה-של-פסח: "ואלו לא הוציא הקדוש-
ברוך-הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני
בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים"].

פח.

(לקוטי-הלכות, שלוח-הקן ד, ה)

עקר 'יציאת-מצרים' הוא: מה שיוצאין
מטמאה לטהרה, מטמאת וזהמת
פרעה ומצרים, לקדשת וטהרת ישראל,
כמו שכתוב (שמות ג, יב): "בהוציאה את העם
ממצרים תעבדון את האלקים" וכו'.

וזה מכרח לעבר על כל אדם, בכל זמן,
בכל דור ודור - וכמו שאמר רז"ל
(פסחים פ"י מ"ה; קטז:): "בכל דור ודור חייב
אדם לראות את-עצמו, כאלו הוא יצא
ממצרים".

"ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים וגו', שמרים לכל בני ישראל לדרתם" (שמות יב, מב)

"משמר ובא מן המזיקין"
(רש"י: פסחים קט: ראש השנה יא:)

פ.ט.

(לקוטי הלכות, נטילת ידיים - שחרית ב, ט)

"ליל שמרים" (שמות יב, מב) - "שמשמר מן המזיקים" (פסחים קט: ראש השנה יא:).

פי עקר ה'מזיקים' הם מבחינת 'חכמת-הטבע', שהוא בחינת 'דינים', שהוא בחינת ה'עבו'ם' 'מזיקי-עלמא'.

ואז ב'ליל יציאת מצרים', שהיה בטול-הטבע' בליכה דיקא, כדי לשבר ולבטל בחינת 'ליכה', בחינת 'חכמת-הטבע' - על-כן אותו הליכה משמר מפל המזיקין ומפל הדינים - פי אז נתגלה 'השגחה', שעל-ידי-זה נתבטלין כל ה'חזקות' וכל ה'דינים'.

צ.

(לקוטי הלכות, ראש-חדש ו, יב)

על-כן היתה הגאולה בליכה, בחינת (שמות יב, מב): "ליל שמרים" - "שמשמר ובא מן המזיקין" (פסחים קט: ראש-השנה יא:).

הינו: שמשמר מחלום על-ידי שדים, שהם 'מזיקי-עלמא' (ברכות ו. וברש"י), שממשם פגם המקרה חסו-שלום. וביציאת-מצרים בלי-שמורים, נצולו מזה.

וכשבחינת 'פרעה ומצרים', שהם הסטרא-אחרא וחילותיו, רודפין אחר האדם בכלבולים ומחשבות רעות רבות מאד, ואין לו מקום לנוס, לא לפניו ולא לאחוריו ולא מן הצדדין, פי מפל-צד מסבבין אותו בכמה מיני בלבולים ומניעות ויסורין.

אזי אם ירצה להסתפל לאחוריו - בודאי יתגברו חסו-שלום יותר. על-כן אין תקנה: פייאם שיצעק אל השם ממקום אשר הוא שם, ולא יפנה ויסתפל לאחוריו כלל.

וכל ענין זה - עובר על כל אדם בעת שרוצה לכנס בעבודת-השם: שהיצר-הרע וחילותיו, שהם בחינת 'פרעה ומצרים', רודפים אחריו בכמה מיני רדיפות.

וכל כחם, מחמת הדינים שיונקים מהם, ומתקף התעוררות הדינים שנתעוררים עליו וכו', על-ידי-זה רודפין אותו מפל הצדדין, בכמה מיני מניעות ועכובין ויסורים ובלבולים רבים.

והוא ממש כמו שהיה 'יציאת מצרים' - שמאחוריהם רדפו המצרים אחריהם, ומלפניהם היה הים סוער, ומצדדיהם 'חיות רעות', עד שלא היה מקום לנוס בשום צד וכו'.

וממש בחינות אלו, עוברים על כל אדם הרוצה לכנס בעבודת השם - יתברך, פי מי שרוצה לכנס לעבודת השם - יתברך, הוא בחינת יציאת מצרים ממש.

"ועצם לא תשברו בו" (שמות יב, מז)

"וכל ערל לא יאכל בו" (שמות יב, מח) - מאן דאית ביה ברית קדישא, ייכול ביה. מאן דלא אית ביה ברית קדישא, לא ייכול ביה וכו'. (זהר בא מא.)

פיון שראו ישראל שפסל לערלים לאכל בפסח - עמדו כל ישראל לשענה קלה, ומלו כל עבדיהם ובניהם, וכל מי שיצא עמם וכו'. אמר להם: **אם אין חותמו של אברהם בגשרכם, לא תטעמו ממנו.** מיד, כל הנולד במצרים נמולו וכו'.

ורבותינו אמרו: לא בקטו ישראל למול במצרים, אלא כלם בטלו המילה במצרים וכו'. והיה הקדוש ברוך הוא מבקש לגאלן, ולא היה להם זכות וכו', קרא למשה ואמר לו: **לך ומהול אותם** וכו'.

והרבה מהן לא היו מקבלים עליהם למול, אמר הקדוש ברוך הוא: **"שיעטו הפסח"**. וכיון שיעטו משה את הפסח, גזר הקדוש ברוך הוא לארבע רוחות העולם, ונשבות בגן עדן מן הרוחות שבגן עדן, הלכו ונדבקו באותו הפסח וכו'. והיה ריחו הולך מהלך ארבעים יום.

נתבנסו כל ישראל אצל משה, אמרו לו: **"בבקשה ממך, האכילנו מפסחך!"** מפני שהיו עיפים מן הריח. היה אומר הקדוש ברוך הוא: **"אם אין אתם נמולין, אין אתם אוכלין!"** וכו'. מיד נתנו עצמן ומלו, ונתערב דם הפסח בדם המילה, והקדוש ברוך הוא עובר ונוטל כל אחד ואחד, ונשקו ומברכו וכו'. (שמות רבה יט, ה)

צא

(ח"א נ)

כשמתפלל וטועם מתיקות בדבורי התפלה, זאת הבחינה נקראת: "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים לה, י).

ואין יכול לטעם מתיקות בתפלה, אלא כשתקן פגם הברית. כי **"מיין מתיקין"** (זהר שמות ו. נשא קכה. ועוד) - זה בחינת **"מיין דדכין, זרע קדש"** (ישעיה ו, יג), **"שמירת הברית"**.

ומי שהוא בבחינת "מיין מתיקין" - אזי דבוריו מתוקים וטובים. וכשיוצאים מפיו ומשמיע לאזניו, כמו שאמרו (ברכות טו.) **"השמע לאזנד"** וכו' - אזי נכנסים

מתיקות המיין לתוך עצמותיו, בבחינת (משלי טו, ל): "ושמועה טובה תדשן עצם".

וכש'עצמות' מרגישים מתיקות הדבורים, זה בחינת: "כל עצמותי תאמרנה". ואז: **"אריה נחת ואכל קרבה"** (תקוני זהר קמ.). כי **"עצם"** זה בחינת **"אריה"** (שם).

אבל מי שפגם בבריתו - הוא בבחינת "מיין מרירין" (זהר שם; תקוני זהר פ.). בבחינת (שמות טו, כג): **"ולא יכלו לשתת מים מרה"**, **"מיין מסאבין"** (תקוני זהר שם), **"זרע טמא"**.

אזי אין יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמותי תאמרנה", ואז **"כלבא נחת"** (תקוני זהר קמ.), **שהוא בחינת "מיין מרירין", "שצווח: הב הב"** (תקוני זהר שם, על-פי משלי ל, טו).

וזוה שצצטוינו ב'קרן פסח' (שמות יב, מז): "ועצם לא תשברו בו" - כדי שיבחינו כל אחד מישראל את-עצמו, אם 'בריתו' על תקונו.

כי ב'פסח' כתיב בו (שם יב, מח): "וכל ערל לא יאכל בו" - כי "עקר הפסח תלוי ב'מצות מילה", כידוע (שמות רבה יט, ה; זהר בא מא.).

וכתוב בזהר (בא מא): "שהיו מקימין בעצמות ל'כלב תשלכון אתו' (שם כב, ל), וזה היה קשה מאד להמצרים".

וכשהשליכו את 'עצמותיו' ל'כלבים', וראו אם שלטו בהם ה'כלבים' חסוֹשֵׁלוֹם, היו יודעים שאין ה'ברית' על תקונו.

"וְכָל עֶרְל לֹא יֹאכַל בּוֹ" (שְׁמוֹת יב, מח)

צב.

(ח"א נ)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת יב, מז): "וְיַעֲצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ".

"קִדְשׁ לִי כָל בְּכוֹר פֶּטֶר פֶּל רַחֵם בְּבִנְי־יִשְׂרָאֵל, בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא" (שְׁמוֹת יג, ב)

צג.

(לקוטי-הלכות, חלב-ודם ד, ז)

ה'בְּכוֹר' הוּא רֵאשִׁית, בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּה'. וְעַל־כֵּן נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרוֹת, כִּי עֶקֶר הוּא ה'הִתְחַלָּה'.

וְכִשְׁמֻקְדָּשִׁין ה'הִתְחַלָּה', עַל־יְדֵי־זֶה מִתְקַדְּשִׁין בְּנִקְל שְׂאֵר הַבְּנִיּוֹת וְהַהוֹלְדוֹת הַבָּאִין אַחֲרָיו.

וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב בְּכַתְבֵי־הָאֲרִיז"ל: "שְׁפָל הַבְּנִיּוֹת שְׂבָאִין אַחֲרָיו, כְּלָם מְקַבְּלִים מִחֶלֶק הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַבְּכוֹר".

וְעַל־כֵּן עֶקֶר יְצִיאַת־מִצְרַיִם, הִיא עַל־יְדֵי קִדְשַׁת בְּכוֹרִים - כִּי אַז "הֲרַג ה' בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, כט), וְהַכְנִיעַ ה' בְּכוֹר דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, וְהַצִּיל בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, בְּכוֹר־דְּקִדְשָׁה'.

וְאִז נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שְׁם (שְׁמוֹת יג, ב): "קִדְשׁ לִי כָל בְּכוֹר" וְכוּ'.

כִּי עֶקֶר יְצִיאַת־מִצְרַיִם, הוּא בְּחִינַת קִדְשַׁת ה'הִתְחַלָּה' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת, פֶּסַח' שֶׁהוּא יְצִיאַת־מִצְרַיִם, הוּא עֶקֶר ה'הִתְחַלָּה' -

כִּי הוּא תְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, שֶׁהִתְחִילוּ לְהַפִּיר אוֹתוֹ וּלְהִתְחַלֵּל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּשַׁעַת יְצִיאַת־מִצְרַיִם בְּפֶסַח.

וְאִז נִתְקַדְּשׁוּ בְּכוֹרוֹת, שֶׁהֵם גַּם־כֵּן בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּה' בְּנ"ל.

"זְכוֹר אֵת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יָצִאתָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים" (שְׁמוֹת יג, ג)
 "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֵת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (דְּבָרִים טז, ג)
 - מִצְוֹת זְכִירַת יְצִיאַת־מִצְרַיִם -

"לְמַעַן תִּזְכֹּר אֵת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ". "יְמֵי חַיֶּיךָ" - הַיָּמִים. "כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" - הַלְּיָלוֹת. (בְּרִכּוֹת פ"א מ"ה)

מִצְוָה לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. שְׁנֵאמַר: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֵת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ". (רמב"ם, קְרִיאַת־שְׁמַע פ"א ה"ג)

צד.

(לקוטי-הלכות, גְּטִילַת־יָדַיִם שְׁחִרִית ב, ו)

אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּסוּף מֵאֲמַר "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים, אֲמוֹנָה" (ח"א ז):
 "ש'זְכָרוֹן' הוּא בְּחִינַת אֲמוֹנָה, כִּי עֶקֶר ה'שְׂכָחָה' הוּא מְבַחֵינַת ה'זְמַן' וְכוּ'. וְכִשְׁיֻדְעִין וּמֵאֲמִינִים בְּאֵמַת שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג רַק עַל־פִּי ה'הַשְׁגָּחַת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ לְבַד, שֶׁהוּא לְמַעַלְה־מֵהַזְמַן - אִזִּי אֵין שִׁיךְ בְּחִינַת שְׂכָחָה כְּלָל" וְכוּ'. עֵינֵי־שָׁם וְהִבּוּ.

וְזֶה בְּחִינַת זְכָרוֹן הַנֶּאֱמַר אֶצֶל יְצִיאַת־מִצְרַיִם, בְּחִינַת: "זְכוֹר אֵת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יָצִאתָ מִמִּצְרַיִם" (שְׁמוֹת יג, ג), "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֵת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (דְּבָרִים טז, ג).

(דְּבָרִים טז, ג).

כי ב'יציאת-מצרים' נתגלה 'השגחתו'
 יתברך, שזה בחינת 'זרון', 'למעלה-
 מהזמן', 'למעלה-מהטבע', בחינת "הפזון"
 (שמות יב, יא; דברים טז, ג), בחינת 'זריזות', שהוא
 מחיה 'המחין והדעת'. שעקר קיומו הוא:
 פשיודעין ומאמינים ב'השגחה'.

צה.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ה, ז"י)

"למען תזכר את יום צאתך מארץ
 מצרים כל ימי חיך" (דברים טז, ג).
 האדם צריך לזכור היטב כל ימי חייו,
 בכל יום ויום, את יום צאתו ממצרים (ברכות
 פ"א מ"ה; יב; רמב"ם, קריאת-שמע פ"א ה"ג; מגן-אברהם,
 ארחי-חיים טז, סק"א).

דהינו: מה שיצא ממצרים "בחפזון"
 (שמות יב, יא; דברים טז, ג) קדם הקץ
 רק בחסדו, אף-על-פי שעדין לא נגמר
 תקונם לגמרי - שאם היו מתמהמהים עוד
 פרגע במצרים היו נשארים שם לגמרי.

ועל-כן היה ההכרח להופיע עליהם אור
 גדול מלמעלה ולגאלם מיד, ואף-
 על-פי שעדין לא נטהרו בשלמות. ומחמת-
 זה ארבו עליהם הבעל-דבר וכל הסטריין-
 אחרנין.

אף-על-פי-כן על-ידי 'הארת-הגאלה'
 שהיתה אז, נשאר בהם
 רשימה קדושה לנצח, עד שסוף-כל-סוף
 ישונו בלם למקורם.

וזה הענין השם-יתברך ברחמיו נוהג
 בחסדו בכל דור, על-ידי 'גדולי'
 מבחרי הצדיקים - שיש לפעמים:
 שחוטפין אנשים, ומוציאין אותם
 ממקומות מגנים ומלכלכים מאד מאד,

ומתחילים לטהר אותם, ולקרנם להשם-
 יתברך.

אבל יש הרבה שנופלים אחר-כך יותר
 רחמנא-לצלן, ואף-על-פי-כן הם
 משתדלים לקרב בכל-פעם יותר. ויש בענין
 זה 'פלאות' הרבה, 'פלאי-פלאות', 'נפלאות'
 תמים דעים" (איוב לז, טז).

שזהו בחינת 'יציאת-מצרים קדם הקץ',
 שעל-ידי-זה התגרה בהם הבעל-
 דבר אחר-כך הרבה.

אבל אף-על-פי-כן "ימין ה' רוממה"
 (תהלים קיח, טז) - ו"לעולם ידו על
 העליונה" (רש"י תהלים צב, ט) - כי הוא יתברך
 ידע מכל-זה, ואף-על-פי-כן ההכרח לגאלם
 ולהוציאם מיד, כי אם לאו - יאבדו לגמרי
 חסו-ושלום, וכנ"ל.

ומחמת-זה עובר עליו מה שעובר - כי
 "בכל דור ודור חיב כל אדם
 לראות את-עצמו, כאלו הוא יצא
 ממצרים" (פסחים פ"י מ"ה; קטז:); - כי על כל
 אדם עובר כל הנ"ל, באשר יוכל להבין כל
 מי שרוצה להשפיל על דרכיו.

על-כן צריכין לזכר בכל יום: גדל חסדו
 יתברך, שהוציאו ממקום
 שהוציאו - שזהו בחינת 'יציאת-מצרים'.

ואף-על-פי שעתה עובר עליו מה
 שעובר - בודאי החסד
 והטובה שעשה עמו השם-יתברך, בודאי
 אינו לריק חסו-ושלום, רק שצריך עתה לעבר
 בענינים האלה, ולהתנסות בהם.

אבל סוף-כל-סוף, יגמר השם-יתברך את
 שלו מה שהתחיל ברחמיו להוציאנו
 ממצרים מתקף הסטרא-אחרא. כדי לקרבנו

לעבודתו יתברך - כי "דבר אל קינו יקום
לעולם" (ישעיה מ, ח).

צו.

(לקוטי-הלכות, פסח ז, טז)

בחינת 'פסח' ו'יציאת-מצרים' - הוא
בכל אדם, ובכל זמן, בכל שנה
ושנה.

וגם בכל יום ויום, יש בו בחינת 'פסח'
ו'יציאת-מצרים'. ועל-כן צריכין
להזכיר 'יציאת-מצרים' בכל יום (ברכות פ"א
מ"ה; יב: רמב"ם, קריאת-שמע פ"א ה"ג; מגן-אברהם,
ארחי-חיים סז, סק"א), כמו שכתוב (דברים טז, ג):
"למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים
כל ימי חיך".

כי כל ההרהור וההתעוררות העליון הפא
מלמעלה על כל אדם בכל יום ויום -
זהו בחינת ה'הארה של יציאת-מצרים',
שהוא 'הארה-עליונה שלא בהדרגה, קדם
את-ערותא-דלתתא' בראוי.

כי זה הדבר נעשה: בכל דור, ובכל שנה,
ובכל יום, בכלל ובפרט - כי השם-
יתברך מסבב עם האדם בכמה סבות,
להחזירו בתשובה, לזכותו לחיי עולם
הנצח.

והכלל: מה שהשם-יתברך שולח על
האדם מתחלה 'התעוררות', עד
שמתחיל להתעורר בתשובה וליכך בדרך-
השם - זהו בחינת 'יציאת-מצרים' - שבא
ה'הארה' מלמעלה שלא בהדרגה, בלי
'התעוררות-תחתון' בראוי. וכל-זה - כדי
שיצא מגלותו הקשה.

אבל אחר-כך פשמתחיל לילך בדרך-
השם - נוטלין ממנו ה'הארה' הזאת,

ומניחין אותו שילך בעצמו בהדרגה פסדר
מיום אל יום.

וצריך אחר-כך 'התחזקות' מחדש -
שכשנסתלק ממנו זה ה'אור-
העליון', ומניחין אותו שילך מעצמו -
יתגבר להתחזק בעבודתו יתברך מיום אל
יום בהדרגה פסדר.

צו.

(לקוטי-הלכות, חדש ג, ה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות י, כב): "ויהי
חשך אפלה" - בקטע האחרון.

צח.

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטרענינה ד, טז,

על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ב, 'ימי חנפה')

על-כן "חובה עלינו לזכר יציאת-
מצרים' בכל יום" (ברכות פ"א מ"ה;
יב: רמב"ם, קריאת-שמע פ"א ה"ג; מגן-אברהם, ארח-
חיים סז, סק"א), כמו שכתוב: "למען תזכר את
יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך".

וכן בהתחלת 'נתינת-התורה' התחיל (שמות
כ, ב): "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך
מארץ מצרים", וכן ברב המצות הזכיר
'יציאת-מצרים'.

כי עתה: כל ההתחלה שלנו לכנס
בעבודת-השם בכל יום ויום, הוא על-
ידי 'יציאת-מצרים'.

כי עתה תהלה לאל, יש לנו 'התחלה'
טובה' מהיכן להתחיל, מאחר שכבר
גמר השם-יתברך ישועתו על-ידי משה,
והוציאנו ממצרים באותות נוראות, שעל-
זה אנו נותנים שבח והודיה אליו יתברך בכל
יום ערב ובקר.

שָׁזָהוּ בַחֲנִינָת 'תּוֹדָה הַלְכָה', שְׁעַל־יַד־יָזָה
מֵאִיר הַ'אֲמַת' וְכוּ'. עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה
'אֲחָדוֹת־הַפְּשׁוּט' מִתּוֹךְ הַ'פְּעֻלוֹת־מִשְׁתַּנּוֹת',
שְׁעַל־יַד־יָזָה מִתְבַּטֵּל בַּח הַגְּלוּת שֶׁל הָעֶבְרִים,
עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל־יַד־יָזָה לְ'גְאֻלַּת־שְׁלֵמָה'.

וְעַל־כֵּן "מַחֲיִבִים לְזָכֹר יְצִיאַת מִצְרַיִם
בְּכָל יוֹם עֶרֶב וּבֹקֵר", וְ"כָל
הַמְרַבָּה לְסַפֵּר בִּיְצִיאַת־מִצְרַיִם, הָרִי זֶה
מִשְׁבַּח" (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח) - כִּי כָּל הַתְּחַלְתָּנוּ
עִתָּה לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה עֲדִינָה, וְלִהְיֶתקָרֵב
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, הוּא עַל־יַד־יָזָה יְצִיאַת־מִצְרַיִם,
וְכַנ"ל.

וּמִזָּה נִלְמַד לְהִבִּין גַּם בַּפְּרָטִיּוֹת: הַנְּסִים
וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה
עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר, עַד שֶׁגַּם בַּפְּרָטִי־פְּרָטִיּוֹת
עוֹשֶׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ נְסִים רַבִּים, עִם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

שְׁעַל־יָזָה אָנוּ מוֹדִים לוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם,
שָׁזָהוּ בַחֲנִינָת 'תּוֹדָה' וְכוּ' וְכוּ',
שְׁעַל־יַד־יָזָה יָכוֹל כָּל אֶחָד לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ, כַּנ"ל.

"מִבֵּית עֲבָדִים" (שְׁמוֹת יג, ג)

צ.ט.

(ח"א ד, א"ב ח-בסוף)

כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֲרְעוֹתָיו הֵם
לְטוֹבָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו,
יא): "בַּה' אֶהְלֵל דְּבַר, בְּאַלְמִקִּים אֶהְלֵל דְּבַר" -
זֹאת הַבְּחִינָה הִיא 'מַעֲיִן עוֹלָם־הַבָּא', כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים נ. עַל זְכָרִיָּה יד, ט): "בֵּינֵינוּ
הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד" וְכוּ'.

"וְכִי הָאִידֵנָא לָאו הוּא אֶחָד"?! - וְתַרְצוּ:
"הָאִידֵנָא מְבָרְכִין עַל הַטּוֹבָה הַטּוֹב
וְהַמְטִיב, וְעַל הַרְעָה דִּינָה אֲמַת'. וְלַעֲתִיד
'כָּלוּ הַטּוֹב וְהַמְטִיב'".

שִׁיחִיָּה שֵׁם ה' (הַיּוֹ"ה), וְשֵׁם אֲלֻקִּים -
אֲחָדוֹת אֶחָד.

וְזֹאת הַבְּחִינָה אִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג - אֲלֵא
כְּשֶׁמַּעֲלָה בַחֲנִינָת 'מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה',
מִהַגְּלוּת מִבֵּין הָעֶבְרִים, כִּי עִבְשׁוּ הַמַּלְכוּת
וְהַמְשַׁלָּה לְהָעֶבְרִים.

וּבְשִׁבְלֵי־זָה נִקְרָאִים 'עֲבוֹדַת־אֱלֹהִים'
שְׁלָהֶם בְּשֵׁם אֱלֹהִים, כִּי
יִזְנָקִים מִבְּחִינַת 'מַלְכוּת' הַנִּקְרָא אֱלֹהִים,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עד, יב): "אַלְמִקִּים מִלְכֵי
מִקְדָּם".

וּכְשֶׁמַּעֲלִין בַחֲנִינָת 'מַלְכוּת' מִבֵּין
הָעֶבְרִים, אֲזִי נִתְקַיֵּם (שֵׁם מז,
ח): "כִּי מִלְךְ כָּל הָאָרֶץ אֲלֻקִּים".

וְאִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיב הַ'מַּלְכוּת' לְהַקְדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא' - אֲלֵא עַל־יַד־
'וְדוּוּי־דְּבָרִים' לְפָנֵי 'תְּלַמִּיד־חֶכֶם'.

וְעַל־יָדָם נִתְתַקֵּן כָּל הַ'מַּדּוֹת־רְעוֹת
וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן', הַנִּמְשָׁכִין
מֵ'אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֲלֻקִּיךָ
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים".

"אֲנֹכִי ה' אֲלֹהֶיךָ" - הֵן 'הַיּוֹ"ה' הֵן
'אֲלֻקִּיךָ', תְּבִינָה: 'שֶׁכָּל־זֹאת אֲנֹכִי'!

הֵינּוּ שְׁתַּקִּיִּים: "בַּה' אֶהְלֵל דְּבַר, בְּאַלְמִקִּים
אֶהְלֵל דְּבַר" - הֵינּוּ: "כָּלוּ הַטּוֹב
וְהַמְטִיב", כַּנ"ל.

"היום אתם יצאים בחדש האביב" (שמות יג, ד)

קא.

(ח"א מט, ד)

'ניסן' נקרא 'אביב' (שמות יג, ד), אל"ף עם
בי"ת, יו"ד עם בי"ת (עין זהר תצנה
קפו). וזה 'יהודא-עלאה', ו'יהודא-תתאה'.

"והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה
עשה ה' לי בצאתי ממצרים" (שמות יג, ח)
- מצות 'ספור יציאת-מצרים' -

קב.

(ח"א כ, י)

"ונצעק אל ה' וישמע קלנו, וישלח
מלאך ויצאנו ממצרים" (במדבר
כ, טז). "וישלח מלאך" - "זה משה" (במדבר-
רבה טז, א), "בחינת דעת" (זהר פקודי רכא).

"ויציאנו" - פי "גלות-מצרים היה על
פגם-הברית" (שערי-הכנרת; פסח
א; פרי-עץ-חיים, חגי-מצות פ"א), ו'פגם-הברית'
הוא 'פגם-הדעת', בבחינת (בראשית ד, כה):
"וידע אדם".

וה'קול' מעורר ה'דעת', בבחינת: "הקול
מעורר הפונה" (ירושלמי, ברכות
תחלת פ"ד; רא"ש, ברכות פ"ג, מ; תלמיד-רבנו-יונה,
ברכות טו: שלחן-ערוך, ארח-חיים סא, א; של"ה-הקדוש,
שערי-האזניות, קדשה).

ובשביל-זה: "ונצעק וכו', וישמע את
קולנו". ועל-ידי התגלות-
הדעת פתקונו, אז: "ויציאנו".

ובשביל-זה אומרים ה'הגדה' ב'קול-רם'
(הריטב"א, הלכות ליל-הסדר; שפלי-

"אשר הוצאתיך מארץ מצרים" -
דאיתא במדרש (בראשית-רבה טז, ד):
"פי כל הגליות נקראים על-שם גלות-
מצרים, מפני שהם מצרים לישראל".

הינו: שעל-ידי ה'צדיק' - נתבטל
'מלכותם וממשלתם של העכו"ם' -
פי על-ידי-זה עולה מתוכם 'מלכות-
דקדשה' כנ"ל.

"מבית עבדים" - זה רמז על בטול
ה'מדות-רעות' של 'ארבע
יסודות' המכנים בשם 'עבדים'.

פי כל ה'ארבע יסודות' הם מתחת גלגל
ה'ירח', וה'ירח' מכנה בשם 'עבד',
כמובא בזהר (זהר וישב קפא: על ישעיה נב, יג):
"הנה ישכיל עבדי" - "דא סיהרא".

פרוש: על-ידי ה'צדיק' - עולה ה'מלכות'
מן ה'סטרא-אחרא', ונתבטלים
ה'מדות-רעות'. ועל-ידי-זה בא: לבחינת
'עולם-הבא', לבחינת: "בה' אהלל דבר,
באלקים אהלל דבר".

ק.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב).

'ארץ-מצרים' מלאה גלולים ועבודה-
זרה, ועל פן נקראים:
"בית עבדים" - בחינת 'עבדות'.

הלקט ריח; מחזור ויטרי לג; מחברת הקדש להארץ"ל, שער הפסח) - **פי ה'גאלה' היתה עלידי קול, בבחינת: "וישמע את קולנו".**

ובשביל-זה נקראת בשם 'הגדה' - להורות על תקון-הברית, בבחינת (דברים ה, יג): **"ויגד לכם את בריתו".**

ועקר המצוה ב'יין' - להורות על תקון-הדעת, בבחינת (סנהדרין ע.): **"בחמרא וריחני פקחין",** ובבחינת (שם): **"תירוש, זכה נעשה ראש",** הינו: **'דעת'.**

קג

(לקוטי-הלכות, נדרים ה, ד-הו"ז)

על-פי התורה "פתח רפי שמעון" (ח"א ט): **"שעל-ידי 'ספורי-מעשיות' מעוררין מהשנה" וכו'.**

וזהו בחינת 'פסח', פי עקר 'יציאת-מצרים' **"שכולל כל הגליות"** (בראשית-רבה טז, ד) - הוא עלידי בחינת 'התעוררות-השנה' שהוא עלידי 'ספורי-מעשיות'.

פי זה ידוע: שה'גלות' הוא בחינת 'שנה', ו'ה'גאלה' היא בחינת 'התעוררות-השנה', כמו שכתוב (תהלים ככו, א): **"בשוב ה' את שיבת ציון היינו פחלמים" וכו'.**

פי אחר-כך בשנת-עוררין מה'שנה' ויוצאין מה'גלות' ושבין ל'ארץ-ישראל', יודעין: שכל ה'גלות' היה בחינת 'שנה וחלום'.

ועל-פן נאמר בגלות (שם מד, כד): **"עזרה למה תישן ה' הקיצה" וכו'.** ובישועה וגאלה נאמר (שם עח, סה): **"ויקץ כישן ה'".** ו'התעוררות-השנה' שהוא בחינת 'יציאת-מצרים', הוא עלידי 'ספורי-מעשיות' וכו'.

אבל יש שמעוררין מהשנה, עלידי 'ספורי-מעשיות' שהם בחינת 'בקרב שנים' (חבוק ג, ב), בחינת 'שבעים שנים', 'שבעים פנים לתורה' וכו'.

אבל יש שנפלו מכל ה'שבעים-פנים' - שצריכין לעוררם ב'ספורי-מעשיות' של שנים-קדמוניות, שהם בחינת שרש של כל ה'שבעים פנים לתורה' הנמשכין מהם וכו'.

וכל ה'גאלות' שהם בחינת 'התעוררות-השנה' - בלם היה העקר עלידי בחינת 'ספורי-מעשיות' של בקרב שנים'.

ומחמת-זה היה אחריהם חרבן - כי עדין לא הגיע העת לעסק בזה בשלמות אז בשעת 'יציאת-מצרים', כדי שתהיה 'גאלה-שלמה' שאין אחריה גלות.

פי אז עדין היה 'קדם מתן-תורה', שעדין לא התחיל להתגלות שום פנים מהתורה - על-פן לא היה באפשר להמשיך ולהאיר מיד, 'ספורי-מעשיות' הגבוהים של שנים-קדמוניות'.

ואחר-כך כשיוצאין מה'גלות' מבחינת 'שנה' - אז מגלין ה'תורה' שהיתה מלפשת בה'ספורי-מעשיות', שזהו בחינת 'מתן-תורה' אחר 'יציאת-מצרים' וכו'.

אבל עקר כל ה'מעשיות' ו'התגלות-התורה' עלידם - היה העקר מבחינת **"בקרב שנים" הנ"ל וכו' (עין בפנים).**

וזה בחינת 'מצות ספור יציאת-מצרים', בחינת (הגדה של פסח): **"כל המרבה לספור ביציאת-מצרים, הרי זה משבח".**

כי אנו מספרין ב'ציאת מצרים', וזוכרין
 חסדיו שעשה עמנו והוציאנו ממצרים,
 על-ידי 'התעוררות מעט דמעט' פנ"ל.

כן יגדיל חסדו עמנו עתה: שיהיו נחשבים
 'מעט המצות' שאנו מקימין עתה,
 ל'התעוררות מלמטה', ועל-ידיה יעוררנו
 משנתנו על-ידי 'ספורי-מעשיות השניים
 הגבוהים' הנ"ל.

וזה: "כל המרבה לספר ביציאת-
 מצרים" - שירבה לספר, עד שיבא
 על-ידם לעורר רחמי השם-יתברך, שיאיר
 עלינו 'התעוררות', מ'ספורי-מעשיות
 הגבוהים' הנ"ל, שהם מלפשים ונעלמים
 ב'ספור יציאת מצרים' בהעלם גדול, כי
 באמת הם שרש הכל פנ"ל.

עד שיזכה על-ידיה: להרגיש נפלאות
 השם וחסדיו עתה גם עתה, שעוסק
 לעוררנו משנתנו על-ידי 'ספורי-מעשיות
 הגבוהים של שנים-קדמוניות'.

"הרי זה משבח", ואיתא בכתבים (פרי-עץ
 חיים, חג-המצות פ"ג): "הרי זה משבח
 בחסדים". "בחסדים" ודאי, בחינת "ורב
 חסד" (שמות לה, ו), שהם בחינת 'ספורי-
 מעשיות של שנים-קדמוניות', שהם בחינת
 "ורב חסד" - שעל-ידיה יש תקוה לכל.

כי עקר הספור מיציאת מצרים, ומכל
 הנסים והנפלאות שהשם-יתברך
 עושה עמנו בכל דור ודור, ובכל שנה ושנה,
 ובכל אדם ואדם, בכלל ובפרט, שהוא מצוה
 גדולה, כמו שכתוב (תהלים קה, ב): "שיחו בכל
 נפלאותיו".

הכל הוא בשביל להתעורר על-ידיה
 לשוב להשם-יתברך, על-ידי שאנו

כי עקר הספור הוא: להזכיר נפלאות השם
 וחסדיו העצומים, שהוציאנו ממצרים
 באותות נוראות - שעל-ידיה אנו מקוים
 ומחכים, שגם עתה יעשה עמנו נפלאות
 ויוציאנו מגלות הארץ הזו, בבחינת (מירכ"ז,
 טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו
 נפלאות", וכמובא מזה (פרי-עץ-חיים, שער חג-
 המצות פ"ז).

כי על-ידי רבוי הספור מ'יציאת מצרים',
 שהוא בחינת 'התגלות-התורה' על-ידי
 'ספורי-מעשיות של בקרב שנים' - על-ידי
 זה יכולים להמשיך עלינו הארה, מבחינת
 'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות'.

כי מבאר שם בהתורה הנ"ל: שאי אפשר
 לעורר מהשנה, כיון כשמתעוררין
 תחלה מעצמו, כי צריך שיהיה 'אתערותא'
 ד'לתתא' וכו', ועקר 'אריכת-הגלות' הוא רק
 מחמת זה וכו'.

ועל-כן לא היה אפשר בעת 'יציאת-
 מצרים', לעוררם על-ידי 'ספורי-
 מעשיות של שנים-קדמוניות' - כי אז היה
 'קדם מתן-תורה' לגמרי, ולא היה
 'אתערותא-דלתתא'.

רק השם-יתברך ברחמיו ונפלאותיו סבב:
 שיהיה להם 'איזה התעוררות' מעט,
 על-ידי המצות שמסר להם - דם פסח ודם
 מילה, ועל-ידיה היו יכולין לעוררם
 ולגאלם.

וזה בחינת 'מצות ספור יציאת מצרים' -
 שעל-ידיה אנו ממשיכין עלינו
 חסדיו המרבים, שנזכה שיעוררנו עתה
 ב'ספורי-מעשיות הגבוהים' הנ"ל.

רואין רבוי חסדיו ונפלאותיו שהוא מסבב עמנו לטובתנו, כדי לזכותנו לחיים נצחיים, להפיר אותו יתברך.

ועל-כן ראוי לנו להתעורר באמת להתקרב אליו יתברך, ועל-כן צריכין להרבות לספר בהם, בבחינת: "כל המרבה לספר ביציאת-מצרים" וכו' - עד שנזכה לעורר רבוי רחמיו וחסדיו על-ידי זה, עד שיעורר אותנו בשלמות על-ידי 'ספורי-מעשיות הגבוהים' הנ"ל, שהם בחינת: "ורב חסד".

קד.

(לקוטי-הלכות, פתח-הרשאה ד, ז)

כל אחד מישראל צריך לקרב נפשות להשם-יתברך, וכמו שהוא צריך לצאת מגלות נפשו - כמו-כן הוא צריך לעסק להוציא אחרים עמו, לקרב נפשות הרבה להשם-יתברך.

כי זה עקר עבודת האדם: "להודיע לבני האדם גבורתיו" וכו' (תהלים קמה, יב), כמו שכתוב (דברים ד, ט): "והודעתם לבניך ולבני בניך", "שנאמר על התלמידים" (ברכות כא:).

וזה עקר מצות זכירת וספור יציאת-מצרים' - כי 'יציאת-מצרים' הוא עקר התחלת התקרבות ישראל להשם-יתברך, על-ידי כל האותות והמופתים אשר ראינו בעינינו אז.

ועל-כן מצוה לזכור זאת ולספר מזה בכל יום, כמו שכתוב (תהלים קה, ב): "שיחו בכל נפלאותיו" - כדי לקרב כל הנפשות שבעולם להשם-יתברך.

כי זה היה עקר פונתו יתברך בכל המופתים הגדולים והאותות נוראות

שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים, אשר לא נשמעו ולא נראו מימות-עולם.

הכל כדי לגלות אלקותו ואדנותו וממשלתו לכל באי עולם, כמו שכתוב (שמות ט, טז): "ולמען ספר שמי בכל הארץ", וכתוב (שם י, ב): "ולמען תספר באזני בניך וכן בניך" וכו'.

ועל-כן כל התורה תלוי ב'יציאת-מצרים' - כמו שהתחיל בתחלת ה'עשרת-הדברות' (שמות כ, ב): "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ-מצרים" וכו', וכמו שהזכיר 'יציאת-מצרים' בכמה וכמה מצוות.

כי עקר התקרבות הנפשות להשם-יתברך לקיים את כל דברי התורה - הוא על-ידי 'ספור יציאת-מצרים'.

דהינו: על-ידי שמספרין גבורותיו ונפלאותיו שראינו בשעת 'יציאת-מצרים', ואשר אנו רואים מאז ועד הנה.

כי כל הנסים וכל הישועות, הם בבחינת 'יציאת-מצרים' "שכולל כל הגליות שמכנים בשם 'מצרים'" (בראשית-רבה טז, ד).

נמצא: ש'יציאת-מצרים' הוא בחינת 'התקרבות נפשות להשם-יתברך'.

"ולזכרון בין עיניך" (שמות יג, ט)

קה.

(ח"א נד, ד)

עקר הזכרון תולה ב'עין', בבחינת (שמות יג, ט): "ולזכרון בין עיניך".

"למען תהיה תורת ה' בפיה" (שמות יג, ט)

קו.

(ח"א סז, ז)

כשעוסק לעורר בני-אדם, צריך לשמור עצמו מתלמידים שאינם הגונים' - כדי שלא יהא נדבק בו מהרע שלהם, שלא יזיק לו, כמו שאמרו רז"ל (חלין קלג): "כל המלמד לתלמיד שאינו הגון וכו'".

וכן אסרו חז"ל (שבת קח.): "לכתב על עור בהמה טמאה, שנאמר (שמות יג, ט): 'למען תהיה תורת ה' בפיה' - מן המתר לפיה'".

וכשלומד עם אחר, הוא בחינת 'בתיבה' - כי ה'לשון' הוא בחינת (תהלים מה, ב): "לשוני עט סופר מהיר" - שנחקק ונכתב על לב התלמיד, כמו שכתוב (משלי ג, ג): "פתבם על לוח לבך".

ועל-כן צריך שלא יהיו דבריו נכתבין על בחינת 'עור בהמה טמאה' - היינו: 'תלמיד שאינו הגון'.

"פי ביד חזקה הוצאך ה' ממצרים" (שמות יג, ט)
עניני "יד חזקה"

קז.

(ח"א מז; ח"א סז, ז; ח"א קא; ח"א קפ)

נמצאים בסוף פרשת שמות, בפסוק (שמות ה, א): "פי ביד חזקה ישלחם, וביד חזקה יגרשם מארצו".

"והיה לאות על ידכה, ולטוטפת בין עיניך" (שמות יג, טז)

על-שם שהם 'ארבעה בתיים', קרויין 'טטפת', טט בפתפי שתיים, פת באפריקי שתיים. (רש"י; סנהדרין ד; זבחים לז; מנחות לד:)

קח.

(ח"א לג, ב; חיי-מוהר"ן קסד)

הקדוש-ברוך-הוא צמצם אלקותו בצמצומים רבים ושונים, מראשית המחשבה, עד נקודת המרכז של עולם הגשמי, ששם מדור הקלפות.

ובכל מה שמשתלשל יותר ומתצמצם יותר למטה, אלקותו מלבש שם במלבושים רבים יותר.

וזה שגלו חז"ל ופתחו לנו פתח, שהמשפיל ידע ויבין, שבכל הדברים גשמיים יש אלקותו וחיותו.

כמו שאמרו (סנהדרין ד; זבחים לז; מנחות לד:): "טט בפתפי שתיים, פת באפריקי שתיים!" - להודיע: שבכל לשונות העכו"ם, יש שם אלקותו המחיה אותה.

קט.

(ח"א לח, ז)

"בראשי"ת", (בראשית א, א), "ירא בשת" (תקוני-זהר צב:) - כי ה'יראה' הוא ה'בושה'.

כי "בראשי"ת", "תמן ראשי" תמן ב"ת" (תקוני-זהר יח:). "ראשי"י" - הם בחינת (שמות ו, יד): "אלה ראשי בית אבותם" (תקוני-זהר שם).

וה'אבות' הם: "תלת גונין דעינא". "ב"ת" - זה ה'בת-עין" (תקוני-זהר קכו:).

רְמִזָּה: 'מְקוֹם-הַתְּפִלִּין', וּלְטוֹטְפַת בֵּין
 עֵינֶיךָ" (שְׁמוֹת יג, טז), וְ"תֵלֶת גְּזֵינִין
 דְּעֵינָא וּבִתְעִין", הֵם 'אַרְבַּע פְּרֻשִׁיּוֹת',
 שְׂזוֹכִין "יֵרָא בְּשֵׁת", כַּנ"ל.

– שְׂאָר עֲנִינֵי 'מְצוֹת תְּפִלִּין' –
 נִמְצְאִים בְּפְרֻשֵׁת וְאֶתְחַנֵּן

[הוֹסְפֵנוּ כְּמֵה תְּבוּת בְּקֻטְעִים הַנ"ל, לְפִי כְּתוּבֵיךְ מוֹהֲרֵינ"ת ז"ל, שְׁנֵדָפֵס
 בְּשֵׁנֶת תַּשְׁמ"ה עַל-יְדֵי הַרְבֵּי נֶתָן צְבִי קֵעֵנִיג זצ"ל].

– שְׂאָר עֲנִינֵי 'חֹג הַפֶּסַח' –
 נִמְצְאִים בְּמַעְרְכֵת 'חֹג הַפֶּסַח'

לקוטי תפלות

פרשת בא

מפתח התפלות

- [א] **"בנערינו ובזקנינו נלך, בצאננו ובבקרנו נלך"** - שנוזפה בכל מצוה שאנו עושים, שנתעורר המצוה ותלך בכל העולמות כלם, לעורר אותם לעבודת-השם באמת.
- [ב] **"ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים וגו' . ולכל בני ישראל היה אור במושבתם"** - שנוזפה לצאת מתוך עמק ה"חשך ואפלה" וסטרא-אחרא - על-ידי 'דבורי האמת', ויאיר לנו 'אור האמת'.
- [ג] **ענין 'פ"ה ס"ח', ו"מצות בעור חמץ"** - שנוזפה להמשיך קדשות פסח תמיד, 'פ"ה ס"ח', ולספר לשווח בתורתך ונפלאותיך תמיד; ושנוזפה להנצל מהשאר וחמץ שבלב, המסית להרהר אחר תלמידי-חכמים, ולהאמין בכל הצדיקים.
- [ד] **"פסח, 'פ"ה ס"ח'; 'השיר יהיה לכם [לעתידי-לבוא] כליל התקדש חג [כליל פסח]"** - שנוזפה לעורר ה'עטרה מיני נגינה' - והשיר שלעתידי, כליל התקדש חג.
- [ה] **"אסור אכילת חמץ"** - שנוזפה להנצל מ'אסור חמץ', להחמיץ המוח ב'חכמות-חיצוניות' ו'מחשבות-זרות'; ושלא יכנס במחשבתנו שום הרהור על המחלקת שבין הצדיקי-אמת.
- [ו] **"אסור אכילת חמץ"** - שנוזפה להאמין ביציאת-מצרים ובקריעת ים-סוף, שהיה על-ידי שנתגלה יחודך בעולם, שהכל מתנהג בהשגחה - עד שאחר פסח נוכל לאכל אפלו 'חמץ' שהוא ה'טבע', פי נתגלה שהכל ב'השגחה' לבד.
- [ז] **"פי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם"** - שנוזפה למהר להמלט על נפשנו, ולבלי להתמהמה אפלו כרגע, ולרוץ במהירות ובזריזות גדול.
- [ח] **"ליל שמרים הוא לה' וגו', לכל בני-ישראל לדותם"** - שנוזפה להמשיך עלינו 'קדשות ליל פסח' על כל השנה, ולהנצל מכל 'מזיקי עלמא' ו'חשך' ו'יסורים'.
- [ט] **"הוציא ה' את בני-ישראל מארץ מצרים"** - שנוזפה על-ידי 'יציאת-מצרים', ל'תקון-הברית' ו'תקון-הדעת', ולכל ה'חמשים שערי-קדשה'.
- [י] **"זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים"** - שנוזפה לזכר יום צאתנו ממצרים, בכל יום ויום, ולהאמין באמת בכל הנסים והנפלאות של יציאת-מצרים, ובכל הנסים. ונוזפה לדבר ולספר ביציאת-מצרים כל הימים.

שָׁפְלִים, גְּלֻגְלִים, מְלֹאכִים, זִיקִים,
חֲשָׁמַיִם, שָׁרְפִים וְאוֹפְנִים, וְחַיּוֹת
הַקֹּדֶשׁ.

מִן תְּכַלִּית נִקְדַּת הַמֶּרְכָּז שֶׁל עוֹלָם-
הָעֲשִׂיָה, עַד רֵאשִׁית נִקְדַּת הַבְּרִיאָה,
שֶׁהוּא תַחֲלַת הָאֲצִילוֹת.

בְּכֹלֵם תִּלְךְ הַמְצוּה שְׁאָנוּ זוֹכִין לַעֲשׂוֹת
בְּכָל-עֵת, וְתַעֲוִיר וְתַקְיִץ כָּלֵם
לַעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת, וַיִּשׁוּבוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת
וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעוֹרֵר בְּרָכָה בְּכֹל
הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם, וְתַקִּים
מִקְרָא שְׂכֵתוֹב: "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל חַי רְצוֹן". וְתִשְׁפִּיעַ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וְתִמְשִׁיךְ שִׁפְע טוֹבָה וּבְרָכָה בְּכֹל
הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם.

⊙ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ט ⊙
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ט, 'תהמת יכסימו')
"וַיְהִי חֲשֵׁךְ אַפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשַׁת
יָמִים וָגו'. וְלִכְל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם"
(שִׁמוֹת י, כב-כג)
שְׁנֵזֶפֶה לְמִצָּא הַפְּתָחִים לְצֵאת מִתּוֹךְ עִמָּק הַ"חֲשֵׁךְ וְאַפְלָה"
וּסְטָרָא-אֲחֵרָא הַמְּסַבֵּי עֲלֵינוּ, וּבִפְרָט בְּשִׁיעַת הַתַּפְלָה -
עַל-יְדֵי 'דְּבוּרֵי הָאֵמֶת' שֶׁיִּצְאוּ מִפִּינוּ בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וַיֵּאִיר
לָנוּ 'אֹר הָאֵמֶת' - עַד אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה שׁוּם כֹּחַ לְשׁוּם "חֲשֵׁךְ
וְאַפְלָה", לְמַנַּע אוֹתָנוּ חֲסִד וְשְׁלוֹם מִתַּפְלָתָנוּ וְעִבּוֹדָתָנוּ

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הַבוֹחֵר בַּתַּפְלָת עֲבָדָיו,
שֶׁתַּרְחֵם עָלֵי וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,

⊙ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כד ⊙
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעייתא דעלמא')
"בְּנַעֲרֵינוּ וּבְזַקְנֵינוּ נִלְךָ, בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתָנוּ,
בְּצִאֲנָנוּ וּבְבִקְרָנוּ נִלְךָ" (שִׁמוֹת י, ט)
כְּשֶׁאֲדָם עוֹשֶׂה אֵיזָה מְצוּה, יֵשׁ כֹּחַ בְּהַמְצוּה, לִילְךָ
וּלְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיִנַת
(שִׁמוֹת י, ט): "בְּנַעֲרֵינוּ וּבְזַקְנֵינוּ נִלְךָ, בְּצִאֲנָנוּ וּבְבִקְרָנוּ נִלְךָ".
(לקוטי-מוהר"ן ח"א כד, ג)
שְׁנֵזֶפֶה בְּכָל מְצוּה שְׁאָנוּ עוֹשִׂים, שֶׁתַּתְּעוֹרֵר
הַמְצוּה וְתִלְךָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם, לְעוֹרֵר אוֹתָם
לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם בְּאֵמֶת.

וּבְכֵן תַּרְחֵם עָלֵינוּ אָבִינוּ מִלְּפָנוּ,
וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשָׁה וְטְהָרָה,
וְתַתֵּן כֹּחַ וּגְבוּרָה בְּכָל מְצוּה וּמְצוּה שְׁאָנוּ
זוֹכִין לַעֲשׂוֹת.

שֶׁתַּתְּעוֹרֵר הַמְצוּה וְתִלְךָ בְּכֹל
הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם, וְתַעֲוִיר
אֶת כָּלֵם לַעֲבוֹדָתְךָ וְלִירְאָתְךָ.

עַד שֶׁיִּתְעוֹרְרוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם, וְכָל
אֲשֶׁר בָּהֶם, לַעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת.

רוּחַם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, אֵשׁ, רוּחַ,
מַיִם, עֶפֶר. "מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר
בְּלִבְנוֹן, עַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר בְּקִיר". מִשְׁלֹשׁוֹל
קֶטֶן שְׂפִיָם, עַד קַרְנֵי רְאֵמִים.

"מִלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים, שָׂרִים וְכָל
שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ", גְּדוֹלִים וְקִטְנִים,
בָּנִים וּבָנוֹת, זְקֵנִים וְנְעָרִים.

"הָאֶרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ, הַיָּמִים וְכָל
אֲשֶׁר בָּהֶם, הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי
הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם".

עוֹלָם הָעֲשִׂיָה, וְהַיְצִירָה, וְהַבְּרִיאָה,
וְהָאֲצִילוֹת, וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם.

ותזכנו בחסדיך העצומים, להתפלל ולהתחנן תפלותינו ותחנותינו לפניך, באמת ובלב שלם. הורנו מה שנדבר, הבינו מה שנשאל.

וזכני, שאוציא דבורי התפלה לפניך באמת לאמתו, באפן שיאיר לי 'אור האמת', ליצא מתוך עמק החשך והמחשבות-זרות והקלפות, העומדים עלי ומסבבים אותי בכל-עת, ובפרט בשעת התפלה.

שכלם באים עלי ומסבבים אותי מכל צד ומכל פנה, בכמה מיני סבובים ובלבולים הרבה מאד, בלי שעור וערך ומספר.

עד שאיני יכול לפתח פי בתפלה, ואיני יכול להוציא אפלו דבור אחד בתפלתי כראוי, מגדל החשך והמחשבות-זרות והבלבולים והמניעות והמסכים המסבבים אותי מכל צד בשעת התפלה.

ואין לי שום פתח תקוה והצלה להנצל מהם, כי-אם על-ידי דבור האמת.

כאשר גלית לנו על-ידי חכמיך הקדושים: "אשר על-ידי דבור האמת, תאיר לנו בתוך עמק החשך והאפלה, לצאת מחשך לאור גדול" - כי אתה חפץ באמת, ו"קרוב אתה לכל אשר יקראוך באמת".

ועל-כן באתי לחלות פניך יהוה אלהי, ולהשתטח לפניך, ולפרש כפי

אליך, שתעורר רחמיך האמתיים עלי, על עני ואביון כמוני.

ותשפיע עלי ברחמיך הרבים 'אור האמת', שאזכה לדבר לפניך דבורי התפלה באמת לאמתו. ואזכה להוציא כל דבורי התפלה מפי, באמת ברור זך וצלול.

למען אזכה, שיאיר לי אור האמת, למצא הפתחים בתוך החשך הגדול המתגבר עלינו בכל עת, הרוצה להחשיך ולהסתיר ממנו חסו-שלום אורך הגדול.

ואם חטאתי עויתי ופשעתי לפניך מנעורי עד היום הזה, ופגמתי לפניך פגמים הרבה מאד, ושניתי ושלשתי עליהם פעמים אין מספר.

ובכל-פעם על-ידי כל חטא ופגם, הוספתי עלי חסו-שלום חשך על חשך, ומסגר על מסגר, ומסכים ומחיצות על מסכים ומחיצות, ומניעות על מניעות, ובלבולים על בלבולים.

עד אשר באתי בתוך עמק החשך ואפלה גדולה מאד, ונחשכו ונסתרו מעיני כל מיני פתחים שיש שם, לצאת על ידם מאפלה לאורה, "טבעתי בין מצולה ואין מעמד, באתי במעמקי מים ושבלת שטפתי".

הן על-זה באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, חמל חמל, חוס חוס, רחם רחם, הצל הצל.

☉ [ג] לקוטי-תפלות ח"א מב ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פג, 'על-ידי תקוה-הברית')

"פסח הוא לה" (שמות יב, יא-כז)

"שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם" (שמות יב, יט)

ענין 'פ"ה ס"ח' - ומצות 'בעור חמץ'

שנזכה להמשיך קדשות פסח תמיד, ולספר לשוח בתורתך ונפלאותיך תמיד - ושנזכה לאור העינים האמתיים, לראות 'נפלאות השם' - ושנזכה להציל מהשאר וחמץ שבלב, המסית להרהר אחר תלמידי-חכמים, ולהאמין בכל הצדיקים

וכשם שגברו עלינו רחמיך וחסדיך
העצומים וגלית לנו עצה
הקדושה הזאת.

כן יהמו נא מעיך ורחמיך עלינו יהוה
אלהינו, ותעזרנו ותושיענו בחסדיך
הנוראים והנפלאים, שנזכה לקיים עצה
הקדושה הזאת: "שנזכה להוציא מפינו
'דבורי-אמת' לפניך, בתפלותינו
ותחנותינו ובקשתינו!"

עד אשר לא יהיה שום כח לשום חשך
ואפלה, למנע אותנו חסו-שלום
מתפלתנו ועבודתנו.

ובכל מיני חשך ואפלה הרוצים
להתגבר עלינו בכל-עת, ובפרט
בשעת התפלה, בכלם נוכל למצא
הפתחים - על-ידי דבור האמת שנוציא
מפינו.

לצאת על-ידו מאפלה לאורה, מחשך
לאור גדול. "כי אתה תאיר נרי,
יהוה אלהי יגיה חשפי".

ויקיים מקרא שכתוב: "יהוה אורי
וישעי ממי אירא, יהוה מעוז חיי
ממי אפחד".

ותמשיך עלי קדשות פסח תמיד, ותעזר
לנו תמיד לספר ולשוח
בנפלאותיך ותורתך האמתית, ונזכה
לדבר ולגלות תמיד 'תורת אמת', ויקיים
בנו מקרא שכתוב: "תורת אמת היתה
בפיהו".

ותרחם עלינו ותושיענו ותעזרנו
מהרה, להעביר החשך שפסה
פני תהום, ולהאיר אור-האמת בעולם,
עד שיהיה נחשב כאלו בראנו את
העולם.

רבנו של עולם, השם פה לאלם, תן
לנו פה לשוח בתורתך
ונפלאותיך האמתיות תמיד, "למען ידעו
דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו
לבניהם".

ונזכה להודיע לבנינו, ולבני בנינו,
ולכל בני-ישראל לדורותם, את
כל מעשה יהוה ונפלאותיו אשר עשה
עמנו, מיום יציאת-מצרים עד היום הזה,
כמו שכתוב: "והודעתם לבניך ולבני
בניך".

מלא רחמים, זכנו אותנו ואת כל ישראל, לאור העינים האמתיים, להסתכל ולראות האמת תמיד, ונביט ונראה נפלאות יהוה תמיד באמת.

גל עיני ועיני כל ישראל, ונביט נפלאות מתורתך אשר גלית על ידי צדיקיך-האמתיים, אשר אתה לבד יודע נפלאות תורתם שגלו בעולם.

ועל-ידי אור העינים, יעלו כל הבקשות והתחנות אשר אנו מתפללים אל הבית-המקדש, ועל-ידי-זה תעורר הגאולה התלויה בלב, כמו שכתוב: "כי יום נקם בלבי, ושנת גאולי באה".

ועל-ידי-זה תבטל מאתנו שאור וחרמץ של "יצר לב האדם רע" שנשארו לנו מנעורנו.

אשר זה השאר והחרמץ שבלב, הוא המסית את האדם להרהר אחר תלמידי-חכמים שבדור ולומר: 'זה נאה וזה לא נאה'.

ועל-ידי-זה חלק לבנו, ונעלמו מאתנו השבעים-ושנים צדיקים שבדורנו, ואין אנו יודעים בברור אחד מהם.

רחם עלינו למענה, ותסיר ותבער ותבטל מאתנו השאר והחרמץ שבלב.

עד שנזכה להאמין בכל הצדיקים, ולבלי להרהר אחריהם כלל, ולא

לעשות שום חלוק ביניהם כלל, רק כלם יהיו נאים ואהובים ויקרים בעינינו מאד מאד.

ועל-ידי-זה נזכה, שיתלהב לבנו בלמוד-התורה בשלהובין-דרחימותא, ו"מים רבים" שהם אהבות ויראות חיצוניות, "לא יוכלו לכבות את האהבה, ונהרות לא ישטפוה".

❁ [ד] לקוטי-תפלות ח"א מט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

"פסח הוא לה" (שימות יב, יא-כז)

'פ"ה ס"ח' (שער-הפונות, פסח; פרי-עץ-חיים, חגי-המצות)

"השיר יהיה לכם כליל התקדש חג" (ישיעיה ל, כט)

"השיר יהיה לכם" - ביום שתנאלו מן הגלות. "כליל התקדש חג" - כמו שאתם נוהגים לשורר ב'ליל התקדש חג' וכו', 'לילי פסחים' וכו'. (רש"י פסחים זה:)

"השיר יהיה לכם כליל התקדש חג" - פי יתער 'שיר ונגונא' בעלמא. בבחינת: 'פ"ה ס"ח'. (לקוטי-מוהר"ן ח"א מט)

שנזכה לעורר ולגלות 'עשרה מיני נגינה' - ושיתער על-ידינו השיר שלעתיד, כליל התקדש חג

ותזכני לעורר ולגלות 'עשרה מיני נגינה'. ואזכה מהרה לסדר לפניך בכל יום תמיד שירות ותשבחות הרבה בקול גילה ורנן לשמך הגדול והקדוש, בשיר ושבח ונגון וזמרה ועז וחדוה, בכל עשרה מיני נגינה הקדושים.

עד שנזכה שיתער על-ידינו השיר שיתער לעתיד, שהוא שיר פשוט כפול משלש מרבע, כמו שכתוב: "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג".

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"א ה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ה, 'בפחצרות')

"כל מחמצת לא תאכלי; ולא יאכל חמץ"

(שמות יב, כ; יג, יג)

- אסור 'אכילת חמץ' -

שנזכה להנצל מ'אסור חמץ', מלהחמיץ המח ב'חכמות-חיצוניות' ו'מחשבות-זרות' - ונזכה שלא יכנס במחשבתנו שום הרהור על המחלקת שבין הצדיק-אמת, רק נזכה להאמין בהם באמונה-שלמה, בלי שום הרהור וקשיא כלל

וּזְבַנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וַחֲסַדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, לְפָנוֹת אֶת מַחֵי וּמַחֲשַׁבְתִּי, מַחֲכֹמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת, וּמַחֲשַׁבוֹת-זָרוֹת.

שְׁלֵא אֶטְמַטֵּם אֶת מַחֵי וּמַחֲשַׁבְתִּי בְּתַאוֹת וְהַרְהוּרִים חִסְוִשְׁלוֹם. וְלֹא אַחֲמִיץ אֶת מַחֵי וּמַחֲשַׁבְתִּי בְּחַכְמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת וּבְתַאוֹת חִסְוִשְׁלוֹם.

וְלֹא אֶהְרַחַר בְּהַרְהוּרִים רָעִים, שְׁלֵא יִהְיֶה לִי שׁוֹם הַרְהוּר וּמַחֲשַׁבַת חוּץ בְּעוֹלָם כָּלֵל. רַק יִהְיֶה מוֹחֵי וּמַחֲשַׁבְתִּי נָקִי וְזָךְ וְצַח, שְׁלֵא יִכְנַס בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוֹם מַחֲשַׁבַת-חִיצוֹנָה כָּלֵל.

וְתַתֵּן לִי כַח, לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמַּחֲשַׁבוֹת-רָעוֹת, מַחֲשַׁבוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת וְהַרְהוּרִים, הַבָּאִים עָלַי לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי, שְׁלֵא אֶתֵּן לָהֶם שׁוֹם מְקוֹם לְכַנֵּס בְּמַחֵי כָלֵל.

וְאַזְכָּה לְגַעַר בָּהֶם, וְלָרִיב עִמָּהֶם, לְגַרְשָׁם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלִי, שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם כַּח לְכַנֵּס בְּדַעְתִּי כָלֵל, וְאַזְכָּה לְקַדֵּשׁ אֶת מַחֲשַׁבְתִּי תָמִיד.

אֲנִי יְהוָה רַחֲמָן מְלֵא רַחֲמִים, טוֹב וּמְטִיב לְכָל. אַתָּה יְדַעְתָּ אֶת גְּדֹל עֲצָם הַפָּגָם הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַנוֹגֵעַ בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים מְאֹד, עַל-יַדֵּי כָּל מַחֲשַׁבָה רָעָה, מִכָּל-שָׁכֵן וְכָל-שָׁכֵן עַל-יַדֵּי הַרְהוּר רַע חִסְוִשְׁלוֹם.

שְׁהוּא פּוֹגֵם וּמְקַלְקֵל מְאֹד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְעוֹקֵר אֶת הָאָדָם חִסְוִשְׁלוֹם מִמְקוֹר הַחַיִּים, עַד אֲשֶׁר קָשָׁה לוֹ עוֹד לָשׁוּב וּלְהַשִּׁיג אַרְחוֹת חַיִּים.

וְכָל שְׂאֵר הַפָּגָמִים הָעֲצוּמִים וְהַנּוֹרָאִים עַד גְּבַהֵי מְרוֹמִים, הַנוֹגְעִים בְּמְקוֹם שְׁנוֹגְעִים, שֶׁנַּעֲשִׂים עַל-יַדֵּי כָּל מַחֲשַׁבָה רָעָה וְהַרְהוּר הַנִּכְנָס בְּמַחֲשַׁבְתִּי חִסְוִשְׁלוֹם.

וְגַם אַתָּה יְדַעְתָּ, אֶת גְּדֹל עֲצָם הַהַתְגַּבְּרוֹת שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלֵינוּ בְּכָל-פַּעַם, לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתָּנוּ בְּמַחֲשַׁבוֹת-רָעוֹת וְהַרְהוּרִים-רָעִים.

וּבְעוֹנוֹתַי-הַרְבִּים לֹא נִזְהַרְתִּי לְהַשְׁמֵר מֵהֶם וּלְהַתְגַּבֵּר עָלֵיהֶם, עַד אֲשֶׁר פָּגַמְתִּי אֶת מַחֵי מְאֹד עַל-יַדֵּי מַחֲשַׁבוֹתִי הָרָעוֹת שֶׁהַכְּנַסְתִּי בְּמַחֵי. עַד שֶׁכָּל מַחֵי הוּא מְלֵא מַחֲשַׁבוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת.

וְעַבְרָתִי עַל 'אֶסוּר חֲמִץ', שֶׁהֵייתִי מַחֲמִיץ אֶת מַחֵי בְּתַאוֹת וְהַרְהוּרִים וּבְלִבּוֹלִים, וּבְכָל מִינֵי שְׁטוּתִים.

וְלֹא דִי, שְׁלֵא הֵייתִי מִתְגַּבֵּר עַל הַמַּחֲשַׁבוֹת-רָעוֹת, אַף גַּם נִתְּתִי לָהֶם כַּח לְכַנֵּס בְּמַחֵי, וְלֹא הִשְׁתַּדַּלְתִּי

לְגַרְשָׁם כָּל־ל, וְלֹא קִיַּמְתִּי עֲצוּתֶיךָ
הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר גָּלִיתָ לִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
לְגַרְשָׁם מִמֶּנִּי בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֵׂה, וְלֹא
שָׁמַעְתִּי לְקוֹל מוֹרִי.

אֲוִי לִי, וַי לִי, עַל הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ
בְּבִלְבּוֹל־הַדַּעַת וּמַחֲשָׁבוֹת־רָעוֹת.
”טִבַּעְתִּי בִּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מַעֲמָד, בְּאֵתִי
בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבּוֹלֶת שְׁטַפְתָּנִי.”

כָּל דַּעְתִּי וּמַחֲי נִתְעַרְבַּב כָּל־כָּף
בְּמַחֲשָׁבוֹת־רָעוֹת וּבִלְבּוֹלִים, עַד
אֲשֶׁר אָפְלוּ בְּשַׁעַה שְׁאֲנִי חָפֵץ לְהִתְגַּבֵּר
עֲלֵיהֶם וּלְבַרַח מֵהֶם, קָשָׁה עָלַי מְאֹד.
”יְהוָה אֱלֹהִים, אַתָּה יָדַעְתָּ לְאוֹלָתִי,
וְאֲשֵׁמוֹתַי מִמֶּךָ לֹא נִכְחַדְדוּ.”

הֵן עַל כָּל אֱלֹהַ בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה,
בְּקִידָה וּבִכְרִיעָה וּבְהַשְׁתַּחֲוִיָּה, בַּתְּחִנָּה
וּבִקְשָׁה, כְּעֵנִי בַּפֶּתַח, נֶאֱנַח וְנִדְכָּה, שׁוֹאֵל
וּמִבְקָשׁ מִתְּנַת־חַנּוּם וְנִדְבַת־חֶסֶד.

שְׁתַּחֲוֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים וּחֶסֶדֶיךָ
הַנּוֹפְלָאִים, וְתוֹצִיאֵנִי מֵאֲפֵלָה
לְאוֹרָה, וְתַעֲזֹר לִי מֵהַיּוֹם, לְקַדְּשׁ אֶת
מַחֲשַׁבְתִּי תָמִיד מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, צוּפָה בְּעֵלְבוֹן
אֲנוּחִים, תִּיקַר נָא נַפְשִׁי
הָאֲמֻלָּה בְּעֵינֶיךָ, וְחַמַּל עָלַי בְּחַמְלָתְךָ
וְחַנּוּנוֹתֶיךָ, וְעֲזָרְנִי וְסִיעֵנִי וְחִזְקֵנִי וְאַמְצָנִי,
וְקַדְּשֵׁנִי בְּקִדְשֶׁתְּךָ הָעֲלִיוֹנָה, שְׁיִמְשֶׁךְ עָלַי
קִדְשָׁה וְטָהָרָה מֵאֲתָךְ.

בְּאַפֵּן שְׂאֵזְכָּה מֵעַתָּה לְשָׁמֵר עֲצָמִי,
שֶׁלֹּא אֲנִיחַ לְכֹנֶס כָּל־ל לְתוֹךְ

מַחֲשַׁבְתִּי, שׁוּם מַחֲשַׁבַת חוּץ שְׁבַעֲוֹלָם,
וְלֹא שׁוּם בִּלְבּוֹל־הַדַּעַת.

וּמִכָּל־שָׁכֵן וְכָל־שָׁכֵן, שֶׁלֹּא אֶהְרַהֵר
בְּשׁוּם הִרְהוּר בְּעוֹלָם כָּל־ל,
רַק מַחֲשַׁבְתִּי תִהְיֶה קְדוּשָׁה תָּמִיד, זָכָה
וְנִקְיָה מִכָּל סִיג וּפְסֻלָּת.

וּבְכֵן תִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לְהֶאֱמִין
בְּצַדִּיקֵי־אַמֶּת, וְלֹא יִכְנַס
בְּמַחֲשַׁבְתִּי וְדַעְתִּי, שׁוּם הִרְהוּר וּמַחֲשָׁבָה
כָּל־ל, עַל הַמַּחְלָקַת שֵׁישׁ בֵּין הַצַּדִּיקֵי־
אַמֶּת.

רַק אֲזָכָה לְהֶאֱמִין בְּצַדִּיקֵי־אַמֶּת
בְּאַמוּנָה־שְׁלֵמָה, וְלֹא יִהְיֶה לִי שׁוּם
הִרְהוּר וְקִשְׁיָא עֲלֵיהֶם וְעַל הַמַּחְלָקַת
שְׁבִינִיָּהֶם כָּל־ל.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִם אֲמָנָם פִּגְמַתִּי
בְּטַפִּי מַחֲי, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זָה אֲנִי
רְאוּי וְכֹדָאֵי לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי־אַמֶּת,
וְלִזְכוּת לְהֶאֱמִין בָּהֶם בְּאַמֶּת, אֲשֶׁר מַחֲמַת
זֶה בָּאִים עָלַי מַחֲשָׁבוֹת־חוּץ וְהִרְהוּרִים,
לְהִרְהוּר אַחֲרֵיהֶם חֶסֶד־וְשָׁלוֹם.

אֲנִי יְהוָה, אֵל תַּעֲשֵׂה עִמִּי כַּחֲטָאֵי, וְאֵל
תְּדִינֵנִי כַּמַּפְעָלִי, וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ
וְלֹא לְמַעַנִּי, וּמִלָּא בְּקִשְׁתִּי בְּרַחֲמִים.

וְזָכְנִי, שֶׁלֹּא יִכְנַס בְּלִבִּי שׁוּם קִשְׁיָא
וְהִרְהוּר כָּל־ל, עַל הַצַּדִּיקֵי־אַמֶּת,
וְעַל הַמַּחְלָקַת שְׁבִינִיָּהֶם. רַק אֲזָכָה
לְהֶאֱמִין בָּהֶם תָּמִיד, בְּאַמוּנָה־שְׁלֵמָה
בְּאַמֶּת.

וְחַמַּל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְזָכְנִי לְשׁוּב
אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלִהְשִׁיג אַרְחוֹת
חַיִּים, וּבְמִקּוּם שְׁקָלְקֻלְתִּי שָׁם אֶתְתַּקֵּן.

וְתָשִׁיב אוֹתִי בְרַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ
הַגְּדוֹלִים, מִמּוֹת לְחַיִּים. מִחֲמַץ
לְמִצָּה. מִיִּרְאָה רָעָה לְיִרְאָה טוֹבָה. מִקּוֹל
פָּגוּם מִחֲכָמָה פְּגוּמָה, לְקוֹל טוֹב לְחֲכָמָה
טוֹבָה.

"תוֹרֵיעֵנִי אֵרַח חַיִּים, שְׁבַע שְׁמָחוֹת אֶת
פְּנֶיךָ, נְעֻמוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח.
כִּי עֲמַךְ מְקוֹר חַיִּים, בְּאוֹרְךָ נִרְאָה אוֹר."
אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, חוֹתֶךָ חַיִּים לְכֹל חֵי.
אֵל חֵי חֶלְקֵנוּ צוֹרְנוּ, גְּאֻלָּנוּ
מִמּוֹת, פִּדְנוּ מִשַּׁחַת. וְהִצַּל אוֹתִי וְאֶת כָּל
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מִכָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת-
רָעוֹת וְהִרְהוּרִים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים סְטְרָא-
דְּמוֹתָא.

וְחַנּוּנֵי מֵאֲתָךְ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתֵן לִי
חַיִּים-טוֹבִים, חַיִּים-אֲרוּכִים,
חַיִּים-אֲמִתִּיִּים, חַיִּים-נִצְחִיִּים. וְעֲזְרֵנִי
שְׂאֻזָּכָה לְקַדֵּשׁ אֶת הַמַּחִין שְׁלִי הַנִּקְרָאִים
"בְּאֵר מַיִם חַיִּים".

וּבִקְרִיעַת יָם-סוּף, שֶׁהַכֹּל הָיָה עַל-יַדֵּי
שְׁנַתְגָּלָה יַחוּדְךָ וְאַחֲדוּתְךָ בְּעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל
מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָה בְּלִי שׁוּם דְּרָךְ-הַטָּבַע
כָּלֵל. עַד שְׂאֲחֵר פֶּסַח נוֹכַל לְאָכַל אֶפְלוֹ
חֲמִץ.

כִּי נִתְגָּלָה: שֶׁהַטָּבַע' שֶׁהוּא בְּחִינַת
'חֲמִץ', הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד, כִּי זֶה
עֵקֶר הַדַּעַת, שֶׁעַל-יַדֵּי הַדַּעַת מְבַטְלִין כָּל
הַיְסוּרִים וְהַדִּינִין, וּמְכַנְיְעִים אֶת כָּל
הַרְשָׁעִים וְהַעֲכוּ"ם הַמוֹשְׁלִים עָלֵינוּ.

וְתוֹרִיד הַשָּׁנִי דְּמַעוֹת לְיָם-הַגְּדוֹל,
וְתַעֲשֶׂה סוּף וְקֶץ מִכָּל
הַעֲכוּ"ם. וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים לְטוֹבָה,
"וְנוֹדָה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל
פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ", שִׁיר שֶׁל הַשְׁגָּחָה, שִׁיר שֶׁל
נִפְלְאוֹת וְנְסִים, "מֵאֵת יְהוָה הִיְתָה זֹאת
הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ".

❁ [ז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מַט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')
וַיֵּאָפוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת
מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִץ כִּי גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא
יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמָה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם"
(שְׁמוֹת יב, לט)

שְׁנֻזָּכָה לְמַהֵר לְהַמְלִיט עַל נַפְשֵׁנוּ, וְלִבְלִי לְהַבִּיט
אֲחֵרֵינוּ, וְלִבְלִי לְהִתְמַהֵמָה אֶפְלוֹ כְּרַגַּע, וְלוֹרֹץ בְּמַהִירוֹת
וּבְרִיזוֹת גְּדוֹל, כָּל הַדְּרָךְ שֶׁהֵינּוּ יְכוּלִין לִילֶךְ עַד עֲכָשׁוּ

וּבְכֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, וְאֱלֹהֵי כָּל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים, אֱלֹהֵי הָרַאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים,
וְאֱלֹהֵי כָּל יִשְׂרָאֵל.

❁ [זו] תַפְלוֹת-הַבֶּקָר ז ❁

(על-פי לקוטי-הַלְכוֹת, נְטִילַת-יָדַיִם שְׁחֵרִית ב - הַבְּנוּיָה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, 'דע שכל מיני צער')
"כָּל מִחְמָצַת לֹא תֹאכְלוּ; וְלֹא יֹאכַל חֲמִץ"
(שְׁמוֹת יב, כ; יג, יג)

- אֲסוּר 'אֲכִילַת חֲמִץ' -

שְׁנֻזָּכָה לְהֵאֲמִין בְּנִסְיָה הַקְּדוּשִׁים בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם
וּבִקְרִיעַת יָם-סוּף, שֶׁהַכֹּל הָיָה עַל-יַדֵּי שְׁנַתְגָּלָה יַחוּדְךָ
בְּעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָה, בְּלִי שׁוּם דְּרָךְ-הַטָּבַע
כָּלֵל - עַד שְׂאֲחֵר פֶּסַח נוֹכַל לְאָכַל אֶפְלוֹ חֲמִץ - כִּי
נִתְגָּלָה שְׁגָם ה'חֲמִץ' שֶׁהוּא ה'טָבַע', הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה לְבַד

וְנֻזָּכָה לְנְסִים, וְלְהֵאֲמִין בְּנִסְיָה
הַקְּדוּשִׁים בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם

יְהִימוּ נָא וַיִּכְמְרוּ נָא רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ
עָלַי, עַל פָּגוּם וּמַבְלָבֶל כְּמוֹנִי,
וְתוֹרְנִי וְתַדְרִיכְנִי בְּאַמְתְּךָ וּתְלַמְּדֵנִי,
שְׂאֵזְפָה לְדַעַת בְּאַמֶּת אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיִן
זֶה, בְּאִיזָה דֶרֶךְ בְּאִיזָה אַפֵּן לְצַמְצֵם הָאֹר
בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי אָנִי צָרִיךְ לְכֶסֶף אֵלֶיךָ
תָּמִיד וּלְהַשְׁתַּוְּקֶק אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת,
וְלָרוּץ אֵלֶיךָ "כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֶרֶח" הַזֶּה,
שְׁהִייתִי יָכֹל לִילֵךְ בְּזִמְנִי שְׁהִייתִי נְזוּף
מִלְּפָנֶיךָ, כִּי כָּבֵד כָּלִיתִי יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה
בְּהֶבֶל וְרִיק.

מָה אֹמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמָה
אֲסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, אֵינִן לִי
פֶה לְהַשִּׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ.

וּבְמִקְוֵמוֹת אֱלוֹ שְׁנַתְּפִסְתִּי בָהֶם
בְּעוֹנוֹתֵי-הָרָבִים, בּוֹדְאִי
אֵינִן שׁוֹם דֶּרֶךְ לְצֵאת מֵהֶם בְּהַדְרָגָה כְּסֹדֵר.

וּבּוֹהֵאֵי הַהֶכְרַח לְבִרַח מִשָּׁם מְהֵרָה
וְלָרוּץ מִשָּׁם בְּמַהֲרֵי וּבְזִרְיֻזוֹת גְּדוֹל,
לְמַהֵר לְהַמְלִיט עַל
נַפְשִׁי, וְלִבְלִי לְהַבִּיט אַחֲרַי, כִּי לֹא
אוּכַל לְהִתְמַהֵמָה עוֹד חֵס וְשָׁלוֹם
אֶפְלוּ כְּרָגַע.

וְאַתָּה צָרִיךְ לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים
עָלַי הַגְּנוּזִים אֶצְלֶךָ, וְלְהוֹצִיאֵנִי
מִהֵרָה בְּזִרוּעַ עֲזָךָ, וְלִשָּׂא אוֹתִי "עַל כִּנְפֵי
נְשָׁרִים", וְלְהַבִּיא אוֹתִי אֵלֶיךָ, לְקַרְבְּנִי

לְעַבּוֹדְתְּךָ, חֵישׁ קַל מְהֵרָה, כִּי עֲדִין לֹא
אֲבָדָה תְּקוּנֹתַי "וְתוֹחַלְתִּי מִיְהוָה", כִּי
"חֲסָדֶי יְהוָה כִּי לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמָיו".

אָבֶל אֶף-עַל-פִּי-כֶן, אָנִי מְכַרַח לְצַמְצֵם
אֹר הַהֶתְלַהֲבוֹת לְבָבִי, כַּאֲשֶׁר נִגְלָה
לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים.

כִּי גִלּוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ, לְכַמֵּה פְּגָמִים
בְּאַתִּי, עַל-יַדֵּי רַבּוּי הַהֶתְלַהֲבוֹת חוּץ
מִהַמְּדָה. "וְאָנִי בְעַר וְלֹא אֲדַע, בְּהֵמוֹת
הִייתִי עִמָּךְ".

עַל-כֵּן בְּאַתִּי לְפָנֶיךָ, אָבִי אָבִי, אֲדוֹנָי
אֲדוֹנָי, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל וְקַדּוֹשִׁי,
צוֹר לְבָבִי. הֲרִינִי מִשְׁלִיךְ עֲצָמִי עָלֶיךָ.

הֲרִינִי מוֹסֵר גּוּפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי
אֵלֶיךָ לְבֵד. "בִּיָּדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי,
פְּדִיתָה אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת. אֵלֶיךָ יְהוָה
נַפְשִׁי אֲשָׂא". וְאָנִי מוֹסֵר כָּל לְבָבִי עָלֶיךָ
לְבֵד.

"הוֹרְנִי יְהוָה דֶּרֶכְךָ, אֶהְלֵךְ בְּאַמְתְּךָ,
יַחַד לְבָבִי לִירְאָה שְׁמֶךָ". הוֹרְנִי
וְלַמְּדֵנִי, אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיִן הַתְּשׁוּקָה
וְהַהֶתְלַהֲבוֹת אֵלֶיךָ, וְאִיךָ לְצַמְצֵם אֶת
הַהֶתְלַהֲבוֹת.

כַּאֲפֵן שְׂאֵזְפָה לְתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת,
וְלִילֵךְ בְּדֶרֶכְיָךְ הַקְּדוֹשִׁים,
וְלְהִתְדַבֵּק בְּמַדּוּתֶיךָ הַטּוֹבוֹת, וְלִקְבֹּל עָלַי
תָּמִיד עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, בְּאַהֲבָה

☪ [ח] תפלות הבקר ז ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב - הפנויה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, 'דע שכל מיני צעור')

"ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ
מצרים, הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל
בני-ישראל לדרתם" (שמות יב, מב)

שנזכה להמשיך עלינו 'קדשת ליל פסח' על
כל השנה, ועל-ידי-זה נזכה להנצל מפל מזיקי
עלמא, ומפל מיני חשך, ומפל מיני יסורים,
ותאיר כאור יום חשכת לילה

ותשמרנו מפל מזיקי עלמא, שלא
יהיה להם שום פח להזיק
לנו, הן בגוף הן בנפש. ותצילנו מפל
מיני חשך, ותאיר עלינו מאורך הקדוש,
ששמנו נמשך כל האורות בגשמיות
וברוחניות.

ואזכה להמשיך עלינו קדשת ליל פסח
על כל השנה, שעל-ידי-זה
נהיה נשמרים מפל מיני חשך ומזיקי
עלמא, ומפל מיני יסורים ודינים, אשר
התגברו עלינו על-ידי חטאתינו ועונותינו.

רק תאיר עלינו באורך האין-סוף,
ויקוים בנו מקרא שכתוב: "כי אתה
תאיר גרי יהוה אלהי יגיה חשפי".

"ותאיר כאור יום חשכת לילה",
ותשגיח עלינו בהשגחתך,
ותבטל כל ההזקות וכל הדינין מעלינו
ומעל כל עמך ישראל לעולם.

וברצון, באימה וביראה, בקדשה
ובטהרה גדולה, ולעבד אותך באמת-
לאמתו בהדרגה ובמדה פרצונך הטוב
באמת.

ואזכה לרוץ מהרה, כל הארח הזה
שהייתי יכול לילך בזמן
שהייתי נזוף מלפניך. ותעזרני שאזכה
לתקן מהרה בחיי, כל הפגמים שפגמתי
לפניך מנעורי עד היום הזה, על-ידי
חטאי ועונותי ופשעי הרבים והעצומים.

חום וחסני, ורחם עלי והושיעני, חיש
קל מהרה, ישועה שלמה
ואמתית, ישועת הנפש והגוף באמת,
ישועה הנצחית, לעולמי עד ולנצח
נצחים.

תן לי תקנה טובה חיש קל מהרה, תן
לי חיים אמתיים, הסר ממני יגון
ואנחה, "שמח נפש עבדך, כי אליך אדני
נפשי אשא". זכני מהרה לתשובה שלמה
באמת, ואזכה לשוב למקור שנחצבתי
משם.

"השיבני ואשובה כי אתה אלהי.
שובה יהוה עד מתי והנחם
על עבדיך. השיבנו יהוה אליך ונשובה
חדש ימינו כקדם. יהיו לרצון אמרי פי,
והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי".
אמן ואמן.

ותזכנו ברחמיך הרבים חיש קל מהרה,
לתקון-הברית, לתקון-הדעת באמת,
כראוי לישראל עם קדשך.

וקיים לנו מקרא שכתוב: "כימי צאתך
מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ני] תפלות-הבקר ז

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב - הבנייה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, 'דע שכל מיני צערי')

"זכור את היום הזה אשר יצאתם
ממצרים מבית עבדים" (שמות יג, ג)
"למען תזכור את יום צאתך מארץ
מצרים, כל ימי חייך" (דברים טז, ג)

"ימי חייך" - הימים. "כל ימי חייך" - הלילות. (ברכות פ"א מ"ה)
מצוה להזכיר יציאת מצרים ביום ובלילה, שנאמר: "למען תזכור את
יום צאתך מארץ מצרים, כל ימי חייך". (רמב"ם, קריאת-שמע פ"א ה"ג)
שנזכרה לזכור יום צאתנו ממצרים, בכל יום ויום,
ולהאמין באמת בכל הנסים והנפלאות של יציאת-
מצרים, ובכל הנסים. ונזכרה לדבר ולספר ביציאת-
מצרים כל הימים, ועל-ידי-זה יתבטלו כל
הארבע-מלכיות וכל העכו"ם והקלפות מן העולם

רבוננו של עולם, זכני לזכרון דקדושה,
שאזכרה לזכור דברי תורתך תמיד,
ולא ישכחו ממני. ויקוים בי מקרא
שכתוב: "לא ימוש מפיה ומפי זרעך
ומפי זרע זרעך אמר יהוה מעתה ועד
עולם".

ואזכרה לזכור את יום צאתנו ממצרים,
לזכור יציאת-מצרים תמיד בכל
יום, ולהאמין באמת בכל הנסים
והנפלאות שעשית עמנו בשעת יציאת-

ט] לקוטי-תפלות ח"א כ

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כ, 'תשעה תקונין')

"ויהי בעצם היום הזה, הוציא ה' את בני-
ישראל מארץ מצרים על צבאתם" (שמות יב, נא)
שנזכרה על-ידי 'יציאת-מצרים', ל'תקון-הברית'
'תקון-הדעת', ולכל ה'חמשים שערי-קדשה'

אנא יהוה, חוס וחסל עלינו, וזכנו
לתקן הברית שהוא תקון-הדעת
בשלמות, בקדושה ובטהרה, בלי שום
פגם כלל.

ובשם שהוצאת את אבותינו מגלות-
מצרים בגשמיות וברוחניות,
והוצאת אותם מחמשים שערי-טמאה,
מפגם-הברית, מפגם-הדעת, אשר זה היה
עקר גלות-מצרים.

והכנסתם בחמשים שערי-קדושה,
וזכית אותם לתקון-הברית,
לתקון-הדעת, ונתת להם תורתך-
הקדושה, והכנסת אותם לארץ-ישראל.

בן תעשה עמנו נסים ונפלאות גדולות
ונוראות, ותוציא אותנו מן הגלות
המר הזה בגשמיות וברוחניות, מגלות-
הגוף ומגלות-הנפש.

ותמהר להוציאני מכל החמשים
שערי-טמאה, ותפדנו ותגאלנו
ותצילנו, מכל מיני פגם-הברית, מפגם-
הדעת.

ותכניסנו ברחמיך מהרה, לכל
החמשים שערי-קדושה.

מְצָרִים, וּלְקַיִם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ".

הִטְבַּע בְּעֵת יְצִיאַת־מִצְרַיִם, כֵּן גַּם עֵתָה תִבְטֹל וּתְשַׁבֵּר כָּל הָעֲכוּ"ם וְהַקְּלָפוֹת.

וְאַזְכָּח לְקִיּוֹם הַדַּעַת וְהַמַּח, וְאַאֲמִין בְּכָל הַנְּסִים שְׁעָשִׂיתָ לָנוּ וְלְאַבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָ, וְכָל הַנְּסִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, לְהֶאֱמִין בְּכֹלם בְּאַמֶּת, וְלִזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְנוּ מִמִּצְרַיִם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּדֵי לְגַלוֹת וּלְהַאֲוִיר לְמוֹחַנּוּ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ.

וְתִסֵּיר וּתִבְטֹל כָּל הַדֵּינִין מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, "וַיִּדְעוּ הַכֹּל כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה לְבַדְּךָ עֲלֵינוּ עַל כָּל הָאָרֶץ", וְתִמְלֹא עֲלֵינוּ רַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַרַחֲמִים.

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, שְׁתַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְתִקֵּים "כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת".

וְתִזְכֹּר אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַשְּׂרוּיִין בֵּין הָעֲכוּ"ם, וְתוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת בֵּינָם הַגְּדוֹל, וְקוֹלְךָ הַקְּדוֹשׁ יִהְיֶה נִשְׁמַע מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. וְתַעֲשֶׂה קֶץ וְסוּף מִכָּל הָעֲכוּ"ם.

וְאַזְכָּח לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר בִּיְצִיאַת־מִצְרַיִם כָּל הַיָּמִים, וּלְקַיִם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ".

וַיִּתְגַּדֵּל שְׁמֶךָ עַל־יְדֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים, וַיִּקְבְּלוּ כָּלם אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם בְּאַהֲבָה, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם לְעוֹלָם וָעַד, אָמֵן.

– שְׁאֵר הַתְּפִלוֹת בְּעֲנִינֵי 'חַג הַפֶּסַח' –
נִמְצְאִים בְּמַעְרַכַת 'חַג הַפֶּסַח'

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַטְּלוּ כָּל הָאֲרָבַע־מַלְכוּוֹת וְכָל הָעֲכוּ"ם וְהַקְּלָפוֹת מִן הָעוֹלָם. וַיִּתְנַהֵג גַּם עֵתָה בְּגִלוֹת, הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי הַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד.

– 'לְקוּטֵי תְּפִלוֹת' עַל 'מִצְוֹת תְּפִלִּין' –
נִמְצְאִים בְּפִרְשַׁת וְאַתְחַנֵּן

וּתִבְטֹל הִטְבַּע לְגַמְרִי, כְּמוֹ שֶׁבִטְלָתָ וְשִׁדְדַת הַמַּעְרָכוֹת שֶׁל דֶּרֶךְ־

